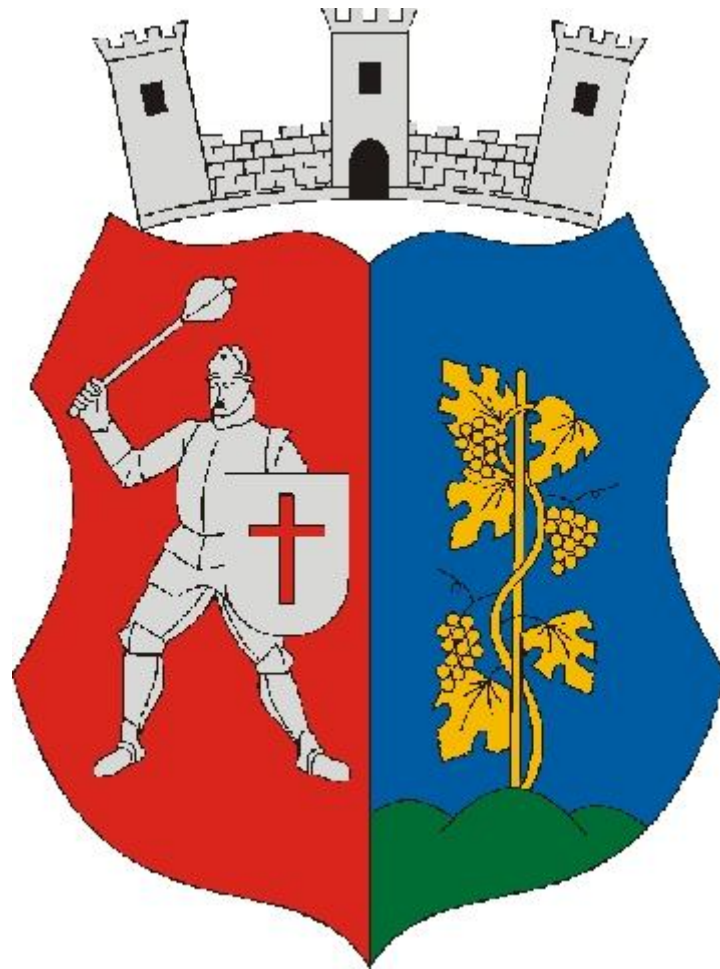

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Csabrendek Község Önkormányzata

2013-2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	78
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	87
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	93
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	101
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	101
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	103
1. A HEP IT részletei.....	103
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	103
A beavatkozások megvalósítói.....	105
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	106
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	126
3. Megvalósítás.....	130
A megvalósítás előkészítése.....	130
A megvalósítás folyamata.....	130
Monitoring és visszacsatolás.....	132
Nyilvánosság.....	132
Érvényesülés, módosítás.....	135
4. Elfogadás módja és dátuma.....	135

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Csabrendek Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

A Bakony utolsó nyúlványának, a Rendeki vagy a sokak által mondott Csúcsoshegy (374 m) lábánál fekszik. Határoló települései: Sümeg, Nagytárkánypuszta, Nyirespuszta, Gyepükaján, Zalagyömörő, Szentimrefalva. A falu nagy része a domb kisebb-nagyobb kiemelkedésein terül el, így egyes utcáiban jelentős szintkülönbség-emelkedés figyelhető meg. A hegyről lenézve hosszan el lehet látni, mert észak-, északnyugat irányban sík vidék fekszik. Közlekedési szempontból előnyös helyzetben van: a 84-es főút 2,5 km-re van a várostól, amely a nyugati határt, illetve a Balatont köti össze. A másik alternatíva pedig a 8-as főút, amely pedig 16,5 km-re van. Több város is a közelben található: Sümeg, Devecser, Ajka, Tapolca. Vízrajzát tekintve pedig forrásról is beszélhetünk, sőt a közelben folyik a Meleg-víz, amely a Marcal egyik mellékfolyója.

Története

Csabrendek ősi település, már a kőkorszakban is éltek emberek a Csúcshegy lejtőjén, amikor a mélyebben fekvő részeket még tenger borította. Később a kelták, majd a rómaiak lakták a vidéket, majd őket a pannon szlávok, később pedig a szlovének követték. A község neve Rendek, de eredeti ejtése alapján többfelé elnevezése is ismeretes: például Rennek. A Rendek szó szláv eredetű, amely vörösercset jelent magyarra átfordítva. Ez utalást tesz a bauxittól vörösre festett földre, amely a környék egyik jellemzője.

A mai Csabrendek három részből épült össze, ezek a részek akkor külön falvak voltak: Rendek (1314-ig Villa Rennek, oklevélen említett név alapján), Al-Csab, Fel-Csab vagy Szentistváncsab. Akkoriban mind a három falucskának parochiás temploma volt. Azonban az érkező tatárok a falvakat a templomaikkal együtt elpusztították.

1428-ig Csabrendek jelentős településnek számított, Zala megye keleti részének járási székhelye volt. A török idő alatt a két Csab rész elnéptelenedésnek indult. Templomaikból már csak romok maradtak, amelyek aztán már fel sem épülnek. Mindeközben Rendek népes falu marad.

1632-ben a Sümeget környező hat település török uralom alá került, de a várat nem tudták bevenni. A Renneki és Chaby nemzetségből magát kinövő Csabi család uradalmi is odavesztek. A család tagjai, mint végvári katonák harcoltak a fenyegető török ellen.

A Csabiak elvesztett birtokai 1648-ban az Érsek családhoz, később pedig az említett famíliából leágazó köznemesi családokra szálltak át.

A harcok végeztével a három terület összefogásából született meg a mai Csabrendek őse. Itt a földesúr, Galánthai gróf Fekete György észak-magyarországi tót, cseh, morva és lengyel, majd pedig német telepeseknek adott otthont.

Szent Lőrinc egyháza romokba dőlt, amelyet 1725-ben újíttak fel. 1728-ban újból megalakult a csabrendeki plébánia, melyhez hozzácsatolták Gógánfát, Dabroncot, Ötvöst, Gyömöröt, valamint egy időre Gyepüt, és Kajánföldet is. A mai is álló plébánia templomot 1785-ben kezdték el építeni barokk stílusban. A Szent Lőrinc templomot 1843-ban megnagyobbították.

A 18. század végére a falu lakossága mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozott. Sok takács, kerékgyártó, bognár volt ekkor a faluban. A német telepesek köréből kerültek ki főként a vargák, csizmadiák, szabók, kovácsok. Az iparosok száma a 19. század elejére lecsökkent, mivel a gabonatermesztés jó termést hozott, sokan a mezőgazdaság mellett döntöttek.

Az 1775-ös évre tehető a Fekete család kastélyának építése, amelyet hamarosan két Bogyai-kúria követett (1790 körül), hamarosan pedig az Érsek családnak is épült kúriája.

Többször járt itt Savanyú Jóska, az utolsó bakonyi betyár, mivel itt lakott a nővére, Savanyú Mária.

Változások történtek az uradalmak elosztásában és tulajdonlásában is. A Mihalpicsok birtokaiból 2000 holdnyi terület eladásra került. Az I. világháború után pedig teljesen új kézbe került minden, a tulajdonos pedig a zsidó marhakereskedőből lett földesúr, Grósz Lajos. A terület felét ölenként 15 koronáért parcellázta.

A környéken sok bauxit található. 1936-tól a falun át terjedtek a kutatások. Az első lelőhelyek a mai Nagytárkánypusztá mellett létesültek. 1949 nyarán pedig megkezdődött a termelősövetkezetek kialakítása. A régi Barcza-kastély helyére kultúrkombinátot építettek. A római kori alsó kút helyére pedig törpe vízmű létesült.

1977. április 1-jétől a településhez csatolták a Veszprémgalsa Közös Tanácsot, amely magában foglalta: Hosztót, Szentimrefalva, Veszprémgalsa, Zalaszegvár falvakat. A rendszerváltás után létrejött a Csabrendek székhelyű körjegyzőség is.

Valahol a falu területén lévő erdőben terül el a régi zsidótemető, ahol a legfiatalabb sír kb. 90 éves.

Csabrendek ma

A község jelenleg Veszprém megye községeinek sorában az ötödik helyet foglalja el. Csabrendek lélekszáma 3.150 fő.

Infrastruktúráját tekintve fejlett település. Az áram és az egészséges ivóvíz ellátottság mellett, kiépítésre került a vezetékes földgáz, továbbá a szennyvíz csatornarendszer. Egy utca kivételével, mindenhol szilárd útburkolat van. Ezek nagy része azonban felújításra szorul. A lakosság kényelmét szolgálja a vezetékes telefon és internet szolgáltatás

Intézményei: oktatási és gyermek intézményként működik óvoda, bölcsődei csoporttal, valamint általános iskola. Az egészségügyi ellátás is biztosított két háziorvosi körzet, egy védőnői körzet és egy fogorvosi praxis által, továbbá van gyógyszertár. Több élelmiszer bolt és vendéglátó egység biztosítja a lakosság megfelelő ellátását. A kulturális élet tekintetében a művelődési ház és a könyvtár szolgálja az itt élőket. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat látja el a szociális és gyermekjóléti alapellátási feladatokat. Csabrendeki székhellyel működik az öt önkormányzat (Csabrendek, Hosztót, Szentimrefalva, Veszprémgalsa Zalaszegvár) által létrehozott közös önkormányzati hivatal.

Működik itt faipari üzem, gyermekjáték gyártásával foglalkozó cég, továbbá varroda.

Összességében elmondható, hogy Csabrendek –azon túl, hogy szép természeti környezetben fekszik- fejlett infrastruktúrájával, intézményeivel az itt lakóknak kedvező életfeltételeket teremtő jól élhető település.

Ugyanakkor sokkal kedvezőtlenebb sajátosságok jellemzik a közigazgatásilag Csabrendekhez tartozó két külterületi lakott helyet Nagytárkánypusztát és Nyirespusztát

Nagytárkánypusztá Csabrendektől 7 km-re helyezkedik el, lakosainak száma 223 fő. Nyirespusztá 5 km-re van Csabrendektől, itt 83-an élnek.

E két település rész eltérő útvonalon közelíthetőek meg. A fő közlekedési utaktól, valamint a vasútvonalaktól 10-15 km-re helyezkednek el.

Az autóbusz járatok ritkán közlekednek, naponta csak egy-két alkalommal érintik a pusztákat. Csabrendekre csak „kerülőúttal” Sümeg érintésével lehet átjutni, illetve a bekötő utakon személygépkocsival, kerékpárral és gyalog közlekednek.

A házaktól 3-4 km-re lévő autóbusz megállót – amely lakatlan területen, erdővel övezett közúti szakaszon van – gyalog vagy más módon kell megközelíteni, így lehet átszállás nélkül eljutni a távolabbi községekbe, városokba.

Nyírespuszta és Nagytárkánypuszta aktív korú lakossága a rendszerváltozás előtt főként a bányászatban és a mezőgazdaságban dolgozott. E két terület visszafejlesztése és átszervezése miatt a korábbi foglalkoztatást biztosító munkahelyek megszűntek. Új munkahelyek létesítésére nem került sor, a munkanélküliség tartós maradt. Ez az állapot nagyfokú létbizonytalanságot eredményezett az itt élő családoknál. A munkabíró és önmagukon segíteni akaró emberek jelentős hányada kényszerült távolabb munkát vállalni, mely maga után vonta eddigi lakóhelyük elhagyását. Sok családnál így az idős szülők egyedül, segítség és támasz nélkül maradtak. A távol élő hozzátartozók munkájuk miatt nem tudják idős szüleik napi ellátását felvállalni.

Az ellátásra szoruló kör a 90-es években végbemenő társadalmi és gazdasági változásokat követően nagymértékben növekedett. Ez leginkább és legérzékenyebben az 50-es éveikben lévő embereket érintette, akik az azóta eltelt évek során koruk és egészségi állapotuk miatt gondozásra, ellátásra szorulnak.

Az idős korosztály mellett a sokgyermekes, rendkívül alacsony jövedelmű, munkanélküli családok ellátása jelent mindennapos feladatot az önkormányzat számára.

A szociális és az életkori sajátosságokból adódó problémák, a kedvezőtlen földrajzi elhelyezkedés és a rossz közlekedési lehetőségek mellett, a közintézmények hiánya és a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás nehézségei együttesen okozzák az itt élők hátrányos életkörülményeit.

Nyíres- és Nagytárkánypusztán 1-1 élelmiszerbolt van, ahol hetente csak három alkalommal kapható friss kenyér, az áruválaszték csak a legalapvetőbb élelmiszerekre és vegyi árukra korlátozódik.

Csabrendek egyik háziorvosa heti egy alkalommal rendel a településeken. Szakorvosi ellátásért 10-15 km-re kell utazni. Gyógyszertár Csabrendeken van legközelebb.

Nincsenek a településrészekon közoktatási intézmények, óvodába, iskolába Csabrendekre és Sümegre autóbusz járattal utaznak a gyerekek. Hivatali ügyfélfogadás havonta egy alkalommal van.

Mindkét településrészen van Kultúrház, de nem folyik aktív közösségi és kulturális élet. Összességében a fent vázolt okok miatt az itt élők életkörülményei lényegesen rosszabbak, mint egy átlagos nagyságú és lélekszámú, közintézményekkel ellátott településen élő emberé.

Ezen lakott helyek lakosságmegtartó erejének növelése nehéz és rendkívüli erőfeszítéseket kívánó feladat, ennek egyik eszköze a tanyagondnoki szolgálat működtetése.

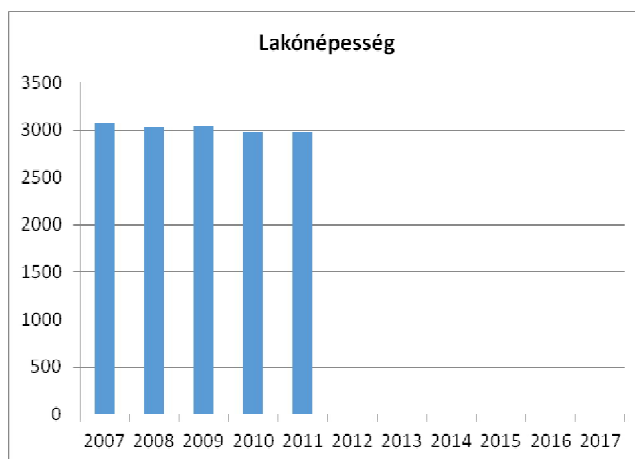
A Szolgálat működtetésének fő célkitűzése a külterületi lakott helyek intézményhiányból eredő települési hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Demográfiai mutatók

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	3060	
2008	3032	99%
2009	3041	100%
2010	2973	98%
2011	2969	100%
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.

Forrás:TEIR

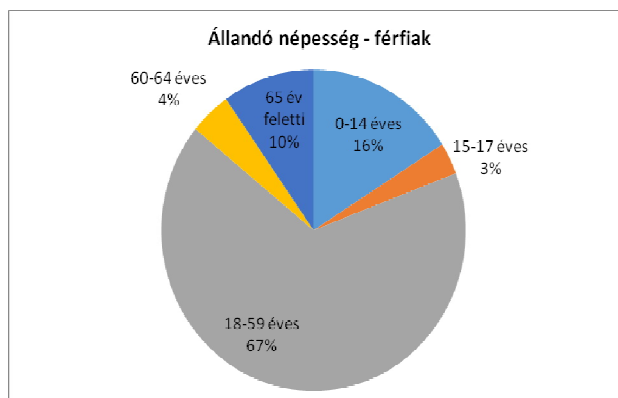
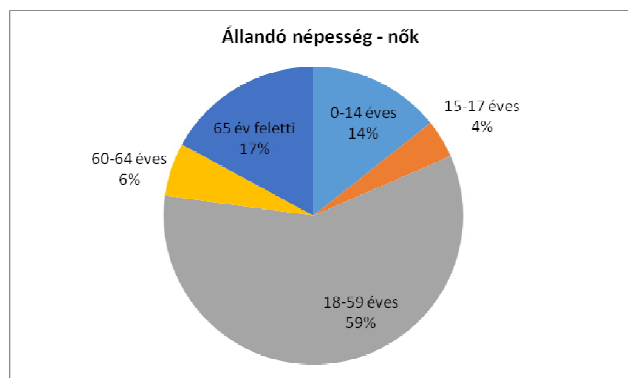

Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban:TEIR) adatbázisából letöltött adatok a lakónépesség számának alakulását mutatják 2007-től 2011-ig. A 2013. január 1-i adatok szerint Csabrendeken az állandó lakosok száma 3150 fő. A vizsgált időszakban csekély mértékű csökkenés mutatkozott, amely az országos jellemzők szerint alakult. Ezekben az években kevesebb gyermek született, mint amennyi a halálozások száma volt. 2009-ben megfordult a tendencia, bár a népesség növekedése nem volt kiugró. Ez a kedvező változás annak tudható be, hogy az önkormányzat több mint 50 közművesített építési telket alakított ki és értékesített fiatal családok számára. Természetesen ezek egyrészét csabrendeki lakosok vásárolták meg, de az építkezők másik része a környező településekről költözött ide. Ebben az időszakban több kisgyermek született. Sajnálatos azonban, hogy a halálozások magas száma miatt nem átlagában nem mutatkozik jelentős mértékű népességnövekedés. A település bemutatásánál felvázolt kedvező adottságok miatt szerencsére nem jellemző az elvándorlás.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1552	1598	3150	49%	51%
0-2 évesek					
0-14 éves	207	256	463	45%	55%
15-17 éves	60	51	111	54%	46%
18-59 éves	850	1065	1915	44%	56%
60-64 éves	84	70	154	55%	45%
65 év feletti	247	156	403	61%	39%

Forrás: TEIR

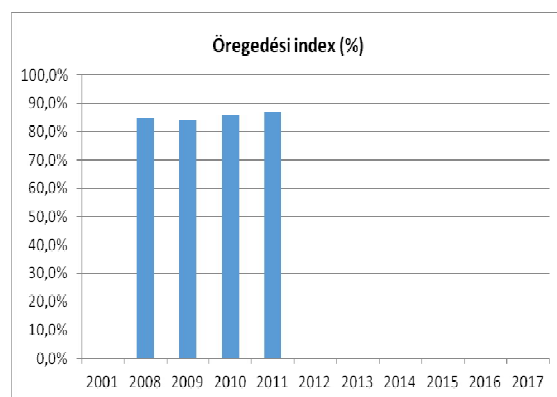
A fenti grafikonok által mutatott kép szerint az aktív korú nők és férfiak aránya kiemelkedően magas a lakosság többi korcsoportjához képest. Ezen belül is –kismértékben ugyan de- a férfiak száma a magasabb. A 0-14 éves és a 15-17 éves korcsoportoknál nemenként közel azonos arányok mutatkoznak, ugyanez igaz a „nyugdíjba vonulás éveiben járó” korosztályra.

A 65 év felettiéknél ez az érték azonban megfordul. Az adatok itt is azt támasztják alá, hogy a férfiak várható élettartama alacsonyabb. A számadatokból is kitűnik, hogy jóval több az egyedül élő idős nő. Ez megegyezik az országosan jellemző adatokkal.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001			
2008	411	485	84,7%
2009	414	493	84,0%
2010	412	478	86,2%
2011	403	463	87,0%
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

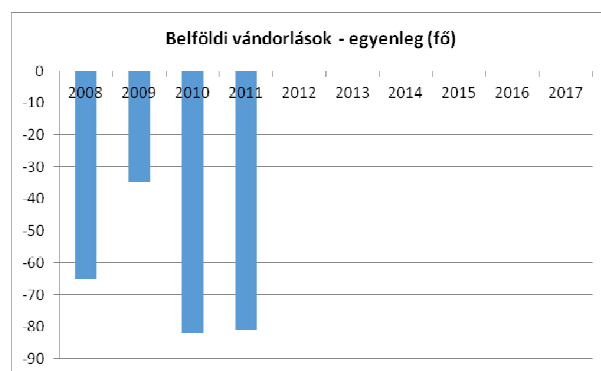

Az öregedési index az idős népességnek a gyermekkorú népességhez viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van jelentősége. Sajnálatos, hogy ez a mutató évről évre emelkedést mutat. Országosan is ez a jellemző, „előregszik” a nemzet, nagyon kevés gyermek születik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	55	120	-65
2009	75	110	-35
2010	48	130	-82
2011	72	153	-81
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

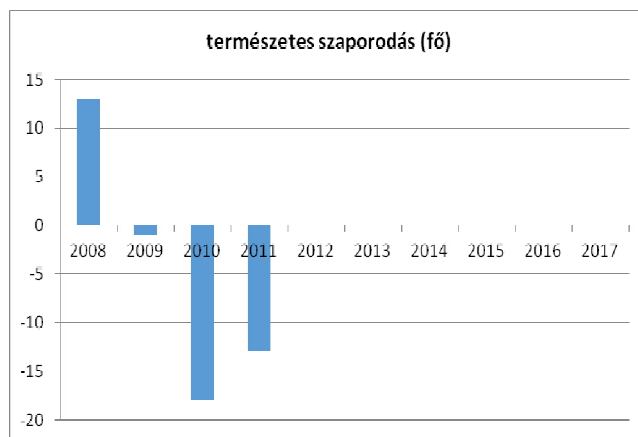
A 4. számú táblázatában a negatív adatok egyértelműen mutatják a jelenség létezését. Annak ellenére, hogy településünk az Magyarország fejlettebb nyugati régiójában van, nem jellemző, hogy az Alföldről, Kelet-Magyarország hátrányos helyzetű vidékéről települjenek ide családok a könnyebb megélhetés reményében. Az állandó jellegű „idevándorlás” leginkább családi kapcsolatok (pl. házasságkötés, élettársi kapcsolat létesítése) miatt történik.

A munkavállalás szempontjából jellemző viszont az elvándorlás, mely főként a huszonéves korosztálynál figyelhető meg. Sajnos nagyon sok fiatal érzi úgy, hogy az anyagi biztonságot kizárólag a külföldi munkavállalással tudja megteremteni. Nem ritka azonban az sem, hogy az 50 éves korosztályból kerülnek családok olyan szorító anyagi helyzetbe (deviza hitel), amely miatt főként Ausztriában, Németországban, Angliában, vagy Hollandiában létesítenek munkaviszonyt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	34	21	13
2009	29	30	-1
2010	22	40	-18
2011	22	35	-13
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

Az 5. sz. táblázat is a természetes szaporodás fentebb leírt kedvezőtlen alakulást mutatja: Míg az élve születések száma 2008-tól kezdődően folyamatosan csökken, úgy a halálozások száma emelkedik, illetve stagnál. Az életszínvonal csökkenése egyrészt kihat a lakosság egészségi állapotára. A betegségek megelőzése helyett, a kialakult krónikus állapotok kezelése folyik elsősorban gyógyszeres terápiával. A kialakuló mellékhatások miatt magasabb a halálozási arány.

Másrészt az egyre romló megélhetési körülmények miatt csökken a gyermekvállalási kedv. A fiatal nők egyre később szülnek, és évről évre emelkedik a meddő házaspárok aránya. Ez egy elszomorító jelenség, amely országos szinten jellemző.

E negatív folyamat megállítása és visszafordítása rendkívüli erőfeszítéseket, politikai és gazdasági intézkedéseket kívánó sürgető feladat.

Értékeink, küldetésünk

Mi, Csabrendekiek büszkék vagyunk fennmaradt egyházi emlékeinkre, kastélyainkra, kúriáinkra. Valódi értékeinknek tekintjük a csodás természeti környezetünket, a szőlőhegyet, a Rendeki-hegy szépségét, az erdők és a rétek nyugalmát. Óvjuk, védjük ezeket az értékeket, őrizzük hagyományainkat.

Ebben a gyönyörű környezetben azonban meg kell teremteni a mai kor igényeinek megfelelő, a felgyorsult életritmushoz igazodó életkörülményeket. Meg kell teremtenünk minden itt élő számára az egészséges környezetet, a munka, a pihenés, lehetőségét. Kiemelt feladatunk a fiatalok megtartása, a gyermekvállalás ösztönzése, a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének segítése, a család és a közösségek összetartó erejében rejlő értékek védelme. Fontos feladatunk az idősek megbecsülése és tisztelete, a róluk való megfelelő gondoskodás megszervezése. Küldetésünknek tekintjük- a szolidaritás elvét követve valamennyi társadalmi csoport számára- az esélyegyenlőség megteremtését.

Arra törekszünk, hogy községünk egy dinamikus fejlődő, ugyanakkor a falusi lét biztonságát és nyugalmát nyújtó település, a testi-lelki harmóniában élő boldog emberek közössége, élettere legyen.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csabrendek Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz

illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőttestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az 1993. évi III. törvény (Sz) felhatalmazása alapján megalkotott hatályos helyi rendelet Csabrendek Község Önkormányzata Képviselő-testületének a „**szociális és gyermekvédelmi igazgatásról, ellátásokról**” mód.

5/2011. (VI.6.) önkormányzati rendelele. A jogszabállyal a Képviselő-testület az alacsony jövedelmű, létfenntartási problémákkal küzdő személyek, családok célcsoportja mellett, az olyan családok anyagi támogatására teremtett lehetőséget, amelyek **tartós betegség, súlyos fogyatékoság** miatt jelentős anyagi és egyéb jellegű gondokkal küzdenek. A képviselő-testület saját forrás terhére biztosít rendszeres segítyt a tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő családok részére, jövedelmi viszonyaik figyelembe vételével. Ugyancsak önkormányzati tehervállalással nyújt lehetőséget a rendelet a méltányossági ápolási díj megállapítására azon személyek részére, akik tartósan beteg hozzátartozójuk ápolásáról kénytelenek gondoskodni, és emiatt nem tudnak munkát vállalni.

Csabrendek Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a **Helyi adókról szóló 18/2012 (XI:08) rendeletében az idős, egyedül élő, alacsony jövedelmű személyek célcsoportjának** támogatását célozta meg.

A helyi kommunális adó fizetési kötelezettséggel kapcsolatban **adómentességet, illetve adókedvezményt biztosít a rendeletben meghatározott személyek részére**

2.Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig benyújtja a képviselő-testületnek.

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési koncepciójába olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistélepülés adta hátrányokat. Az évente megrendezésre kerülő hagyományos rendezvények lebonyolítására bizonyos összeg betervezésre kerül, de próbálják minden esetben a támogatók minél szélesebb körben történő bevonását is biztosítani. Tervezésre kerül bizonyos mértékig az aktív korú munkanélküli lakosság, a gyermekek, az inaktívak támogatása is.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Az önkormányzat gazdasági programja 2010-2014 éves időszakra határozza meg azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyeket a költségvetési lehetőségekkel összhangban meg szeretne valósítani. A gazdasági programban elsődleges szempont a helyi közszolgáltatások biztosítása, különös tekintettel a kötelezően ellátandó feladatokra. E mellett fontos feladata az önkormányzatnak az egészséges ivóvízellátás, az óvodai nevelés, az általános iskolai oktatás és nevelés, az egészségügyi és szociális alapellátás, a közvilágítás, a helyi közutak és köztemető fenntartása. Az önkormányzat gazdasági programjában meghatározta azokat a feladatokat, amelyeket az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tenni szeretne. Kitért a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek esetében a preventív tevékenység erősítésére, a tanulói képesség kibontakoztatásának elősegítésére, az önkormányzati épületek akadálymentesítésének megvalósítására, a kisebbséggel való együttműködésre a kulturális területeken. A szociális alapellátás, a gyermek és ifjúsági feladatok, munkahelyteremtés kiemelt szerepet kapnak a gazdasági programban.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan

rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A Szolgáltatástervezési koncepciót a társulás együttesen fogadta el, így kilenc település vonatkozásában fogalmazza meg a következőket:

Bemutatja a szociális és gyermekjóléti alapellátásokat biztosító székhely települést, a lakosságszám alakulását az intézményi társulás területén, korcsoport szerinti megoszlást, munkanélküliek, valamint az egyes ellátást igénybe vevők számát 2008-2010-es évek vonatkozásában. Hangsúlyozza a közmunka fontosságát, a rendszeres szociális ellátás helyett a munkabér kifizetésének családra gyakorolt hatását. Általános információt nyújt arra vonatkozóan, hogy a rászorult lakossági réteg igényeit mennyire képesek kielégíteni. Bemutatja a társulásban részt vevő önkormányzatok igazgatási területén társulásban működő alapellátásokat, a hozzá kapcsolódó finanszírozás módját, a Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések önkormányzatai által biztosított ellátásokat és az ellátásban részesülők számát. „ A szociális szolgáltatások fejlesztése, jövőkép” című fejezetben kifejti, hogy mi a jövőben kiemelt céljuk, legfontosabb feladatuk, lehetőségként megcélozva a térségben lévő intézmények feladatkörének további bővítését úgy, hogy a jelenleg szociális szolgáltatásként biztosított ellátásokat ne az önkormányzatok önállóan, hanem a megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező intézmények útján működtesse.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el. A helyi rendezési terv felülvizsgálata jelenleg folyamatban van.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Az önkormányzat 2004-ben fogadta el a településrendezési és településszerkezeti tervet. A rendezési terv a jogszabályi előírások és helyi sajátosságok figyelembevételével készült el.

Köznevelés-fejlesztési terv

A helyi óvoda és általános iskola oktatási programjainak átgondolása időszerű feladat. A térségi és megyei szintű anyag elkészítésében mindkét intézmény aktívan részt vett. Javaslatokat készített és a tervezeteket véleményezte. A helyi köznevelési fejlesztési terv előkészítési munkálatai folynak. A koncepció várhatóan a 2013/2014-es oktatási év kezdetére elfogadásra kerülhet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013-as évtől továbbra is társulás formájában látja el 21 település - köztük Csabrendek is- a járó beteg ellátást, a hét közi és hétvégi ügyeletet, illetve a belső ellenőrzési feladatokat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvosok, könyvtár és művelődési ház, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a munkaügyi központ adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a **jövedelem**: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy

életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem:** a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

Általánosságban megállapítható, hogy az országos átlaghoz hasonlóan, a lakosság egy részének évről- évre kedvezőtlenebbül alakul a jövedelmi helyzete. Nő a létbizonytalanság, mivel a munkanélküliség tartóssá vált. Megfigyelhető, hogy a nagy tömegeket foglalkoztató a sárvári, ajkai, telephelyű, külföldi tulajdonú könnyűipari cégek háromhavonta veszik fel, és bocsátják el a munkavállalókat. A rövid idejű foglalkoztatást követően a munkanélkülivé vált személy nem szerez jogosultságot álláskereső ellátásra, de az önkormányzati segélyre való jogosultság is bizonytalan. Így napjainkban nem ritka, ami néhány évvel ezelőtt szinte elképzelhetetlen volt, hogy valaki ellátás, rendszeres jövedelem nélkül marad.

A jövedelmi helyzet romlásának másik sarkalatos pontja, az anyagi ellehetetlenülés okozója a hitel (devizahitel) törlesztés, illetve a fizetéseképtelenség. Emiatt Csabrendeken több árverezési eljárás is folyik, illetve több családi ház eladó. Tudunk olyan családokról is, ahol az Állami Eszközkezelő által állami tulajdonba kerül az ingatlan és a tulajdonos bérlőként lakhat tovább lakásában. Sok háztartás küzd a közüzemi díjak megfizetésével. Ezt a védett fogyasztóként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmek számából láthatjuk. Csabrendeken évente ez minimum 50 családot jelent. A természetben folyósított lakásfenntartási támogatások száma utal az előrefizetős mérőórával rendelkezők számára, mely valószínűleg meghaladja a 20-at. A közteherviselés vonatkozásában gépjárművek után fizetendő súlyadó, kommunális adó, illetve a jelentős összeget kitevő személyszállítás terheli a lakosságot.

Gépjárműadót 788 fő, kommunális adót 1109 háztartás után, személyszállítást 1109 ingatlan után fizetnek a lakosok. Iparüzési adót 161-en fizetnek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. Idevonatkozó rendelkezései értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §. Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

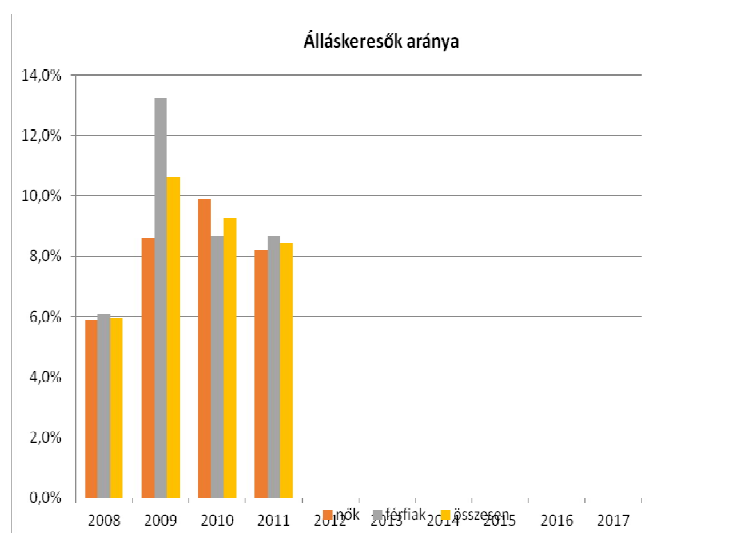
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől,

amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban-előnyben részesítési szabályok meghatározása.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1075	1188	2263	63	5,9%	72	6,1%	135	6,0%
2009	1286	975	2261	111	8,6%	129	13,2%	240	10,6%
2010	1071	1179	2250	106	9,9%	102	8,7%	208	9,2%
2011	1098	1186	2284	90	8,2%	103	8,7%	193	8,5%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

A nyilvántartott álláskeresők adatainak alakulását ábrázoló táblázat és grafikon jól mutatja, hogy 2009-ben kiugróan megemelkedett a munkanélküliek száma, különösen a férfiak tekintetében. Ez országos viszonylatban is jellemző volt, hiszen a gazdasági válság éppen ebben az időszakban érte el hazánkat. Sorban szűntek meg a munkahelyek, mely tömeges létszámleépítéseket eredményezett.

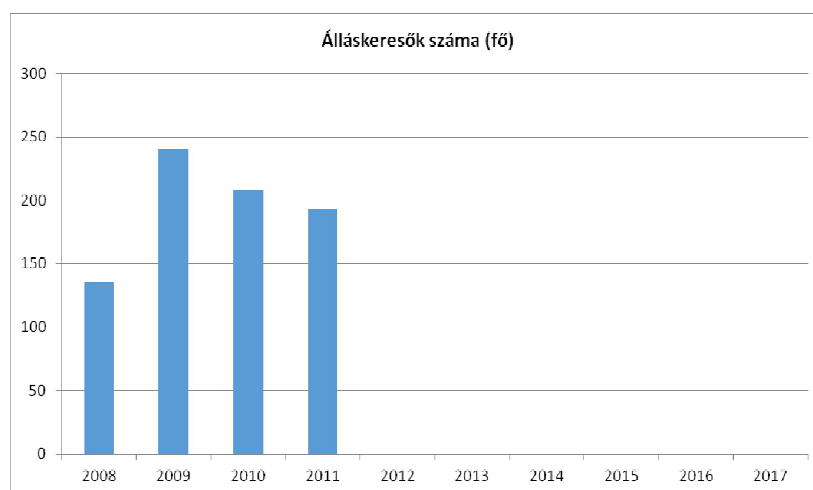
2010-től a folyamat megfordulni látszik, azonban ez megítélésünk szerint nem a valós képet tükrözi. A munkanélkülivé vált személyek egy része, aki arra jogosult volt, nyugdíjazását kérte. Jelentős tömegeket vont be a közfoglalkoztatásba az új rendszer, amely valójában nem teremt új munkahelyeket és nem jelent tartós foglalkoztatást, csupán átmeneti jellegű. Másképp értelmezzük a statisztika adatait, ha látjuk a mögöttes zajló folyamatot: különösen a külföldi tulajdonú cégekre igaz, hogy a munkavállalókat néhány hónapra foglalkoztatják, majd elbocsátják, és néhány hét, vagy hónap elteltével újra ugyanazokat a személyeket veszik fel, így „csökkentve a munkanélküliek számát”. A csökkenő tendenciát ezért fenntartásokkal kell értékelni.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	135	240	208	193		
20 éves és fiatalabb	fő	7	4	5	6	n.a.	n.a.
	%	5,2%	1,7%	2,4%	3,1%		
21-25 év	fő	30	35	30	25	n.a.	n.a.
	%	22,2%	14,6%	14,4%	13,0%		
26-30 év	fő	18	32	21	18	n.a.	n.a.
	%	13,3%	13,3%	10,1%	9,3%		
31-35 év	fő	15	31	25	20	n.a.	n.a.
	%	11,1%	12,9%	12,0%	10,4%		
36-40 év	fő	20	27	21	23	n.a.	n.a.
	%	14,8%	11,3%	10,1%	11,9%		
41-45 év	fő	15	29	26	24	n.a.	n.a.
	%	11,1%	12,1%	12,5%	12,4%		
46-50 év	fő	14	26	22	15	n.a.	n.a.
	%	10,4%	10,8%	10,6%	7,8%		
51-55 év	fő	14	37	30	26	n.a.	n.a.
	%	10,4%	15,4%	14,4%	13,5%		
56-60 év	fő	2	19	26	35	n.a.	n.a.
	%	1,5%	7,9%	12,5%	18,1%		
61 év felett	fő	0	0	2	1	n.a.	n.a.
	%	0,0%	0,0%	1,0%	0,5%		

Forrás: TEIR

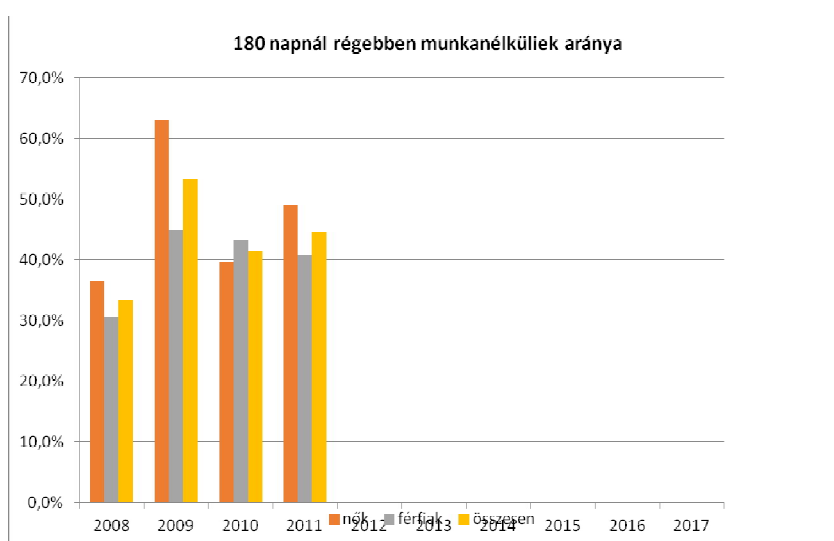

A 2008 és 2011. közötti időszak változásait tartalmazó tábla azt mutatja, hogy a 20 évestől egészen a 40 éves korosztályig csökken az álláskeresők száma. Vélhetően az első két korcsoportba tartozók még részt vehetnek nappali rendszerű képzésben, azaz még nem kívánnak elhelyezkedni. A következő korosztály jelenik meg legnagyobb eséllyel a munkaerőpiacon, mint potenciális munkavállaló. Az 51-55 és az 56-60 éveseknél azonban lényegesen megemelkedik az álláskeresők száma. A munkáltatók már kevésbé tartanak igényt ezekre a munkavállalókra. Különösen a férfiakra igaz ez a nem csak helyi tendencia.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	63	72	135	23	22	45	36,5%	30,6%	33,3%
2009	111	129	240	70	58	128	63,1%	45,0%	53,3%
2010	106	102	208	42	44	86	39,6%	43,1%	41,3%
2011	90	103	193	44	42	86	48,9%	40,8%	44,6%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

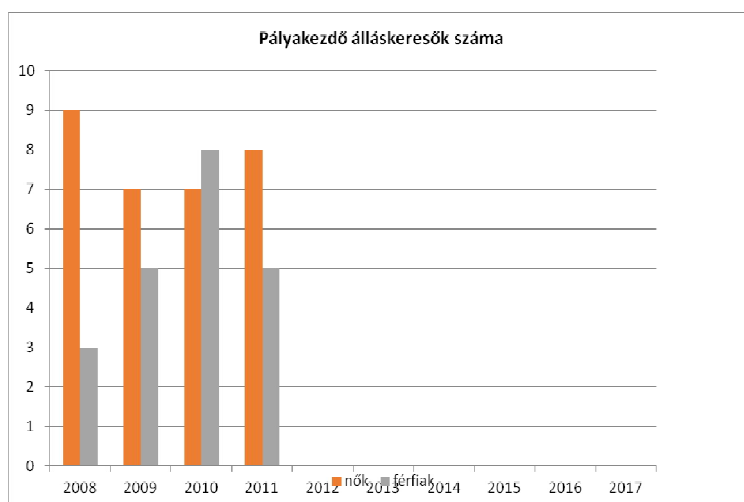

Ez a tábla a munkanélküliség évek alatt való elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. Itt is jól látható, hogy a 2009-es évben volt legmagasabb az érték. A következő évben jelentős csökkenés történt, melyet ezután újra egy csekély mértékű növekedés követett. A 3.2.1. számú táblázatnál leírt okok miatt azonban úgy értékeljük, hogy ezeket az adatokat némi fenntartással kell kezelni.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	293	304	597	9	3,1%	3	1,0%	12	2,0%
2009	273	292	565	7	2,6%	5	1,7%	12	2,1%
2010	263	275	538	7	2,7%	8	2,9%	15	2,8%
2011	261	275	536	8	3,1%	5	1,8%	13	2,4%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

Az önálló egzisztencia megteremtése, illetve ennek nehézsége főképp a fiatal felnőttek esetében vált kardinális kérdéssé. Ők az a korcsoport, akik egyre később állnak munkába, melynek következtében csökken a tervezhető karrier-útvonalak stabilitása, ugyanakkor későbbre tolódik az az átlagéletkor, amikor családot alapítanak, vagy saját lakást vásárolnak. Ennek következtében a társadalomtudományokban megjelent egy új fogalom a *posztadolencia*. Ez egy olyan-a fiatalkor és a felnőttkor közé beékelődő- életszakaszra utal, amelybe azok tartoznak, akik „a felnőtté válás legtöbb pszichológiai kritériumának megfelelnek, de nem elégtik ki a szociológiai követelményeket”, azaz a szükséges gazdasági alapok nélkül lépik át a felnőttkor küszöbét.

A nyilvántartott pályakezdő állás kereső nők száma -2010. év kivételével – mindig lényegesen magasabb, mint a férfiaké. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a fiatal férfiak előbb vállalnak el olyan munkát, amely nem a végzettségüknek megfelelő, illetve talán könnyebben szánják el magukat arra, hogy külföldön keressenek megélhetést biztosító munkalehetőséget.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2478	1228	1250	2042	984	1058	436	17,6%	244	19,9%	192	15,4%
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

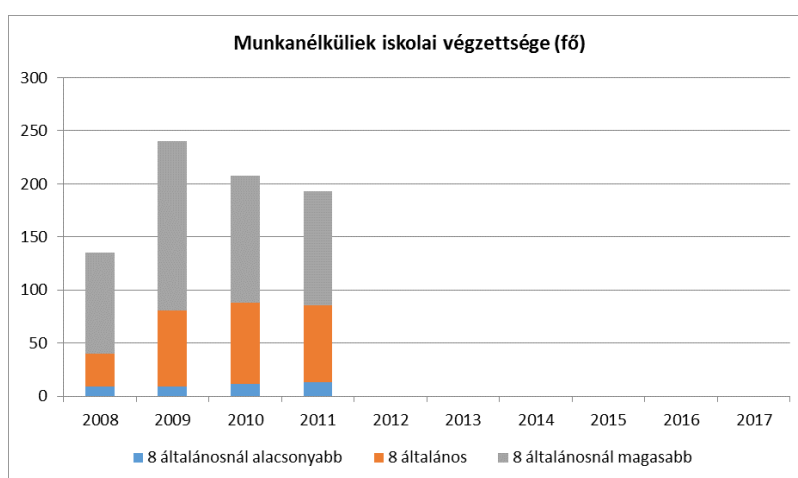
Forrás: TEIR

A táblázat a 2001. évi népszámlás adatait mutatja. A lakosságszámhoz viszonyított adat magasnak tűnik, mely nyilván 10 év elteltével lényegesen csökkent. A korábbi adat tartalmazza a 6 elemít végzett személyeket, akik az előző népszámlálás idején idősek voltak, ők valószínűleg nem élnek már. Tapasztalataink szerint az utóbbi 10 évben egyértelműen csökkent azon tanulók száma, akik nem fejezték be az általános iskola 8. osztályát. Számukra törvényi szabályozás biztosít egy speciális képzést. Az ún. re integrációs képzésben egy szakmai végzettség elsajátítása mellett az általános iskolai végzettséget is megszerzik a tanulók. Csabrendekről az elmúlt időszakban 5 tanuló is beiskolázásra került az ajkai szakképző intézménybe, így végezték el az általános iskola 8. osztályát.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	135	9	6,7%	31	23,0%	95	70,4%
2009	240	9	3,8%	72	30,0%	159	66,3%
2010	208	12	5,8%	76	36,5%	120	57,7%
2011	193	13	6,7%	73	37,8%	107	55,4%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

A munkanélküliség iskolai végzettséggel összefüggésben történő vizsgálata azt mutatja, hogy a 8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya jóval magasabb, mint az „aluliskolázottak” száma. Nyilván jogos igény, hogy a munkanélküli személy elsősorban a képzettségnek megfelelő állást kívánja betölteni, míg a képzetlen munkaerő a felajánlott munkalehetőségek szerint szinte kizárólag a bérezés, illetve a munkahelyre való bejárás körülményei alapján dönt.

Élesen megfordulni látszik az eddig jellemző tendencia, mely szerint a munkaerőpiac a képzett, vagy magasan képzett munkaerőt igényelte. Ennek éppen az ellenkezője igaz most, mert a gyakorlatban az látjuk, hogy a diplomás álláskereső is elfogadni kényszerül akár segédmunkát is a megélhetése biztosítása érdekében.

A felnőttoktatás –amely elsősorban a munkaügyi hivatalok szervezésében folyik - a gyakorlatban nem tölti be kívánt szerepét. Számtalan vagyongőr, nehézgépezelő, raktár- és targoncakezelő, pénztáros a felnőttoktatásban szerzett szakképesítése birtokában sem tud elhelyezkedni. Továbbra is álláskereső, illetve tartós munkanélküliként önkormányzati foglalkoztatást helyettesítő támogatásból él.

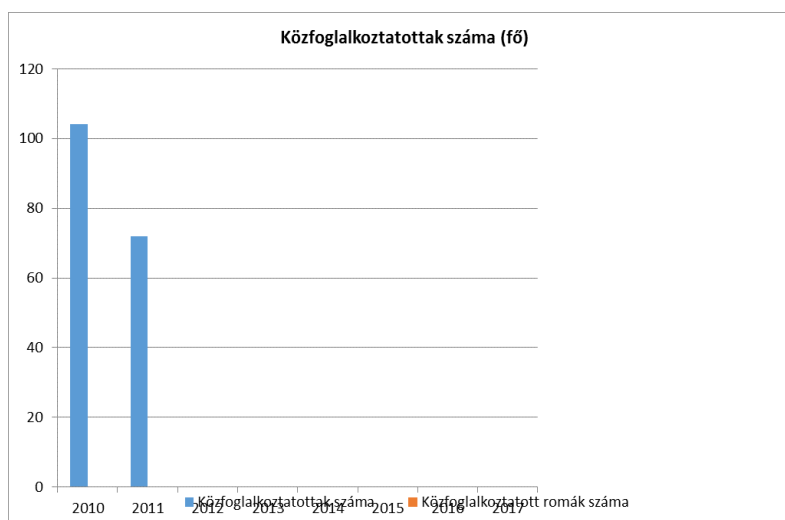
A képzési egyedüli pozitívumként értékelhető hozama, hogy a tanfolyam időtartama alatt az álláskereső a megélhetését szerényen biztosító képzési támogatásban részesül, valamint kissé kinyílik a munkanélküliség „zárt világa” a társaság és a képzés során kapott impulzusok által.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	104	4%	n.a.	n.a.
2011	72	3%	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

A munkanélküliség időleges kezelésének átmeneti eszköze a közfoglalkoztatás. A gyakorlati tapasztalatokra építve minősíthető időlegesnek és átmenetinek, mert sajnos ez nem alkalmas arra, hogy a munkanélkülieket visszavegye a munka világába. A probléma két síkon jelenik meg és a két végletet tükrözi. Egyrészt az önkormányzati közfoglalkoztatásba köztisztasági, településrendezési, vagy akár mezőgazdasági feladatokra felvett emberek jelentős része követi azt az elvet, hogy „kevés bérért, kevés munka”. Általánosságban elmondható, hogy nem megfelelő a munkamorál, a negatív, visszahúzó erő a domináns. Természetesen ki kell hangsúlyozni, hogy ez nem igaz kivétel nélkül mindenre, de sajnos jellemző. E tekintetben országos szinten ugyan csak hasonló kép mutatkozik.

A közfoglalkoztatás kapcsán felmerülő másik probléma önmagában is kétoldalú. Egyrészt az önkormányzatok megfelelő finanszírozás hiányában arra „kényszerülnek”, hogy intézményeikben közfoglalkoztatottakat alkalmazzanak az alacsonyabb bérköltség miatt. A dolgozó szemszögéből tekintve pedig számos képzett szakember arra kényszerül, hogy minimális bérért „teljes értékű” munkát végezzen. Mindemelllett a munkaviszony a közfoglalkoztatási szerződésben meghatározott néhány hónapig tart, melyet újabb álláskeresői státusz követ. Nem szerencsés, hogy némely területen, mint például a házi gondozói munkakör, folyamatosan változik a foglalkoztatott személye. Itt például különösen fontos szerepe van a gondozó és az idős gondozott között kialakult bizalmi viszonyoknak. Valamennyiszer változik a gondozó személye, ezt a bizalmi kapcsolatot újra és újra ki kell építeni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2008	<i>n.a.</i>	10	5	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	0	0
2009	<i>n.a.</i>	10	5	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	0	0
2010	<i>n.a.</i>	9	6	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	0	0
2011	<i>n.a.</i>	9	6	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	0	0
2012	<i>n.a.</i>	8	5	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	3	66

Forrás: TEIR

Csabrendeken a kiskereskedelmi üzletek, vendéglátóhelyek száma gyakorlatilag változatlan. Ez nem azt jelenti, hogy valamennyi stabilan működő, nyereséges üzlet. A kereslethez igazodóan változik az üzletek profílja és ezzel együtt a tulajdonosa illetve bérlője is. Bizonyos területeken, mint például a zöldség, illetve pékáru értékesítés, egyértelmű fejlődés, kínálatbővítés történt az elmúlt időszakban. Ugyanakkor kereslet hiányában az ún. "vasbolt",- amelyben műanyag árut, műszaki- és vegyipari cikket kínáltak- évekkel ezelőtt megszűnt. Ugyanígy a papír- és írószerek bolt. A ruházati cikket árusító kisruház pedig napjainkban tart végkiárusítást, mert az üzlet hamarosan bezár. A működő kereskedelmi egységek egy kivétellel családi kisvállalkozások, melyek elenyésző számú alkalmazottnak biztosítanak munkát a településen.

A helyi varroda 20-25 nőt foglalkoztat, azonban ez a könnyűipari tevékenység is „haldoklik”. A cég vezetője napi harcot vív a fennmaradásért. A varrodában dolgozó asszonyok rövid határidők szorításában dolgoznak, alacsony munkabérért minőségi munkát végeznek. Minden erőfeszítéssel a munkahely megtartásáért küzdenek.

A mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások családi gazdaságok, melyekben szinte kizárólag családtagok dolgoznak.

Szerencsésnek mondható a község, mivel két külföldi tulajdonú cég létesített itt telephelyet. A HOBLA üzemében gyermekjátékok készülnek. A BOLDOGFA kft. csarnokaiban faipari tevékenység folyik

A két üzem 189 fő részére biztosít munkát

Tevékenységük után jelentős összegű iparűzési adót fizetnek, mely a helyi adókból befolyt önkormányzati bevétel 20-25 százalékát teszi ki.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	5	10	10	0	0	0	0
Megye- székhely	60	6	90	0	0	0	0
Főváros	180	3	220	0	0	0	0

Forrás: TEIR

Csabrendek autóbusz közlekedés szempontjából kedvező helyzetű, az általános közlekedési lehetőségek és a munkába járás lehetőségei is jónak mondható. Tapolca irányába csak sümegi átszállással lehet eljutni, de ez nem okoz jelentős nehézséget. A településtől kb. 5 km-re levő Sümegről már a vasúti közlekedés is elérhető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	Van	Közmunka
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	Első munkahely garancia program, TÁMOP támogatások, pályakezdők, munkatapasztalat szerzési támogatás
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	Nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	Van	TÁMOP-os bérköltség és bértámogatás

Forrás: TEIR

Közmunkaprogram működik a településen, azonban a létszámkeret nagymértékben függ attól, hogy a munkaügyi központ milyen mértékű támogatást tud juttatni az adott településnek. TÁMOP-os támogatások előfordultak az elmúlt pár év viszonylatában, a többi említett forma nem. Ennek oka lehet az, hogy a pályázatok feltételeinek nem biztos, hogy mindig megfelelnek azok az emberek, akik potenciálisan érintettek lehetnek ezekben a programokban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőtt képző programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>közfoglalkoztatási képzés (TÁMOP2.1.6)</i>
<i>felnőtt képző programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>munkaviszonyban nem állók képzése *lásd az illetékes munkaügyi központ által közölte adatokat</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>humán szolgáltatás, munkatanácsadás, pályaaorientációs tanácsadás</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>közmunka, startmunka</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>közmunka, startmunka</i>

Forrás: TEIR

*A Járási Munkaügyi Központ Sümei Kirendeltsége által közöltek a 2008. és 2013. közötti időszakban indított felnőttképzések adatait mutatják:

Csabrendek

Személy és vagyonőr	2008.	2 fő
Könnyűgépkezelő	2008.	1 fő
Belföldi+nemzetközi áru fuvarozó	2008..	1 fő
Virágkötő	2008.	1 fő
Angol alapfokú nyelvtanfolyam	2008/2009.	1 fő
Pincér	2008/2009.	1 fő
Német alapfokú nyelvtanfolyam	2009/2010.	1 fő
Nehézpótkocsi vezető (CE kat.)	2009/2010.	1 fő
Gépi forgácsoló	2009/2010.	1 fő
CNC forgácsoló	2009/2010.	1 fő
Nehézgépkezelő	2009/2010.	1 fő
Tehergépkocsi-vezető C kat.+GKI	2009/2010.	2 fő
Óvodai dajka	2010.	2 fő
Élelmiszer és vegyi áru eladó+ pénztárgép kezelő	2010.	1 fő
Óvodai dajka	2010/2011.	1 fő
Gyakorló ápoló	2011/2012.	1 fő
Nyomdai gépkezelő	2011/2012.	1 fő
Autóbuszvezető D kat.+ GKI	2012.	2 fő
Logisztikai ügyintéző	2012/2013.	1 fő
Targoncavezető+Raktárkezelő	2013.	1 fő
Angol középfokú nyelvtanfolyam	2013.	1 fő
Kisgyermekgondozó-, nevelő	2013/2014.	1 fő

A munkanélküliek helyi foglalkoztatásának lehetőségét egyértelműen a START Közmunka program jelenti. Elsősorban mezőgazdasági tevékenységet, településrendezési és köztisztasági feladatokat látnak el a dolgozók. A feladatellátás hatékonyságát, a foglalkoztatás negatívumait és pozitív hatását illetően szerzett tapasztalat az előzőekben már ismertetésre került.

A közmunkaprogram továbbgondolása, avagy a Szociális szövetkezetek, mint a gazdaság új szereplői

Az Európai Unió a szociális gazdaság koncepcióját, mint a XXI. századba vezető fejlődési út egyikét vázolta fel, és intézményesítésére, fejlesztésére igen nagy hangsúlyt fektetett az elmúlt évtizedekben. A szociális gazdaságot tulajdonképpen a harmadik gazdasági szektornak tekinthetjük az üzleti magánszektor és a közzféra mellett, mely a közösségi, az önkéntes és a vállalkozási tevékenységek széles skáláját foglalja magában, ezek gazdasági aktivitása révén alakul ki és fejlődik. A szociális szövetkezetek a szociális gazdaság egy új, sajátos „társasági formáját” adják, melyeknek – szemben a gazdasági társaságokkal – elsődleges célja nem a nyereség elérése, hanem a profiton túl más közösségi (oktatási, kulturális, szociális, foglalkoztatási, stb.) célokat, igényeket is preferálnak.

A szociális szövetkezetek a foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai, vidékfejlesztés, agrárpolitika keretei között felmerülő problémáknak a megoldását, de legalábbis kiegyensúlyozásának az eszközét adhatják. A szövetkezetek sajátos szervezeti és működési formájuknak, a gazdálkodásukban megjelenő specialitásaiknak köszönhetően képesek a tagok részére előnyök biztosítására, a piaci viszonyokkal szembeni védelem biztosítására, illetve olyan vegyes motiváltaságú igényeknek is teret tudnak adni, olyan szükségleteket is ki tudnak elégíteni, melyekről a gazdaság más szektorai nem, vagy csak korlátozottan képesek gondoskodni. Világviszonylatban is egy nagyon új szervezeti formáról beszélünk, hazánk tekintetében pedig ez fokozottan elmondható. A szociális szövetkezetek a dél-európai országokban, továbbá Amerikában és Japánban alakultak ki a munkanélküliek, fogyatékkal élők, idősek és fiatalok szociális helyzetének jobbítása érdekében. Magyarországon ilyen szövetkezeti forma létrehozására 2006. július 1-jétől van lehetőség, azonban eddig csekély érdeklődés mutatkozott az új keletű szervezeti forma iránt.

A szociális szövetkezet az alapszabályában meghatározott összegű részjegytőkével alapított, a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő, jogi személyiséggel rendelkező szervezet, melynek általános célja a tagjai gazdasági, valamint más társadalmi (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) szükségletei kielégítésének elősegítése.

Sajátos célja pedig a munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő tagjai számára a munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése.

Jogszabályi alapok. A szövetkezetekről a 2006. évi X. törvény (Sztv.) rendelkezik. Tekintettel arra, hogy a szociális szövetkezet a szövetkezet egy speciális fajtája, az arra vonatkozó alapvető szabályokat is az Sztv.-ben találhatjuk meg. Ugyanakkor a szövetkezetekhez képest sajátos előírások is érvényesülnek a szociális szövetkezet tekintetében. Az eltéréseket egyrészt maga az Sztv. határozza meg, másrészt a szociális szövetkezetekről szóló 141/2006. (VI. 29.) Kormányrendelet rögzíti. A szövetkezet által létrehozott közösségi alapból nyújtott támogatásokra vonatkozó részletes szabályokat a 124/2006. (V. 19.) Kormányrendelet tartalmazza. Háttér joganyagként számos egyéb jogszabálynak is fontos szerep jut, így különösen:– a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.), – a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.), a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cég tv.), a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao. tv.), a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számviteli tv.), a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (Közhasznúsági tv.), valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szociális törvény).

A szociális szövetkezet alapítása

A szociális szövetkezet munkalehetőséget biztosít, illetve szervez a munkanélküli, tanuló vagy hallgató tagjainak (ennek keretében közreműködhet közmunka, közhasznú, valamint közcélú munka biztosításában is), vagy külső foglalkoztatóként a Szociális törvény szerinti intézményi foglalkoztatást biztosít tagjai számára, illetve a tagjai számára egyéb, munkafeltételek teremtését, szociális helyzet javítását elősegítő

szolgáltatásokat nyújt. A szociális szövetkezet közhasznú szervezeti jogállással is működhet, illetőlegként is alapítható, amennyiben teljesíti a Közhasznúsági törvényben rögzített feltételeket, és az abban meghatározott, a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló, az alapszabályban szereplő közhasznúnak minősülő tevékenységet (például családsegítés, időskorúak gondozása, nevelés és oktatás, kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése) végez. A Szociális törvény alapján a szociális szövetkezet nem nyújthat a Szociális törvény 57. §-a szerinti személyes gondoskodást.

Szociális szövetkezetet legalább 7 természetes személy alapíthat. A tagokat tilos nyilvános felhívás útján gyűjteni.

Szociális szövetkezeti tag csak 14. életévét betöltött természetes személy lehet. Amennyiben a tag a 18. életévét még nem töltötte be, úgy nyilatkozata érvényességéhez törvényes képviselőjének hozzájáruló nyilatkozata is szükséges. További sajátos előírás, hogy a szociális szövetkezetnek nem lehet befektető tagja, azaz olyan tagja, akinek főszabályként csak a vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátása a feladata (személyes közreműködésre nem kötelezhető), és akinél a tagság során a meghatározó szempont az, hogy e befektetői részjegye arányában a szövetkezet gazdasági tevékenységéből származó adózás utáni eredményéből részesedésre jogosult (illetve ugyanilyen arányban a veszteség viselésére köteles). A Kormányrendelet alapján szociális szövetkezet tagja csak olyan személy lehet, aki megfelel az előzőekben leírtaknak, továbbá a szövetkezet tevékenységében személyesen közreműködik, így – olyan szövetkezet esetében, amely a munkanélküli, tanuló vagy hallgató tagjainak munkalehetőséget biztosít vagy szervez vagy a tagjainak – külső foglalkoztatóként – intézményi foglalkoztatást biztosít, megfelel a munkaviszonyra, alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásra, megbízási vagy vállalkozási jogviszonyra, a közérdekű önkéntes tevékenységre, intézményi foglalkoztatásra vonatkozó foglalkoztatási feltételeknek; illetőleg olyan szövetkezet esetében, amely munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételeket teremt, valamint szociális helyzetük javítását segíti elő, az előbbi pont szerinti jogviszonyok keretében munkát végez, illetve az említett célok elérését elősegítő szolgáltatásokat – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – igénybe veszi.

Szociális szövetkezetek létrehozásának támogatását célzó pályázati program Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) új támogatási programja keretében a szociális szövetkezeti forma közösség szervező erejét, a társadalmi szükségletek kielégítésében és a foglalkoztatás bővítés elősegítésében betöltött szerepét kiemelve kívánja támogatni az álláskereső és a szociálisan hátrányos helyzetű emberek munkához jutását segíteni képes szociális szövetkezetek létrehozását és működtetését. E szervezeti forma egyfajta alternatíva lehet a munkanélküliség kezelésében, a foglalkoztatás elősegítésében, a feketegazdaság csökkentésében, különösen a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tekintetében. Az OFA és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) között, a szociális szövetkezetek létrehozására vonatkozó program megvalósítása érdekében megállapodás jött létre, amely a program megvalósításához 5 éves időszakra megközelítőleg 1 milliárd forint támogatási keretösszeget irányzott elő. A támogatási program átfogó célkitűzése, hogy a program eredményeként a megvalósítási időszak végéig legalább 50 önfenntartóvá váló, a támogatási időszak lejártá után is működőképes szociális szövetkezet jöjjön létre Magyarországon.

Az OFA pályázati programja alapján a konkrét célkitűzések között említhetjük a foglalkoztatás elősegítését, a feketegazdaság csökkentését, a helyi szintű közösségszervezés ösztönzését, a szociális szövetkezeti forma népszerűsítését, illetve ennek érdekében a szociális szövetkezetet érintő témaköröket átfogó képzési program kidolgozását és lebonyolítását, ezen keresztül egy magasan kvalifikált szakértői bázis kialakítását, továbbá az érdekeltek (álláskeresők, segítő szakemberek, non-profit szervezetek, önkormányzatok, állami foglalkoztatási szervek) tájékoztatását a szervezeti formáról és az abban rejlő lehetőségekről.

Csabrendek Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felismerve a szociális szervezetek megalakításában és működtetésében rejlő kitűnő lehetőségeket a Start közmunkaprogram továbbgondolásával a következő tervek megvalósítását tűzte ki célul:

A 2013. június 30-áig megalakuló Szociális Szövetkezetben – 14 természetes személy mellett- alapító tagként vesz részt és szerepet vállal annak működtetésében, a tevékenység ön fenntarthatóvá tételére törekedve.

A Start közmunka programban folyó növénytermesztési és állattenyésztési alaptevékenység mellékágaként a feldolgozott termékek értékesítésére szolgáló termelői bolt létrehozása.

A munkahelyteremtés lehetősége a Csabrendek Község Önkormányzatának tulajdonát képező Hosztót mellett lévő termálvíz adó kút hasznosításában rejlik. Akár a gyógyhatás, akár a melegvíz által szolgáltatott hő hasznosítására lehetne építeni a projektet. A fejlesztés számos a térségben élő munkanélküli számára biztosítana munkalehetőséget és megélhetést. Ugyanakkor az önkormányzat bevételei is növekednének ez által. Természetesen ez a beruházás is hatalmas tőkét igényel, melyhez pályázati pénzek elnyerése elengedhetetlenül szükséges.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	n.a.	n.a.	5	4	n.a.	n.a.	0	0
2009	n.a.	n.a.	4	3	n.a.	n.a.	0	0
2010	n.a.	n.a.	5	3	n.a.	n.a.	0	0
2011	n.a.	n.a.	4	3	n.a.	n.a.	0	0
2012	n.a.	n.a.	12	5	n.a.	n.a.	0	0

Forrás: TEIR

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Csabrendek Község Önkormányzata működteti a Közszolgáltató Szervezetet (továbbiakban KÖZSZER). Ennél az intézménynél elsősorban közfoglalkoztatottként dolgoznak mélyszegénységben élők.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatásnál elsődlegesen figyelembe vett szempont a szükséges létszám, ezt követi a feladatellátásra való fizikai alkalmasság (pl. motoros fűkaszáláshoz férfi munkaeerő) Ezen túlmenően csak pozitív értelemben vett „megkülönböztetés” jellemző: pl. a külterületi lakott helyen élő (nyirespusztai, nagytárkánypusztai) közfoglalkoztatottak lehetőség szerint lakóhelyükön, vagy annak közvetlen közelében végezhetik munkájukat. Ettől eltérő esetben a munkahelyre történő szállításuk megszervezésre kerül.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

1991. évi IV. tv. A foglalkoztatás elősegítéséről és az álláskeresők ellátásáról 2. §-a kimondja, hogy a foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Nem zárja ki azt sem, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás. **Természetbeni ellátás** továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv. szerint:

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerőpiaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerő piaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,
- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
- c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
- d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,
- e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy
- f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá

g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint

b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

(4) Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást nyújt álláskeresők számára a munkaerőigényben meghatározott munkakör betöltéséhez szükséges, állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3) 87 Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4) 88 A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a továbbfoglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresői járadék

25. § (1) Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresői járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresői járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresői járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresői járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresői járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

Álláskeresői járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszak alatt érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerőpiaci járulékalapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresői járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári

negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresői járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresői járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékanak alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

Költségtérítés

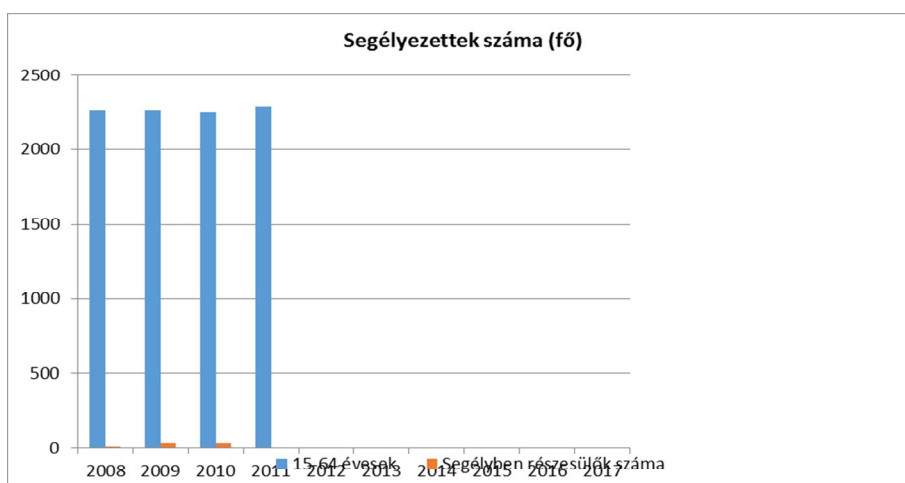
32. § Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	2263	10	0,4%
2009	2261	31	1,4%
2010	2250	34	1,5%
2011	2284	6	0,3%
2012	n.a.	6	n.a.

Forrás: TEIR

Az álláskeresési segélyben részesülők száma 2008. és 2010 között emelkedést mutat, majd 2011-től jelentős csökkenés figyelhető meg. Ez vélhetően annak tudható be, hogy az arra jogosultak részére a nyugellátás időközben megállapításra került. A nyugdíjjogosultság törvényi szabályainak megszigorítását követően pedig már kevesebben felelnek meg az álláskeresési segély feltételrendszerének.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	135	31	23,0%
2009	240	96	40,0%
2010	208	39	18,8%
2011	193	32	16,6%
2012	n.a.	16	n.a.

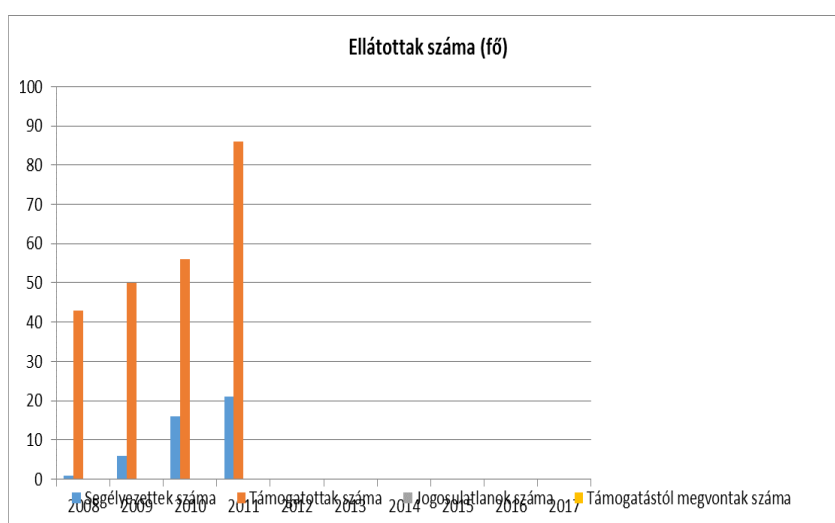
Forrás: TEIR

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	1	0,04	43	31,82	n.a.	n.a.
2009	6	0,24	50	20,5	n.a.	n.a.
2010	16	0,64	56	26,88	n.a.	n.a.
2011	21	0,84	86	43,86	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma a 2008. évihez képest hirtelen megugrott, amely szinte kizárólag a Szociális törvény módosításának következménye. Ennek értelmében az egyéb jogosultsági

feltételek fennállása esetén valamennyi 55. életévét betöltött jogosult rendszeres szociális segélyezett lett. A jogszabályváltozást megelőzően a rendszeres szociális segélyre való jogosultság alapfeltétele a legalább 67 %-os munkaképesség csökkenés volt. A Szociális törvény módosításával párhuzamosan az ún. „rokkantosság” szabályrendszere is megváltozott. (az új szabályok szerint már nem a rokkantságot, a munkaképesség-csökkenés mértékét vizsgálja az illetékes orvosi bizottság, hanem megmaradt egészségi állapotot minősítik)

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma pedig évről évre emelkedik, még úgy is, hogy a jogszabály által rögzített családi jövedelemhatár rendkívül alacsony. (25.650,-Ft,/fogyasztási egység) Összege is rendkívül alacsony mindössze 22.800,-Ft/hó. A mindennapi tapasztalatok azt mutatják, hogy a jogosultak jelentős többsége a közfoglalkoztatás lehetőségére számít. Egy részük, igyekszik alkalmi munka vállalásával ezt a jövedelmet „kiegészíteni. Csupán néhány esetben átmeneti jellegű ez az ellátás a jogosult számára nem létfenntartást szolgáló jövedelem, hanem a pillanatnyi munkanélküli létet átvészelő megoldás. Sajnálatos, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás a tartósan munkanélküli jogosultak számára az egyetlen megélhetési forrás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

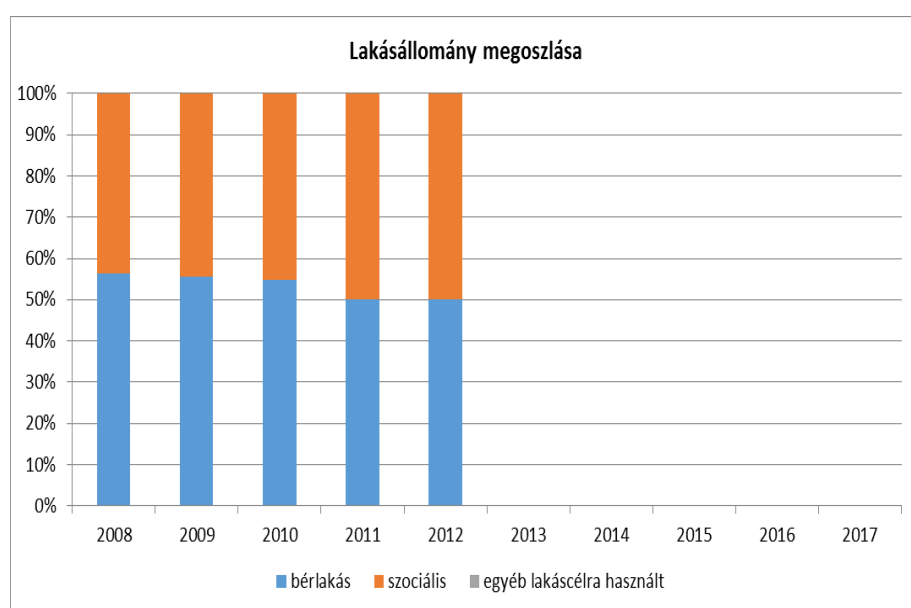
A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

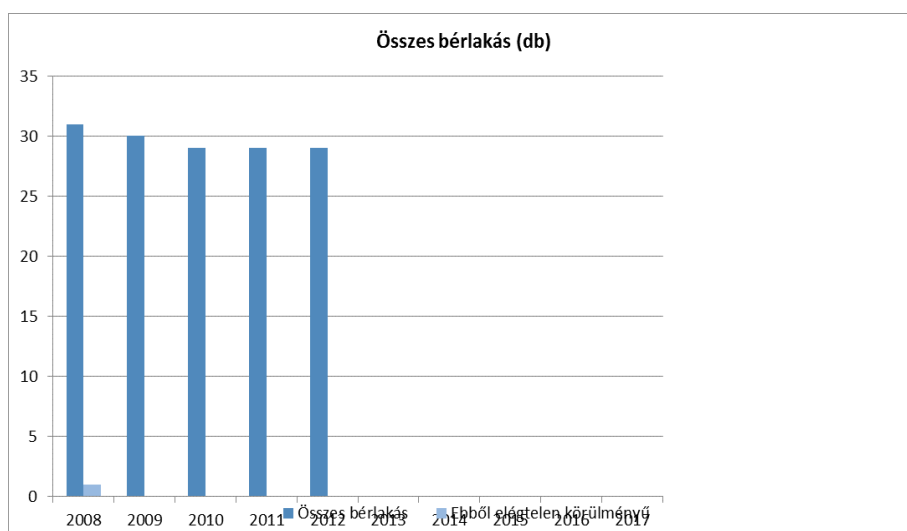
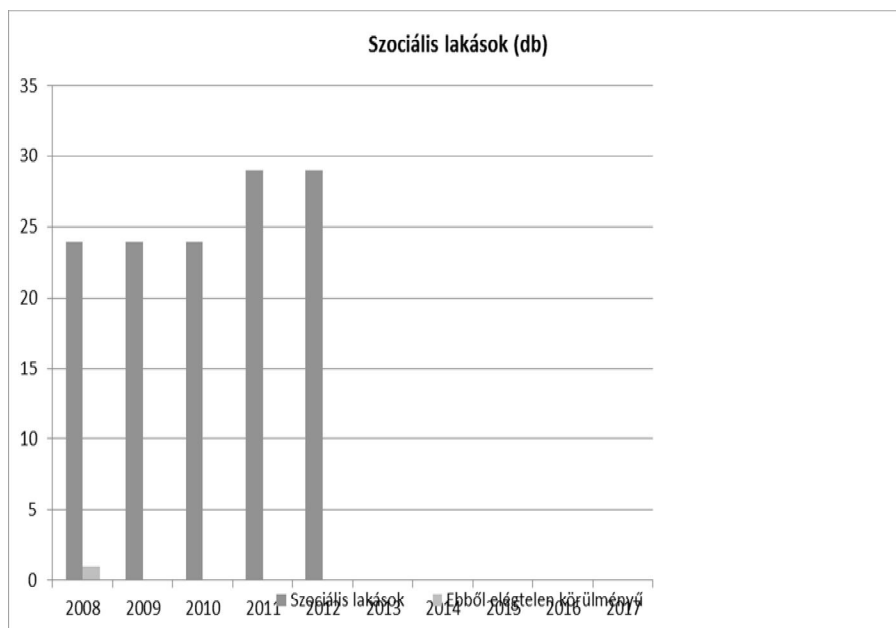
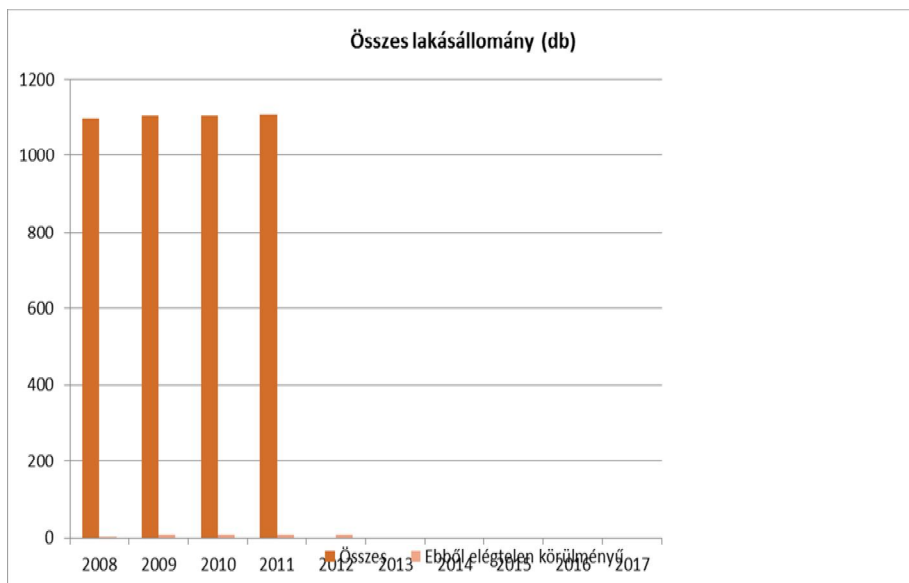
Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1099	3	31	1	24	1	0	0
2009	1106	7	30	0	24	0	0	0
2010	1106	7	29	0	24	0	0	0
2011	1109	7	29	0	29	0	0	0
2012	n.a.	7	29	0	29	0	0	0
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

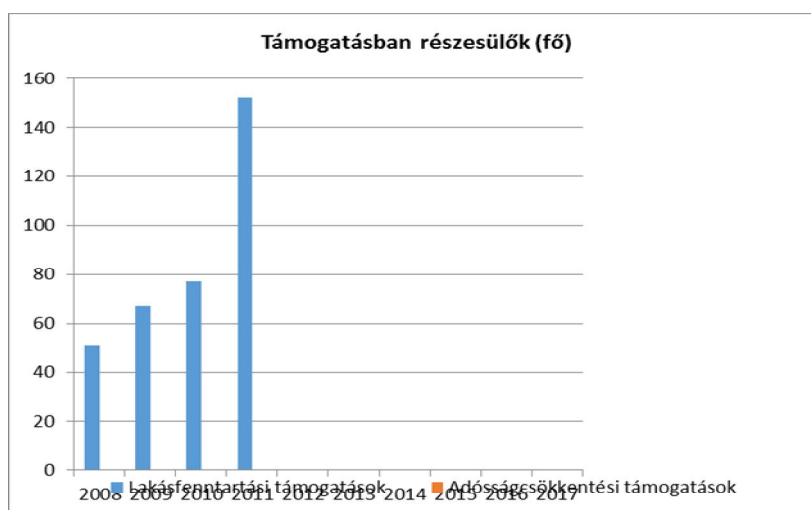
A településen a teljes lakásállományból csupán 1 olyan épület van, amely elégtelen lakhatási feltételeket biztosít. Természetesen ebben a lakásban évek óta nem él senki, az életveszélyessé minősítést követően az önkormányzat haladéktalanul gondoskodott a bérlő megfelelő elhelyezéséről. Az önkormányzat tulajdonát képező bérlakások lakhatók, valamennyi komfortos. Forrás hiányában a teljes körű felújításra nem, csak az alapvető állagmegóvásra jut pénz.

Csabrendeken nem él hajléktalan, azonban néhány személy lakhatása veszélyeztetett. A Képviselő-testület a szűkös költségvetési helyzet miatt kényszerhelyzetben van. Magától értetődő, hogy a saját bevételek növelésére kell törekednie. Így szükségszerű a bérlakások bérleti díjának beszedése, a lakbérhátralék következetes behajtása. A közelmúltban a meg nem fizetett lakbérhátralék miatt a Képviselő-testület a bérlők kilakoltatását helyezte kilátásba.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	51	0
2009	67	0
2010	77	0
2011	152	0
2012	n.a.	0
2013	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adat

A lakhatással kapcsolatos, kiadások többletterhek enyhítésére szolgál a lakásfenntartási támogatás. A Szociális törvény - a gázár támogatás rendszerének megszüntetése után- rendkívüli módon „enyhítette” a jogosultsági feltételeket. A Szt.-ben szabályozott egyéb szociális ellátásokhoz viszonyítva sokkal magasabb egy fogyasztási egységre jutó jövedelem mellett (71.250,-Ft fogyasztási egység/lehet jogosult a háztartás a havi támogatásra. Nem kell igazolni a költségeket (áramdíj, vízdíj, gáz díj, lakáscélú hitel) A törvény által elismert költség és a háztartásban élők száma és jövedelmi helyzete alapján kerül megállapításra a támogatás összege.2013.évben Csabrendek tekintetében a lakásfenntartási támogatás címén kifizetett havi összeg 2013-ban közel egymillió forint, amely több mint kétszáz háztartást érint.

a) bérlakás-állomány - lásd a 3.4.1. pontnál kifejtve

b) szociális lakhatás - lásd a 3.4.1. pontnál kifejtve

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincs a településen–

e) lakhatást segítő támogatások – törvény által biztosított lakásfenntartási támogatás

f) eladósodottság – sajnos vannak olyan ingatlanok, melyre végrehajtást indítványozott valamelyik cég, bank. Az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jelentős összegű tartozások rendezésébe anyagi segítséget nyújtson, szakmai segítséget tud adni a családsegítő szolgálat munkatársai révén.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A mobilhálózatok elérhetők, a televíziós csatornák biztosítását kábel TV nem, de műholdon keresztül sugárzó cégek lehetővé teszik /legjellemzőbb a T-Home/, internet hozzáférése kb. a lakosság 70-80%-ának van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Nagytárkánypusztán viszonylag nagy számban élnek nehéz szociális helyzetű roma családok, azonban mégsem tekinthetjük a településrészt szegregátumnak. Azt viszont be kell látnunk, hogy az átalakulás folyamata megkezdődött. Az ún. őslakosság nagy része kihalt, a megüresedett lakóházakat a viszonylag alacsony ár miatt többnyire roma családok is meg tudták vásárolni. Így kezd átalakulni a lakosság összetétele. Ezekben a családokban sok kisgyermek születik, a kamaszok korán létesítenek párkapcsolatot, már fiatal korban gyermeket vállalnak. A lakosság nagyobb részét kitevő ma még élő „őslakosok” már nyugdíjasok, idősek az ő halálukat követően néhány év múlva elképzelhető, hogy ezen a településrészen kialakul a szegregáció.

Érdekes helyzet, hogy Nyirespusztán nem indult be ez a folyamat. Ez a településrész az 1930-as években lett lakott hely. 4-5 földműves család telepedet ide, épített házat a családjának. Ezeknek az embereknek a leszármazottai élnek ma is a faluban. A házasságok is a közösségen belül kötöttek, talán egy család „került be” Nyirespusztára, de ők is házasság, párkapcsolat révén telepedtek itt le. A családi, rokon kapcsolatok tartják össze a közösséget. Több olyan üres ház is van, amelyeknek egykori lakói már meghaltak, nem kerülnek eladásra, hanem az elszármazott családtagok megtartják, gondozzák, családi összejövetelek színhelyéül használják. Több olyan fiatal párról is van tudomásunk, akik itt nőttek fel és nem is vágnak el innen, mert nagyon erős a kötődés.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,

folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	n.a.	n.a.
2009	2	n.a.	n.a.
2010	2	n.a.	n.a.
2011	2	n.a.	n.a.
2012	2	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.

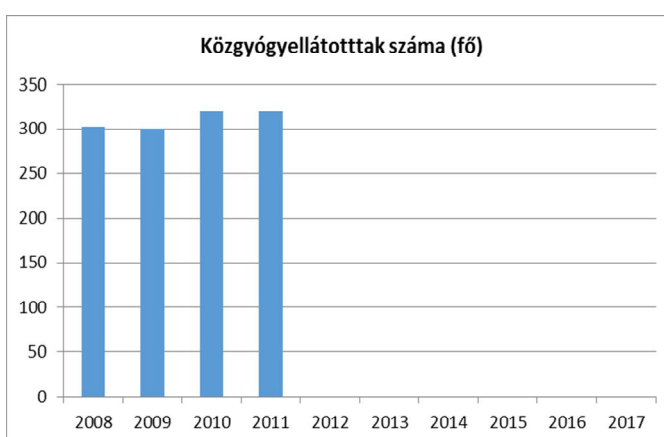
Forrás: helyi adat

Csabrendek megfelelő az orvosi alapellátás. Két háziorvos látja el a betegeket. A hét egy napján gyermekorvos is rendel a községben. A fogorvosi szakrendelés is biztosított. Fiatalos lendülettel aktívan működik a védőnői szolgálat. A helyi patika a gyógyszerellátás tekintetében lakosság rendelkezésére áll.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	302
2009	300
2010	319
2011	319
2012	n.a.

Forrás: TEIR

A Szociális törvény 49. §-a kimondja, hogy a közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

A közgyógyellátásra alanyi jogcímen jogosultak:

az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;

a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy;

a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;

a központi szociális segélyben részesülő;

a rokkantsági járadékos;

az, aki rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplexminősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,

rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,

rokkantsági ellátásban részesül, de nem tartozik a *ga)* és *gb)* alpont hatálya alá és a közgyógyellátásra való jogosultságát 2012. április 15-éig megállapították,

az Mmtv. 31. §-ának alkalmazásával öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy

ge) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon a *ga)* vagy *gb)* alpont hatálya alá tartozott;

az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

A Sztv. felhatalmazása alapján a helyi önkormányzat Képviselő-testülete helyileg szabályozhatja a közgyógyellátásra való jogosultság méltányossági feltételei. E tekintetben a kérelmező jövedelmi helyzete és a havi gyógyszerköltségének mértéke a jogosultság alapja.

A táblázatban a viszonylag magas ellátotti szám mintegy 90 %-a Csabrendek közigazgatási területéhez tartozó darvastói Foglalkoztató Intézet lakói számára kiállított igazolványokat mutatja. A bentlakásos intézményben értelmi és mozgásszervi fogyatékkal élő személyek dolgoznak. Szinte kivétel nélkül rokkantsági ellátásban vagy emelt összegű családi pótlékban részesülnek, így a közgyógyellátásra alanyi jogcímen jogosultak.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	20
2009	13
2010	13
2011	15
2012	n.a.
2013	n.a.

Forrás: TEIR

2013 január 1-től a járási hivatalok hatáskörébe tartozik a Szt 40 §-ában rögzítettek alapján folyósítható ún. „alanyi” ápolási díj megállapítása. Ez az ellátás a súlyosan fogyatékos felnőtt, illetve kiskorú személy ápolását végző hozzátartozó részére biztosított juttatás, amelynek folyósítási időtartama szolgálati időnek minősül. Ennek fedezetét a központi költségvetés biztosítja. Összegét tekintve a mindenkori öregségi nyugdíjminimum (2013-ban 28.500,-Ft) 100, illetve 130 %-a az ápolat egészségi állapotától függően. A fokozott ápolást igénylő személyek hozzátartozója magasabb összegű ellátásra jogosult.

A Szociális törvény 43/B. §-a ad felhatalmazást a helyi önkormányzatok számára, hogy szabályozza a helyi költségvetésből finanszírozásra kerülő ún. „méltányossági” ápolási díj feltételrendszerét. Csabrendek Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a hatályos rendeletében lehetőséget biztosít az ápolási díj megállapítására a tartósan beteg hozzátartozóját ápoló személyek részére, amennyiben a kérelmező megfelel a jövedelmi és egyéb jogosultsági feltételeknek.

Csabrendeken jelenleg 4 fő részesül ápolási díjban, melynek havi bruttó összege a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 80%-a.(nettó 21.240,-Ft) Természetesen a méltányossági ápolási díj folyósítási időtartama is szolgálati időnek minősül.

Sajnálatos, hogy a települési önkormányzatok a szűkös költségvetés szorításában lassan arra kényszerülnek, hogy a méltányossági ellátások megállapításának lehetőségét töröljék a helyi szabályozásból. Az ápolási díj a jogosult részére egy „csekély” összeg, azonban az önkormányzatnak a járulékfizetési kötelezettséggel együtt olyan anyagi teher, amelyet már nem bír felvállalni.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A házi orvos ellátás minden hétköznap van, gyermekorvos hetente egy alkalommal rendel. A védőnő és a fogorvos is helyben érhető el. Szakorvosi ellátás ambulánsan a térségi szinten működő járó beteg ellátáson, kórház Tapolcán, pszichiátria Sümegen, Ajkán és Veszprémben teljes körű ellátás van.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiai vizsgálat van Veszprémben. A koragyermekkor kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Elmondható, hogy a településen élő 1-3- éves gyermekek korai fejlesztése nem megoldott. A családoknak jelentős, szinte megoldhatatlan terhet jelent a távoli városba való utaztatásuk, bár kapnak útiköltség térítést, azt azonban minden esetben meg kell előlegezniük. Ezért a település önkormányzata célul tűzte ki, hogy amennyiben pályázati lehetősége adódik rá, akkor utazó szakember közreműködésével szeretné megoldani ezt a problémát. Sajnos az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé önerőből saját szakember biztosítását. Jelen helyzetben amennyiben akut probléma vetődik fel, akkor átmeneti segély formájában tud segítséget nyújtani a helyi képviselő testület.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés a csabrendeki óvoda konyhájáról történik, az itt főzött ételt fogyasztják az óvodások, iskolások és az idős lakosság is, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást. Az ételmezésvezető szigorúan betartja az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályokat, így sok zöldség van jelen az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is. Rendszeresen kapnak gyümölcsöt, erre jóval nagyobb összegeket fordít a vezető, mint az édességekre. Fontos a tejtermékek nagymérvű jelenléte a napi táplálkozásban, a kisgyermekek esetében a megfelelő kalciumbevitel a növekedésük miatt szükséges, az idős emberek esetében a csontritkulás megelőzése érdekében nélkülözhetetlen. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére, ez azonban nehéz feladat, ugyanis a magyar szokások szerint az emberek hozzá vannak szokva a jelentős mennyiségű só használatához. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű használatát. A húsokból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Kerülik a bő olajban kisült dolgokat /rántottak, fánk stb./ A gabonafélék esetében az olyanokat választják, amelyek teljes kiőrlésű lisztet is tartalmaznak, illetve keresik az olyan termékeket, ami magvakat tartalmaz.

e) sport programokhoz való hozzáférés

Csabrendeken két sportegyesület működik a következő szakosztályokkal: labdarúgás, röplabda, asztali tenisz. Az óvodában, általános iskolában megszervezésre került a gyógytestnevelés a tartási rendellenességek javítása érdekében

A művelődési házban zajlik egészségmegőrző torna, aerobic - és zumba foglalkozás heti egy-egy alkalommal.

Összességében számos sportolási lehetőség áll a lakosság rendelkezésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Közös fenntartásban, társulási formában működtetik öt település vonatkozásában a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretében a szociális étkeztést, házi segítségnyújtást, családsegítést. Működik a külterületi lakott helyen élők hátrányainak enyhítése érdekében a Tanyagondnoki szolgálat. Az igénylők ezekhez napi szinten hozzájuthatnak, a családsegítés vonatkozásában is naponta van ügyfélfogadás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Magától értetődő alapkövetelmény, hogy a szolgáltatások nyújtásakor ne történjen hátrányos megkülönböztetés és az egyenlő bánásmód elve érvényesüljön. A szociális szakember gyakran éli meg az „érdemesség-érdemtelenesség” dilemmáját, a munkája során, azonban akkor végzi jól a feladatát, ha ezen minden esetben felül tud kerekedni és kizárólag a rászorultságot tekinti az alapkérdésnek.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat átmeneti segélyezés keretében- a polgármesterre átruházott hatáskörben- szülési támogatást állapít meg azoknak a családoknak, ahol csecsemő született, temetési támogatást az elhunyt hozzátartozó eltemettetéséről gondoskodó családtagnak, valamint iskolakezdési támogatást az iskoláskorú gyermeket nevelő családok részére. A Képviselő-testület a helyi rendeletben a pozitív diszkrimináció, azaz előnyhöz juttatás elve alapján egy viszonylag magas jövedelmi határt állapított meg. Így például szülési támogatásra jogosult lehet a család, amennyiben az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 200%-át (57.000,-Ft), míg az átmeneti segélyezés alap jövedelemhatára mindössze 28.500,-Ft.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Csabrendek Község Önkormányzata a törvényben előírt feladatkörén túl kiemelt szerepet vállal a helyi közösségi és kulturális élet szervezésében a civil szervezetek támogatásában. Anyagi lehetőségeihez mérten évről-évre emelkedő szakmai színvonalal szervezi a község kulturális rendezvényeit, melyek szorosan kapcsolódnak az egyház és nemzeti ünnepekhez, valamint a település hagyományaihoz. A programok közül néhány a teljesség igénye nélkül: mesevetélkedő, játszóházak, sütemény verseny, adventi koszorúkészítő verseny adventi esték programsorozat, anyák hete, rózsauktetés, tánctábor, falunapi rendezvény sorozat, szüreti felvonulás szőlőhegyi séták borkóstolóval. Teret kapnak amatőr és művészeti bemutatkozások egyaránt. A programok szervezésében és lebonyolításában feladatot vállalnak civil szervezetek, vállalkozók. A művelődési ház munkatársai fogják össze a színjátszó csoport, a népdalkör, citerakör tevékenységét, szervezik fellépéseiket. Csuhefónó szakkörnek, nyelvtanfolyamnak ad helyet a művelődési ház. A nagy sikerű KID DANCE gyermek tánccsoport több éves múltat tekint vissza, munkájukat, tehetségüket számos megmérettetésen értékelték a legjobbnak.

Az önkormányzat havi egy alkalommal megjelenteti a „Hirharang” című közéleti lapot, melyből a lakosság a fent említett gazdag kulturális programokról, közérdekű információkról értesülhet.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösség tagjai között élnek romák. A település befogadta ezeket a családokat. A magyar és roma lakosság között nem jellemző a konfliktus. Inkább a roma közösségen belül beszélhetünk időnként előforduló konfliktusról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A szolidaritás, adományozás terén csökkenő tendencia mutatkozik. Míg néhány évvel ezelőtt a Családsegítő Szolgálat év közben is fogadott élelmiszer, vagy bútor adományokat a ruhanemű és a gyermekjáték mellett, úgy napjainkban már szinte csak karácsony előtt és szinte csak használt ruhákat adományoznak.

Nyilván ez csak a csabrendeki rászorulóknak szánt adományok alakulását mutatja. Feltételezhetően az itt élő magánszemélyek továbbra is küldtek és küldenek pénzt, vagy egyéb felajánlást a vörösiszap károsultaknak, árvíz sújtotta területen élőknek, fölrengések áldozatainak, vagy egyéb okból kiszolgáltatott és kilátástalan helyzetben élő embertársaiknak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Közfoglalkoztatás keretében végzett munka nem megfelelő intenzitása és hatékonysága	1. Közmunka hatékonyságának növelése, teljesítmény követelmény, következetes szankciók
2. Elhanyagolt, igénytelen lakókörnyezet, műveletlen kiskertek, tüzelőről való gondoskodás hiánya	2. A szociális törvény felhatalmazása alapján helyi rendeletben szabályozni a foglalkoztatást helyettesítő támogatás feltételeként a lakókörnyezet rendbetételét, a konyhakert művelését és a tüzelőről való időben történő gondoskodást
3. A külterületi lakott helyen beindult a szegregálódás folyamata Csabrendeken is csökken a lakosság szám	3. Olcsó bérlakások építése és bérbeadása, családalapító fiatalok számára a mezőgazdasági tevékenység ösztönzésére. A község rendezési tervének aktualizálása közművesített építési telkek kialakítása
4. A Start közmunkaprogramban megtermelt mezőgazdasági termékek megfelelő hasznosítása	4. Szociális szövetkezet megalakítása és működtetése, mezőgazdasági és húsipari termékek feldolgozása, termelői bolt létrehozása és működtetése
5. A település belterületi útjai felújításra szorulnak, valamint a felszíni vizek elvezetése is megoldásra vár. Külterületi lakott helyen nincs kiépített szennyvízhálózat.	5. Úthálózat felújítása felszíni vizek elvezetésének kiépítése, pályázati lehetőség esetén külterületeinken a csatornahálózat kiépítése
6. Önkormányzat tulajdonában lévő középületek,	6. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek,

műemlék épületek állaga romlik, csaknem valamennyi felújításra szorul.	műemlék épületek felújítása
7. A lakosságot sújtó magas közterhek, magas önkormányzati működési kiadások	7. Megújuló energiaforrások igénybevétele, napelemmel történő közvilágítás, ágdarálékkal fűtött biokazán költségkímélő hatása, melynek következménye lehet a helyi adók csökkentése
8. Az önkormányzati tulajdonban lévő termálvíz sokrétű hasznosításában rejlő lehetőségek kiaknázatlanok	8. A termálvíz gyógyhatására épülő munkahelyteremtő beruházás megvalósítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családba fogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

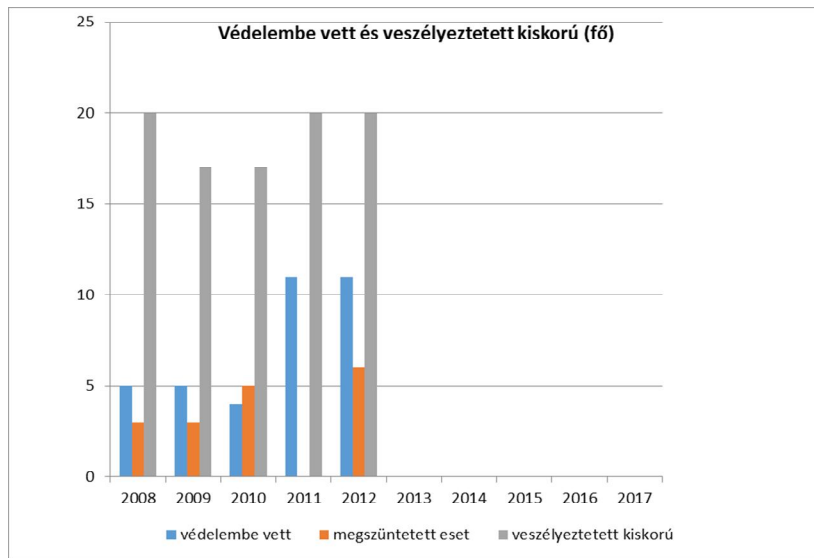
Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	5	3	20
2009	5	3	17
2010	4	5	17
2011	11	0	20
2012	11	6	20
2013	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: gyermekjóléti szolgálat

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában, legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

A **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel** kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, aránya jegyző által nyilvántartott adatokból mutatkozik meg, használja ennek fogalmkörét az iskola és az óvoda, azonban a gyermekjóléti szolgálat, bár kis település révén tisztában van ezen gyermekek számával, azonban sem statisztikájukban, sem a dokumentációjukban ez a fogalmkör nem jelenik meg. A gyermekek nagy része között átfedés van a gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban lévők és a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében, azonban azt nem jelenthetjük ki, hogy egyikből egyenes arányban következik a másik. Alacsony iskolázottságú szülők is nevelhetik szépen, problémamentesen gyermekeiket, és magas iskolai végzettségű, jól szituált, jó anyagi körülmények között élő gyermekek között is előfordul számos esetben probléma.

A jelzőrendszer jól működik. A gyermekjóléti szolgálat család gondozói állandó, szinte napi kapcsolatban vannak az óvoda, iskola pedagógusaival, a védőnővel, az orvosokkal, gyámhivatallal, jegyzővel, polgármesterrel, rendőrséggel, nevelési tanácsadó munkatársaival, a nevelőszülői tanácsadókkal, polgárőrséggel, családsegítő szolgálattal, társintézményekkel. A gyermekjóléti szolgálat társulás formájában látja el kilenc település lakosságának gyermekjóléti feladatait látja el.

A sümegi gyermekjóléti szolgálattal kitűnő együttműködési kapcsolatot tart fenn a helyi gyermekjóléti szolgálat. Különösen hasznosak és építő jellegűek a szakmaközi megbeszéléseiket.

Az **igazolatlan iskolai hiányzás** és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

Sajnos általánosságban megállapítható, hogy egyre növekvő tendenciát mutat az az iskolai hiányzások száma. Jellemzően a gyermekek 15-16. életéve környékén jelennek meg ezek az igazolatlan órák, mikor a fiatalok elkerülnek a távolabbi városok középiskoláiba. A szülő ekkor már nem tudja kontrollálni azt, hogy gyermeke miután felszál a buszra bemegy-e az iskolába, időben megy -e be, nem jön-e el korábban. Vannak, akik csak eltévelyednek egy rövid időre, és a szülő, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat hatására hozzáállásuk változik, megszűnnek az igazolatlan hiányzások, és vannak, akik semmilyen módon nem vehetők rá az ismételt tanulásra. Nem számít, hogy a szülőtől elveszik a családi pótlékot, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez az iskola, hogy szabálysértési eljárás indul a szülő ellen, nem tud rá a szülő hatni. A tankötelezettség 16. életévre való leszállítása egyrészt majd csökkenti az igazolatlan hiányzások számát, másrészt viszont kikerül egy olyan réteg az iskolapadokból, aki 8. általános iskolai végzettséggel fog rendelkezni, és nagy valószínűséggel, röviddel az iskolapad elhagyása után bekerül a munkanélküliek rendszerébe. Nehéz nekik olyan lehetőséget ajánlani, mely felnőtté válásuk időszakában kedvező irányba viszi életüket. A gyermekjóléti szolgálat munkatársai úgy próbálják ezeket a gyermekeket segíteni, hogy valamilyen esti iskolában szakmát szerezzenek, befejezzék a 8. osztályt. Segítség lehet az időszakonként a Munkaügyi Központ által nyújtott támogatott képzések állandó figyelemmel kísérése. Rövidtávú célként hozható fel, hogy a START munkaprogram keretében a munkanélküli ellátásban részesülők egy része ennek a képzési formának a keretében szerezzen szakmai képzést.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

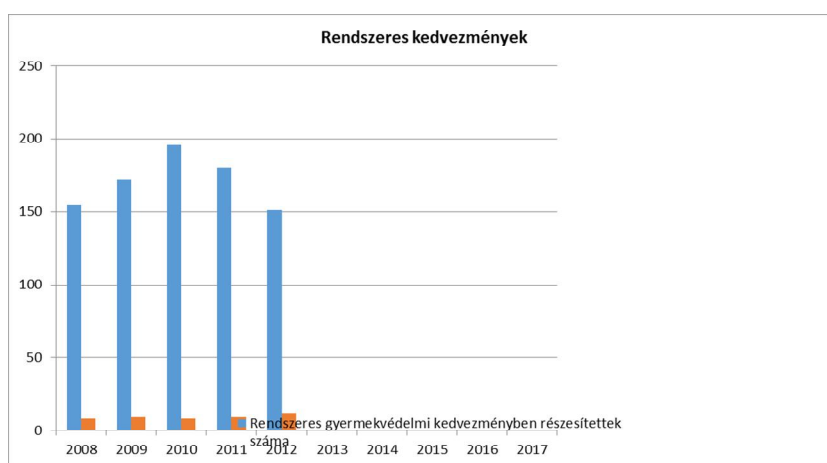
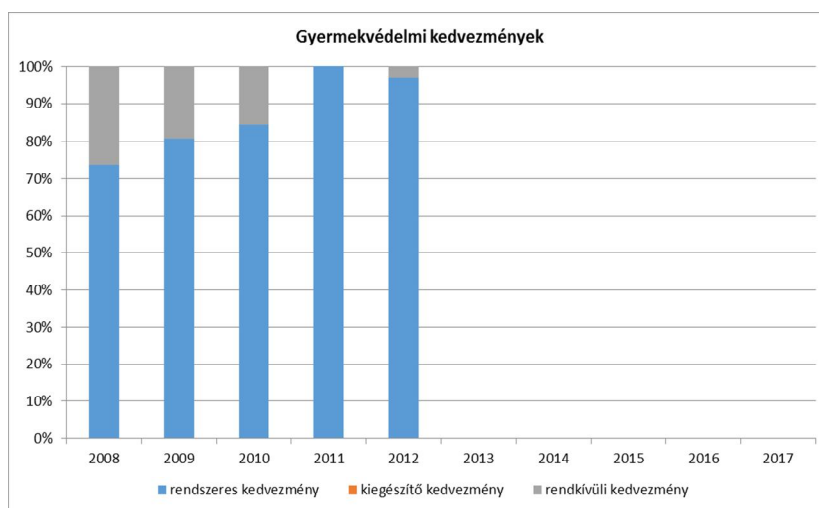
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kapcsolódva a gyermek hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetét is nyilvántartani köteles a jegyző.

A Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint, hátrányos helyzetűnek minősülő gyermekekre vonatkozó nyilvántartás alapján teljesített adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülővel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. Ennek egyik ismert oka, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban, abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	155	8	0	0	55
2009	172	9	0	0	41
2010	196	8	0	0	37
2011	180	9	0	0	0
2012	151	12	0	0	5
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2009-2010-2011 években növekvő tendenciát mutatott, majd 2012-es évben jelentősen lecsökkent. Ennek pontos okát nem ismerjük. A jogosultak köréből néhányan biztosan azért kerültek ki, mert nagykorúvá válásukat követően nem

folytatták nappali tagozaton tanulmányaikat. Az igénylők fontosnak tartják a jogosultság megállapítását egyrészt az ingyenes tankönyvellátás, az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, illetve az évente két alkalommal /iskolakezdés előtt, karácsony előtt/ adható ún. egyszeri gyermekvédelmi kedvezmény 5.800,- Ft/gyermek/alkalom.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balett művészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Ezen juttatás biztosítását nem szabályozza a helyi rendelet, nincs ilyen juttatás a településen.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az a tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A **nyári gyermekétkeztetésnél** az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	32	21	33	188	0	36
2009	35	28	27	216	0	36
2010	38	55	18	206	0	37
2011	56	60	14	189	0	0
2012	40	64	16	179	1	0
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: élelmezésvezető, családsegítő szolgálat

Ingyenes étkezésben részt vevők száma az óvodában: ez függ a gyermekek létszámától, illetve attól, hogy hány gyermek részesül gyermekvédelmi kedvezményben.

Ingyenes étkezésben résztvevők száma az iskola 1-8. évfolyamán: ezt a számot is befolyásolja a gyermeklétszám az adott évben, a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, illetve a csökkenés oka lehet, hogy az évek alatt a törvényi szabályozásnak megfelelően egyre többen részesültek ingyenes étkezésben az általános iskola 1-8. osztályáig, ugyanis minden évben felmenő ágban eggyel több évfolyam kapott erre való jogosultságot.

50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyamon: a számadatot befolyásolja az adott évben az érintett évfolyamra járó gyermekek száma, a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma .-illetve az, hogy a fokozatos hatályba léptetés miatt az ingyenes étkeztetés egyre több tanulóra terjed ki.

Ingyenes tankönyv ellátás: igénylés esetén ingyenes tankönyvellátást köteles az iskola biztosítani a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha a gyermek:

- tartósan beteg (szakorvosi igazolás vagy emelt összegű családi pótlékról szóló bizonylat alapján),
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos (szakértői és/vagy rehabilitációs bizottsági határozat alapján),
- a pszichés fejlődészavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, pl.: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar (jogosultság alapjául kizárólag a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 35. § (3) bekezdésében meghatározott – a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet ellátó – szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye fogadható el),
- három- vagy többgyermekes családban él (havi családi pótlék folyósítását igazoló bizonylat alapján),
- nagykorú, és saját jogán családi pótlékra jogosult (havi családi pótlék folyósítását igazoló bizonylat alapján),

f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül (önkormányzat erről szóló határozata alapján). Az ingyenes tankönyvellátást csak abban az esetben tudja az intézmény biztosítani, ha az alábbi feltételeket és határidőket pontosan betartják:

Óvodáztatási támogatásban Csabrendeken – a jogszabály hatálybalépése óta- jelenleg csupán egy gyermek részesül

Nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma minden évben az előző évi gyermekvédelmi kedvezményben részesültek számának arányában határozza meg rendelet a kedvezményezettek számát. Ennek feltételei az évek alatt változtak. Addig, amíg kiváltható volt ez felmelegíthető élelmiszerral, illetve a településnek nem kellett anyagilag ehhez hozzájárulni /vagy csak minimális mértékben/, addig működött. Jelenleg csak abban az esetben lenne biztosítható, ha a megfőzött meleg étel helyben fogyasztását felvállalnák az érintettek, az igények felmérése azonban azt mutatja, hogy ebben a formában nem ér cél a támogatás. Az étkeztetés kimondottan óvodakonyhán elkészített, gyermekeknek készült, ennek tudatában ételmezésvezető által összeállított menü lenne. A gyermekek nem mennek el napi szinten a nyári szünetben a kijelölt helyre elfogyasztani az ebédet. Nagyon tetszett a családoknak, míg konzerv, rizs, tészta, zacskós étel formájában kapták a támogatást. Igaz, ebben az esetben, az felhasználható volt a gyakorlatban a család bármely tagja számára, viszont nem pazarló volt az által, hogy vagy nem történt meg az ebéd nagy részének elfogyasztása, vagy el sem jött az érintett gyermek a kijelölt helyre. Az újfajta szabályozás nem hozta meg itt a rászorulókat érdeklődését, illetve az önkormányzatok nehéz helyzete is akadályozza az ehhez való hozzájárulást.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

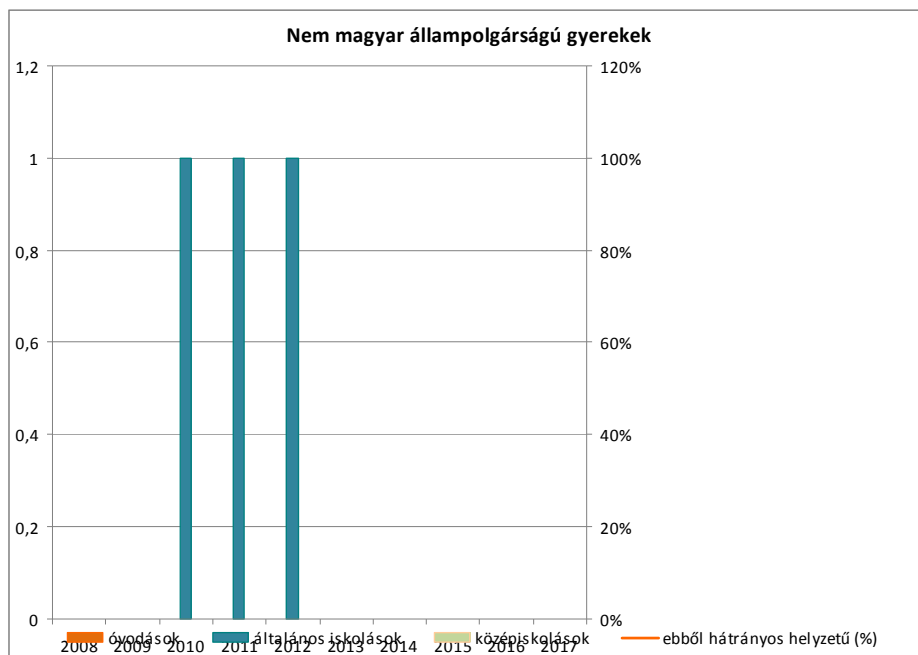
A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz. A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0

2010	0	0	1	0	0	0
2011	0	0	1	0	0	0
2012	0	0	1	0	0	0
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:helyi adat

Csabrendeken mindössze két kisgyermek nem magyar állampolgár. Ők Erdélyből települtek a községbe, jelenleg román állampolgárok. (Tekintettel arra az egyik kisgyermek a 0-3 éves korcsoportba tartozik, a fenti táblában nem szerepel.)

4.2 Szegregált, telepszerű lakókönyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregáció, így ilyen lakókönyezetben élő gyermek sincs. Az előző fejezetben azonban utalás történt a szegregálódási folyamat megindulására.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt.v. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A bölcsődei ellátás az óvodában biztosított a környező településeken élő kisgyermek részére. A bölcsődei csoport nem felel meg minden tekintetben a jogszabályi előírásoknak, ezért a kötelező feltételek megteremtése időszerű. Családi napközivel sem a település, sem a társulás nem rendelkezik.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	8	0	10
2009	1	10	1	10
2010	1	11	1	12
2011	1	10	1	10
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:TEIR

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás:TEIR

A táblázat adatai azt mutatják, hogy az intézmény működési engedélyében rögzített férőhelyeket minden évben igénybe vették a szülők. Egy kivétellel olyan kisgyermek nyert felvételt az intézménybe, akinek a szülők a munkahely megtartása miatt kényszerültek erre.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	120	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 órától 16 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	3	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból kitűnik, hogy az intézményben a személyi feltételek teljes körűen biztosítottak. A tíz fős óvodapedagógusi létszámból 9-en diplomás óvónők, egy kolléga ebben az oktatási évben szerezte meg a fejlesztőpedagógus képesítést. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkák, valamennyien rendelkeznek a munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel. A közcélú foglalkoztatás keretében egy pedagógus és egy kisgyermek ápoló végzettségű munkatársat is foglalkoztat az intézmény. A kiváló szakmai munkát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az óvoda 2012. évben megkapta a „Referencia intézmény” előminősítést. Az óvoda kollektívája különösen nagy hangsúlyt fektet a szakmai továbbképzések megszervezésére is. Így a „nevelőtevékenység fejlesztése” c. TÁMOP pályázati keretből az elmúlt időszakban három képzésen történő részvételre is lehetősége nyílt a szakembereknek. Ebből két továbbképzés itt Csabrendeken került megszervezésre.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	116	5	120	1	116	0
2009	111	5	120	1	111	0
2010	115	5	120	1	115	0
2011	127	5	120	1	127	0
2012	129	5	120	1	129	0
2013	121	5	120		*121	0

Forrás: helyi adatok

Az intézmény működési engedélyében 120 férőhely szerepel, azonban a felvett gyermekek száma már a 2011. évtől meghaladta az engedélyezett létszámot. * A 2013. szeptemberi induló várható gyermeklétszám - az iskolába induló nagycsoportosok és a már beíratott 3 évesek adatainak figyelembevételével- 121 fő. A csoportlétszám túllépéséhez szükséges fenntartói hozzájárulás az intézmény rendelkezésére áll. A nevelők és a szülők közössége egyhangúan támogatta a csoportlétszám emelését, annak érdekében, hogy valamennyi gyermek számára biztosított legyen az óvodai elhelyezés.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	22	40	42	24	1	129
Más településről bejáró gyermekek létszáma	4	4	10	8	1	27
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	5	14	18	8	0	45
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	5	5	2	0	12
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Forrás:helyi adat

Ez a tábla mutatja, hogy az intézménybe Hosztót, Szentimrefalva, Zalaszegvár és Veszprémgalsa településekről is járnak be gyermekek. Ez az összlétszám alig 20 %-a.

A hátrányos helyzetű gyermekek aránya ennél már magasabb. A hátrányos helyzet fogalomkörébe az anyagi helyzeten túl a települési adottságokból fakadó hátrányos helyzet is beletartozik. Ebből a szemszögből nézve nyilván hátrányos helyzetű az a kisgyermek, aki naponta autóbusszal -- szülői kíséret nélkül - kénytelen bejárni az intézménybe.

A halmozottan hátrányos helyzet meghatározásának alapja a jegyző által vezetett - a szülő általános iskolai végzettségére vonatkozó- nyilvántartás.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	2	0	0	0	0	0
Csoport 2	6	0	0	0	0	0
Csoport 3	13	0	0	4	0	0
Csoport 4	7	0	3	2	0	2
Csoport 5	17	0	2	6	0	1
Csoport 6	0	0	0	0	0	0
Összesen	45	0	5	12	0	3
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	0	1	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A tábla első körben arról ad tájékoztatást, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részéről egyáltalán nem jellemző a hiányzás, a 20 %-ot meghaladó mértékű pedig egyáltalán nincs. Vélhetően ennek az az oka, hogy az óvodában a gyermekek minden tekintetben megfelelő ellátást kapnak, és ez az érintett szülők számára fontos. Talán nem túlzás azt mondani, hogy elsősorban „biztos” a gyermek napi háromszori étkezése , illetve megoldott a gyermek napközbeni felügyelete.

Megállapítható továbbá, hogy a gyermekek hátrányos helyzete és a fejlesztő foglalkozások indokoltsága között nincs ok-okozati összefüggés. Számos hátrányos helyzetű kisgyermekről elmondható, hogy az ingerszegény környezete ellenére rendkívül jó képességű, míg az számos olyan jó körülmények között élő gyermeket nevel az óvoda, aki több területen szorul fejlesztésre.

4.4.6. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	10	2	0						
Csoport 2	30	6	0						
Csoport 3	30	13	4						
Csoport 4	31	7	1					1	
Csoport 5	28	17	7						
Csoport 6									
Összesen	129	45	12					1	
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek gyermek	1								
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)									

Forrás:helyi adatgyűjtés

Egy kisgyermeket minősített sajátos nevelési igényűnek (SNI) a veszprémi székhelyű Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság. A gyermek számára a Sümegi Nevelési Tanácsadó pszichológusa heti rendszerességgel fejlesztő foglalkozást tart, melynek költségét a fenntartó önkormányzat biztosítja. A tapasztalatok szerint a heti egy alkalom és a mindössze egy órás foglalkozás meglehetősen kevés, a szakember kiváló szaktudása ellenére látványos eredmény nem mutatkozik. A pszichológus tevékenységére nagyobb gyakorisággal és helyben lenne szükség.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	161	172	333	65	19,5%
2011/2012	145	176	321	61	19,0%
2012/2013	146	164	310	50	16,1%

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az helyi általános iskolákban tanuló gyermekek száma a vizsgált három tanévben kismértékű csökkenést mutat, amely párhuzamban áll a gyermekszületések számának csökkenésével.

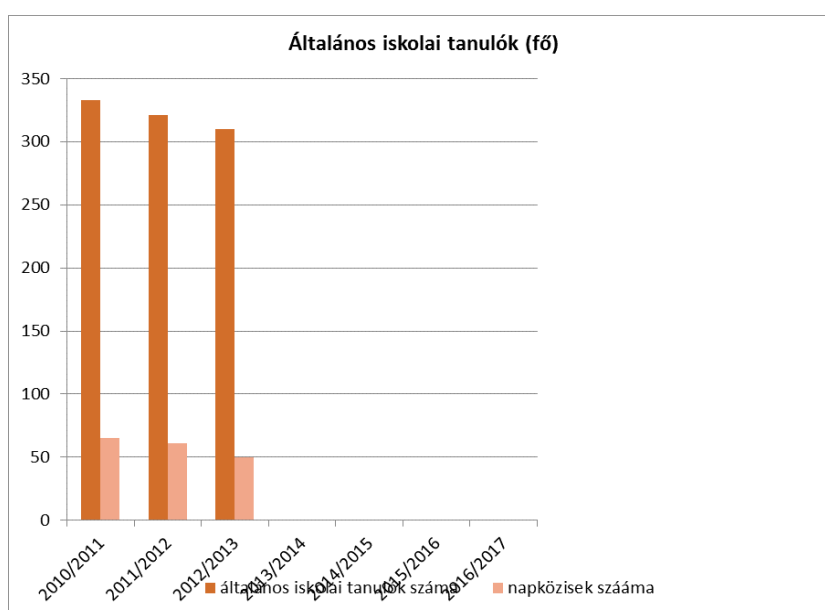
A napközis gyermekek alacsony aránya viszont más okokra vezethető vissza.

Nem túlzás kijelenteni, hogy a napköziben szinte kizárólag a halmozottan hátrányos helyzetű, rossz szociális körülmények között élő gyermekek vannak. Közülük nagyon sok a magatartás problémával, viselkedés zavarral küzdő gyermek. A tanulásra nem motiválhatók, játékos, szabadidős tevékenységek alig kötik le a figyelmüket, a fegyelmezés eszközei hatástalanok maradnak a helytelen viselkedésükkel szemben. A pedagógust nem tisztelik, a magatartási szabályokat, iskolai házirendet gyakran megszegik.

Ez a körülmény destruktív hatással van a „többi gyermek” magatartására, kötelességtudatára. Megakadályozza a következő tanítási napra történő megfelelő felkészülést.

A fent leírt negatív jellemzők miatt nem veszik sokan igénybe a napközit.

A napközi által nyújtott pozitívum a nehéz sorsú gyermekek szemszögéből az, hogy a napköziben ebédet és uzsonnát kapnak, illetve délután 5 óráig felügyelet alatt vannak.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	7	8	15	1	1	2	1
2011/2012	6	8	14	1	1	2	1
2012/2013	6	8	14	1	1	2	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblák azt mutatják, hogy a vizsgált időszakban a felső négy évfolyamban két-két osztály volt, míg az alsóban a csökkenő gyermekszám miatt már „nem kellett” A és B osztályokat indítani. Azt is láthatjuk, hogy a gyógypedagógiai osztályok száma gyakorlatilag változatlan. Itt a sajátos nevelési igényű gyermekekkel kis csoportlétszámú osztályokban foglalkoznak.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	283
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	67
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a.
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	95
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	33

Forrás: helyi adatgyűjtés

Ez a tábla arról nyújt tájékoztatást, hogy az összlétszámból több mint 60 gyermek mást településről jár a csabrendeki általános iskolába. Szentimrefalva, Hosztót, Zalaszegvár, Veszprémgalsa községekből, valamint Gyepükajánból és Káptalanfáról is járnak gyerekek.

Érdekesség, hogy, míg a nagytárkánypusztai gyerekek ugyancsak itt tanulnak, addig a nyirespusztai településrészen lakó kisdíákok Sümegre járnak iskolába. Ez hosszú évek óta így van. Kezdetben a kedvezőbb közlekedési lehetőségek miatt alakult így, majd később a szülők döntöttek úgy, hogy abba az iskolába járjon a kisebb testvér is, ahová az idősebb testvére járt, így maradtak „hűek” Sümeghez.

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	db						
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
	310	61	20%	33	11%	n.a.	n.a.
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
Összesen	310	61	20%	33	11%		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázat elemzése előtt érdemes a fogalmak mögé tekinteni:

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 121.§ „Értelmező rendelkezéseiben” az alábbi módon határozza meg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetet:

hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította;

e csoporton belül:

halmozottan hátrányos helyzetű: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

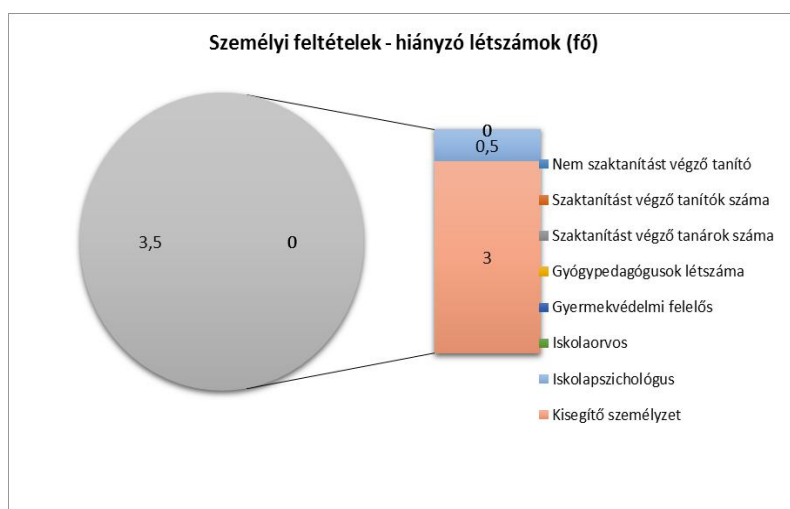
A jogszabályok szerint a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló között az egyedüli különbség nem a család szociális helyzete – amely azonos mindkét célcsoportnál-, hanem a szülők iskolai végzettségében mutatkozó különbség. A rossz szociális helyzetnek különböző okai lehetnek, melyben egyik – nagyon fontos és jelentős- ok a szülők alacsony iskolai végzettsége.

A fenti adatok szerint mintegy 20 %-ra tehető a hátrányos helyzetű gyermekek száma, míg alig több mint 10 % a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	8	0
Szaktanítást végző tanárok száma	13	0
Gyógypedagógusok létszáma	4	0
Gyermekevélbelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	2	0
Iskolapszichológus	0	0,5
Kisegítő személyzet	1	3

Forrás: helyi adatgyűjtés

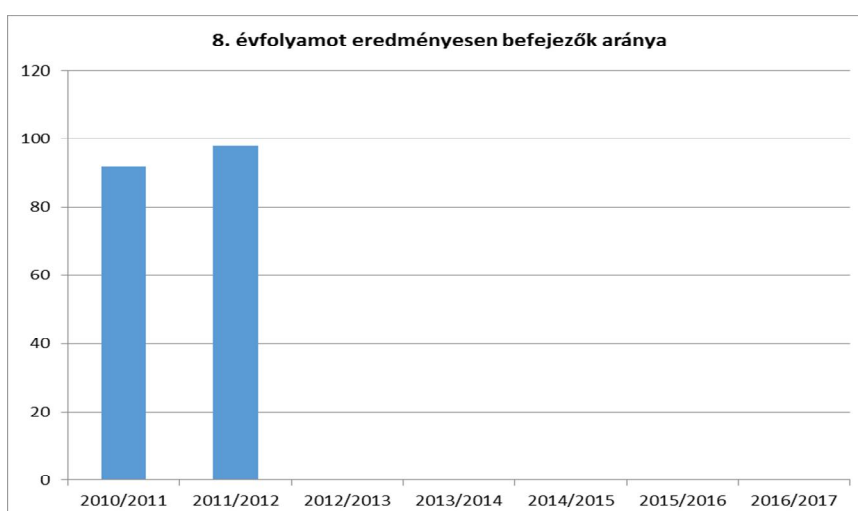
Az általános iskola pedagógus létszáma megfelelő, hiányzó létszám nincs. Az óvodához hasonlóan itt is megmutatkozik, hogy mennyire szükséges lenne a pszichológus alkalmazása. Számos problémás gyermek, szorulna lelki gondozásra, segítségre a problémák feldolgozásában. A rendelkezésre álló lehetőség nagyon szerény és eredmény sem mutatkozhat így. A pszichológus hiánya kézzelfogható.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	34	92
2011/2012	41	98
2012/2013	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

Sajnálatos, hogy napjainkban nem nevezhető evidenciának az, hogy az általános iskola 8 osztályát mindenki eredményesen befejezi. Mindig van néhány olyan tanuló, aki javarészt a megfelelő motiváltság hiányában, személyisége, vagy a családi háttér miatt nem végzi el a 8. osztályt. Az előző fejezetben már utalás történt arra az új képzési formára, amely szakképesítés megszerzésének lehetősége mellett az általános iskolai végzettséget is biztosítja a tanuló számára.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013			
	Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés											
6. évfolyam	1420	1483	1382	1465	1445	n.a.	1472				
8. évfolyam	1549	1583	1501	1577	1493	n.a.	1567				
10. évfolyam											
Matematika											
6. évfolyam	1437	1498	1401	1486	1500	n.a.	1489				
8. évfolyam	1593	1622	1500	1601	1553	n.a.	1612				
10. évfolyam											

Kompetenciamérés eredményeit pontszámokban bemutató táblázat az országos adatokhoz képest azt mutatja, hogy Csabrendeken az eredmények átlagosnak mondhatók. Évfolyamonként, osztályonként más és más eredmények születnek, ez mindenképpen az adott osztályok összetételétől függ. Szövegértésből kissé gyengébb, matematikából viszont kifejezetten jó eredményekről lehet beszámolni.

Fontos leszögezni, hogy a gyermekek hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzete egyáltalán nem befolyásolja, illetve nem „rontja” az átlagot” Ugyanúgy, mint az óvodai nevelésnél, elmondható, hogy számos kifejezetten jó képességű gyermek kerül ki a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű családokból.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	22	0	31	0	44	2	3	0	0	0
2009/2010	24	0	35	0	31	0	6	2	4	1
2010/2011	35	0	27	0	32,6	4	2,7	1	2,7	0
2011/2012	26,2	0	26,2	2	43	4	2,3	1	2,3	0
2012/2013										
országos átlag: 2016/2017	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás:helyi adatgyűjtés

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	2,7	12,12	0,6	6,06	0,3	0
2009/2010	2,24	5,54	0,56	2,77	0	0
2010/2011	5,7	12,48	0,9	3,12	0,6	6,24
2011/2012	2,48	17,1	0,62	5,7	0,62	2,85
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A lemorzsolódási mutatók tekintetében is az az általános kép rajzolódik ki, hogy az iskola összlétszámához képest két százaléknyi az évismétlők aránya, a magántanulóké pedig elenyésző, ugyanakkor ez az adat a halmozottan hátrányos helyzetűekre vonatkoztatva már jóval magasabb. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a lemorzsolódás sokkal inkább jellemző ezekre a gyermekekre, feltehetően a megfelelő szülői, családi háttér, motiváció hiánya miatt.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	0	0	0	0	38	6	0	0
2009/2010	0	0	0	0	0	0	0	0
2010/2011	0	0	0	0	40	9	0	0
2011/2012	0	0	0	0	40	3	0	0
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013/2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:helyi adatgyűjtés

E tábla adatait vizsgálva arra a következtetésre juthatunk, hogy gyakorlatilag a nyári táborozáson kívül nincs semmi olyan” plusz” pedagógiai tevékenység, tehetséggondozás, művészetoktatás, amely a hátránykompenzációt szolgálná. Köztudomású például, hogy a roma etnikumban a zeneiség veleszületett adottságként van jelen. Ennek fejlesztése, a zenei kultúra, a hagyományok ápolása remek színtere lehetne pl. a deviáns magatartás javításának. A sikerélményhez juttatás hatékony pedagógiai eszköz, melynek pozitív hozadéka az oktatásban is megmutatkozna. Nagy hiányosság ez, mely mindenképpen fejlesztésre szorulna az általános iskolában. Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Korai fejlesztésre, amennyiben ez szükséges Veszprémbe hordják a szülők gyermekeiket. Fogyatékos gyermek óvodai, iskolai nevelésére Ajkán a Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben van lehetőség, napi szinten való bejárással. Veszprémben hetes bentlakásos óvoda a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola. Enyhe fokú értelmi fogyatékoság esetén a szakértői bizottság véleménye alapján a csabrendeki Közös Fenntartású Általános Iskolában is képezhetők a gyermekek.

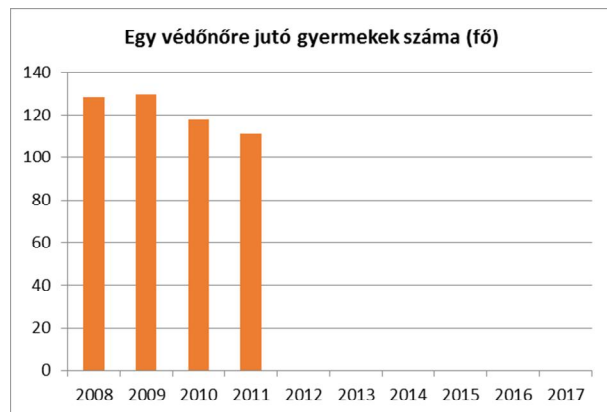
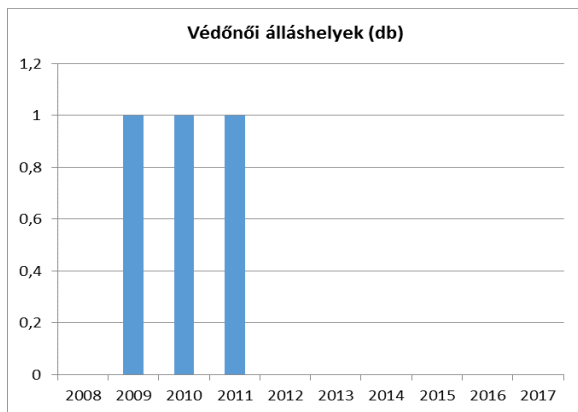
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	0	128
2009	1	130
2010	1	118
2011	1	111
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés:

Csabrendeken egy védőnő látja el a feladatot. A vizsgált időszakban –ahogy már a tendenciára az előzőekben is utalás történt- a gyermeklétszám folyamatosan csökken.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	n.a.	n.a.	n.a.
2009	0	n.a.	n.a.	n.a.
2010	0	n.a.	n.a.	n.a.
2011	0	n.a.	n.a.	n.a.
2012	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adat

Csabrendeken két házi orvos látja el a házi orvosi teendőket. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, a hét minden napján van rendelési idő meghatározott időpontban. A praxis szerint tudható adatok között azonban nem található olyan számadat, mely tükrözné, hogy mekkora lakosságszámot lát el a településen. A házi orvos a településen minden hétköznap, gyermekorvos 15-20 km távolságban lévő nagyobb városban Sümegen rendel. A védőnő helyben, a fogorvos is Csabrendeken érhető el. Szakorvosi ellátás ambulánsan a térségi szinten működő járó beteg ellátáson, kórház Tapolcán, pszichiátria Sümegen, Ajkán és Veszprémben teljes körű ellátás van.

Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost. A gyermekorvosi ellátás igénybe vétele is változó. Élnek a településen olyan családok, akik elégedettek a felnőtt házi orvossal, de előfordul, hogy távolabbi gyermekorvoshoz hordják beteg gyermekeiket.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre /1-3 éves korúak/ a 70 km távolságban lévő Veszprémben van lehetőség. A szülőknek maguknak kell megoldani az utazást. Jelen pillanatban egy Down szindrómával született kislányról tudjuk, hogy édesanyja folyamatosan vitte korai fejlesztésre, melynek pozitív hatása szembetűnő. A szülők saját autójukkal, saját költségükön oldják meg a szállítást. Csabrendek Község Önkormányzatának Képviselő-

testülete éppen az ilyen élethelyzetekben történő segítségnyújtás lehetőségeként biztosítja a rendszeres nevelési segílyt. Rendkívüli nagy kiadás esetén átmeneti segílyvel tud hozzájárulni az anyagi terhek viseléséhez. Arra kell törekedni, hogy a fejlesztés lehetőségét az önkormányzat helyben tudja biztosítani. Ehhez azonban meg kell találni a megfelelő forrást, elsősorban pályázati lehetőségek által. Az óvodáskorú gyermekek esetében a sümegi Nevelési Tanácsadó biztosítja a vizsgálatot, a fejlesztést pedig megosztva végzik. Az óvoda szakembere fejleszti azokat a nagycsoportosokat, akik szülője nem tudja biztosítani a Sümegre való bejárást, a többiek hetente egy alkalommal bejárnak a kb. 20 km-re lévő Sümegre. A Nevelési Tanácsadó révén 21 települést látnak el. Problémát okoz a szakemberhiány, hiszen már a középső csoportban is szükséges lenne a gyermekek logopédiai fejlesztése. Az óvodavezető ígéretet kapott a Nevelési Tanácsadótól, hogy utazó szakembert biztosítanak az óvodába ennek megoldására.

d) gyermekjóléti alapellátás

Társulás formájában látják el /9 település/ a feladatot a csabrendeki székhelyű Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül. Kétheti rendszerességgel van kint a településen ügyfélfogadás, azonban a családgyozozó az igényeknek megfelelően rendszeresen látogatja a családokat.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszerét a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda, iskola pedagógusai, védőnő, orvosok, gyámhivatal, nevelési tanácsadó szakemberei, társintézmények, családsegítő szolgálat, rendőrség, polgárőrség, párfogó felügyelet biztosítják. A jelzőrendszer – valószínűsíthetően a kis lélekszámnak is, mindenki ismer szinte mindenkit - megfelelően és megbízhatóan működik.

Az iskola és az óvoda gyermekvédelmi felelősei nyomon követik a gyermekek mindennapjait az oktatási intézményekben, amennyiben indokoltnak látják írásban és szóban egyaránt jeleznek.

A **gyermekek átmeneti gyozozása** keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gyozozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gyozozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gyozoszkodni.

Gyermekek átmeneti gyozozása intézményi szinten nem zajlik sem a településen, sem vonzáskörzetében. Hosszú évek alatt nem sikerült kiépíteni a helyettes szülői hálózatot. A potenciális nevelőszülők nem vállalták fel egyrészt a folyamatos „készenléti állapotot”, másrészt azt, hogy az azonnali elhelyezés esetén, bármilyen korú nemű gyermek befogadását kell felvállalni. A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ irányítása alá tartozó nevelőszülői hálózat keretein belül azonban Csabrendeken több nevelőszülőnél is nevelkednek átmeneti gyozozott gyermekek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetekben kis település révén nagy jelentősége van a közvetlen környezetnek, szomszédoknak, problémák esetén nagy a falu összetartó ereje, problémamegoldó készsége. Amennyiben szükséges a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat szakemberei bármilyen időpontban mozgósíthatók. A területünkhöz aránylag közel 50-60 km-es távolságban található a taliándörögdi anyaotthon, ahol szükség esetén fél évre tudják fogadni a menekülő vagy hajléktalanná vált családokat. Jelenleg egy csabrendeki család, illetve édesanya kényszerült arra, hogy két kisgyermekével az anyaotthonban találjon megfelelő életkörülményeket. Szociális bérlakás iránti kérelmének kedvező elbírálása esetén hazaköltözhet szülőfalujába.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

E programok csaknem mindegyike az iskola és óvoda keretein belül, vagy szervezésében valósul meg, melynek székhelye Csabrendek. Ott rendszeresen szerveznek kirándulásokat, egészségnapot, a gyermekek különböző sportágakban próbálhatják ki tudásukat /foci, kosárlabda, röplabda/, szakember segíti a gyermekek egészségfejlesztését a gyógytestnevelés keretein belül. A településen is rendeznek játszóházakat, kulturális programokat. A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat és a Művelődési Ház közös rendezésében minden évben lehetőség van a nyári játszóháton való részvételre

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

lásd. A 4.1.2 és a 4.1.3.-as pontokban

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Az előző fejezetben leírtak értelmében hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordult elő, illetőleg információink szerint ilyen tárgyú bejelentés nem történt a településen ez idáig.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Éves szinten kapnak támogatást azok a szülők, akik gyermeküket iskolába járatják. Az átmeneti segélyezés keretében segítik jövedelmi viszonyai függvényében a tanévkezdés előtt azt a szülőt, aki kérelemmel fordul a testülethez. A helyi rendelet a pozitív diszkrimináció elve alapján ebben az esetben egy aránylag magas jövedelmi határt szabott meg, így biztosítva azt, hogy azok a lakosok is részesülhessenek ezen támogatásban, akik más ellátásokból kiszorulnak. Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményt a rendelet alapján biztosít a Képviselő-testület

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét. Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint, ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található. A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés." A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést. A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt. Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve. A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

A hátrányos helyzetű tanulók anyagi támogatásának lehetősége az esélyegyenlőség jegyében.

Az általános iskola 8. osztályában tanuló diákok delegálására és anyagi támogatására szolgál az Arany János tehetséggondozó Programban való részvétel. A kijelölt gimnáziumokban 5. éves képzés, kötelező kollégiumi elhelyezés van. A felvételt nyert gyermekek nyelvtanulási lehetőséget és egyéb plusz oktatást nevelést kapnak. A települési önkormányzatok a tanulmányi idő alatt ösztöndíjjal támogathatják a gyermekeket. A támogatási szándék, a tehetséges gyermekek felkarolására való törekvés minden Képviselő-testület számára fontos, azonban ugyancsak a költségvetés szűkössége miatt kevésbé telik az anyagi támogatás megállapítására.

A felsőoktatásban tanuló hallgatók ösztöndíjjal való támogatására a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat ad lehetőséget. Csabrendek Község Önkormányzata az utóbbi években már nem tudta biztosítani ennek fedezetét.

2012-2013. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számaól a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1-4 eltérő tt.	eltérő tantervű	11	8	3/+6	7		5		11		5	1	0	0
5-8 eltérő tt.	eltérő tantervű	11	7	5/+5	9		5		11		5	1	1	0
Összesen:		310	50	68/+29	95		33		25		10	10	1	3

Forrás: Helyi adatok

E táblázat a csabrendeki általános iskola eltérő tantervű osztályainak adatait mutatja. Ez önmagában is egy dilemma helyzet. Ugyanis az oktatásban fő irányelv az integráció, és esélyegyenlőségi szempontból tekintve is az lenne kívánatos, hogy valamennyi gyermek az egyenlő bánásmód elve alapján egyforma oktatásban, nevelésben részesüljön. A mindennapi tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek (akiknek csaknem mindegyike hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű) oktatása és nevelése hatékonyabb ezekben az iskolai osztályokban. Az osztályok kislétszámúak, a gyermekekkel gyógypedagógus foglalkozik. Pedagógiai szempontból tekintve bizonyos, hogy ezekben a kis közösségekben a gyermekek figyelme jobban leköthető, a hasonló képességekkel bíró diákok kevésbé élik meg kudarcként a gyengébb teljesítményt.

Természetesen kívánatos az integráció, de ez leginkább a nevelés, a tehetséggondozás, a sport a kulturális tevékenységek színterén volna a leghatékonyabb.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Korai fejlesztés biztosítása utazó szakember révén	1. Pályázati lehetőségek figyelése, kiaknázása
2. A település nem rendelkezik megfelelő számú EU-s játszótérrel, illetve szükséges a meglévők korszerűsítése.	2. EU szabványnak megfelelő játszóterek létrehozása pályázati lehetőség esetén, illetve a meglévők felújítása.
3. Nincs tehetségkutatás, tehetséggondozás az iskolában	3. Kiemelkedő képességű gyermekek felkutatása, tehetséggondozás
4. A hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulásának támogatása	4. Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázat, Arany János tehetséggondozó Pályázat
5. A működő bölcsődei csoport helyisége nem felel meg a hatályos jogszabályi követelményeknek	5. A jogszabályok előírásainak megfelelő bölcsődei helyiségek kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőekkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőekkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőekkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

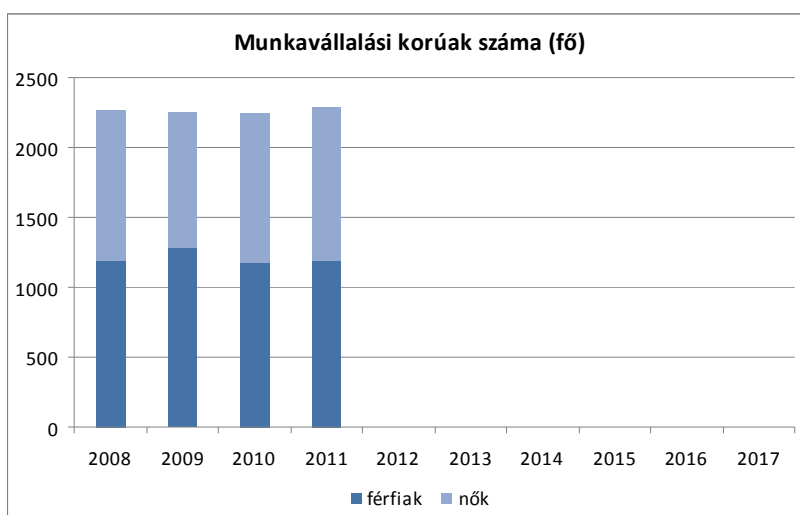
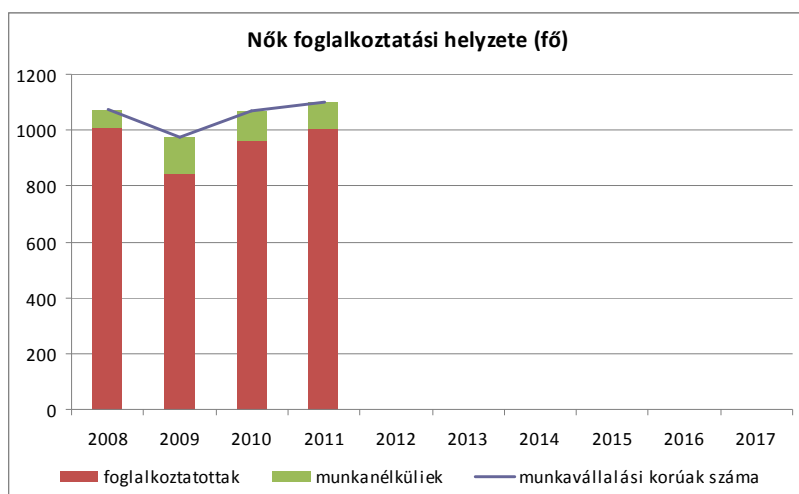
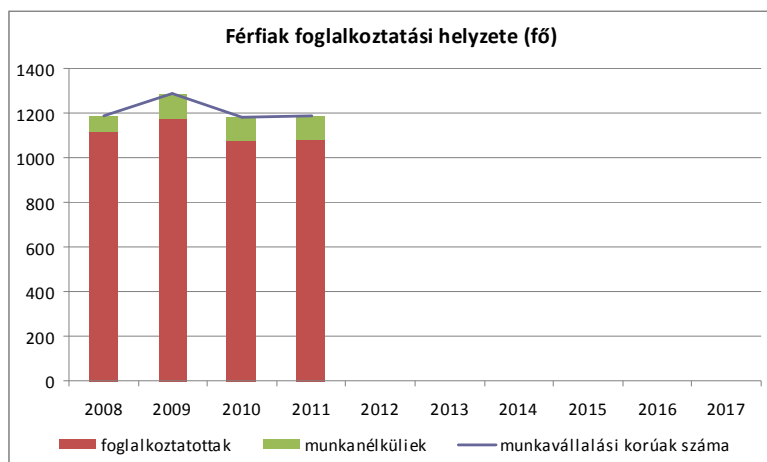
A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

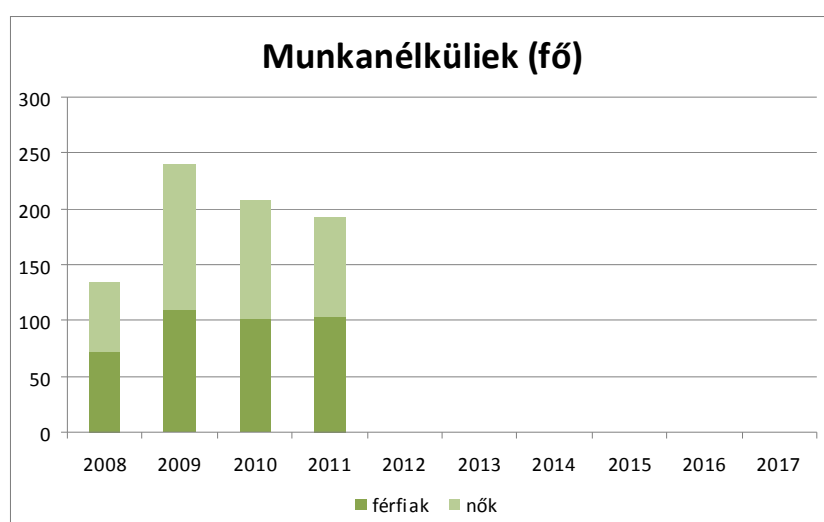
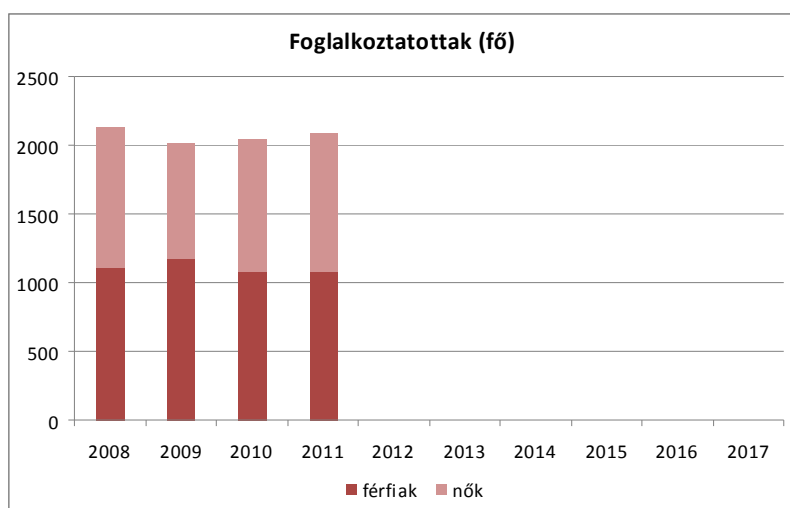
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1188	1075	1116	1012	72	63
2009	1286	975	1175	846	111	129
2010	1179	1071	1077	965	102	106
2011	1186	1098	1083	1008	103	90

Forrás: TEIR

A vizsgált időszak adatai arról tanúskodnak, hogy a munkanélküli nők aránya a gazdasági válság kezdetén ugrásszerűen megnőtt. Ez konkrét adatokkal is összekapcsolható, hiszen köztudomásúan ekkor zárt be végleg a sümegi „Ruhagyár”, amely közel kétszáz nőnek adott munkát évtizedeken át. A csabrendeki asszonyok zöme ebben a varrodában kereste a kenyerét megfeszített munkatempóval, alacsony munkabérért.

A munkavállalási korú nők aránya alacsonyabb a négy év viszonylatában vizsgálva.

A foglalkoztatott férfiak aránya különösen a 2009-es évben magasabb, mint a nőké. A logikai következtetés az lenne, hogy, ha kevesebb nőt foglalkoztatnak, akkor a nem foglalkoztatott, azaz munkanélküli nők aránya magasabb, mint a nem foglalkoztatott férfiak aránya. A mindennapokban azonban úgy alakul, hogy nem minden nem foglalkoztatott nő munkanélküli. A ruhagyár bezárásának konkrét példáját vizsgálva: a felszámolási eljárást követően, aki tehette előnyüdjébe vonult, háromgyermekes anyukák maradtak otthon gyermeknevelési támogatáson (GYET-en)- a legkisebb gyermekük nyolc éves koráig, vagy egyszerűsített foglalkoztatás keretében a csigafeldolgozó üzemben, takarító vállalkozásban, alapítvány által működtetett házi gondozói szervezetben folytatnak kereső tevékenységet.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A fentebb leírtak alapján az a következtetés vonható le, hogy a nőket nagy számban foglalkoztató – javarészt könnyűipari tevékenységet folytató- munkahelyek számának csökkenésével nincs arányban a munkanélkülivé vált nők aránya, mivel jellemzően igyekeznek megtalálni a munkaerőpiac más területein jelentkező lehetőségeket.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A következő tábla összegzi a településen induló, illetve elérhető foglalkoztatást segítő és képzési programokat, és vizsgálja a nők részvételi arányát. Ideális esetben, a résztvevők nemek közötti aránya megegyezik a településen élő munkanélküliek nemek szerinti megoszlásával.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztvevők száma	résztvevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	1	1	33	21
2013	1	1	31	19

Forrás:helyi adat

Csabrendeken egyetlen ilyen program indult 2012-ben. A képzési időszak átnyúlik a 2013-as esztendőre is. A heti két alkalommal zajló képzés keretében a mezőgazdasági tevékenység során megtermelt zöldségfélék feldolgozásával, tartósításával, kapcsolatos oktatás folyik. A számadatok is azt mutatják, hogy a képzésbe bevont nők aránya magasabb, hiszen a foglalkoztatás során is inkább a női munkaerő a kívánatos.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetősége

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét a település és agglomerációja kínálta munkahelyen. Javaslatokat kell tenni a munkaerő-piaci helyzet javítása érdekében, melyek figyelembe veszik a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is. A kapott eredmények alapján hatékonyabban szervezhetőek képzési programok.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szaktanulmány-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	84	5	30	31	8	8	1	1
2009	129	7	46	47	13	13	2	1
2010	121	7	43	44	12	12	2	1
2011	101	6	36	37	10	10	1	1
2012	84	5	30	31	8	8	1	1
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: munkaügyi központ

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. Javaslatokat az esetek számától és a jelentett esetek jellegéből következtetve kell tenni a probléma megoldására. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napköziben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	128	1	10	0	0	0	10
2009	130	1	10	0	0	0	10
2010	118	1	10	0	0	0	10
2011	103	1	10	0	0	0	10
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:TEIR

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak

megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

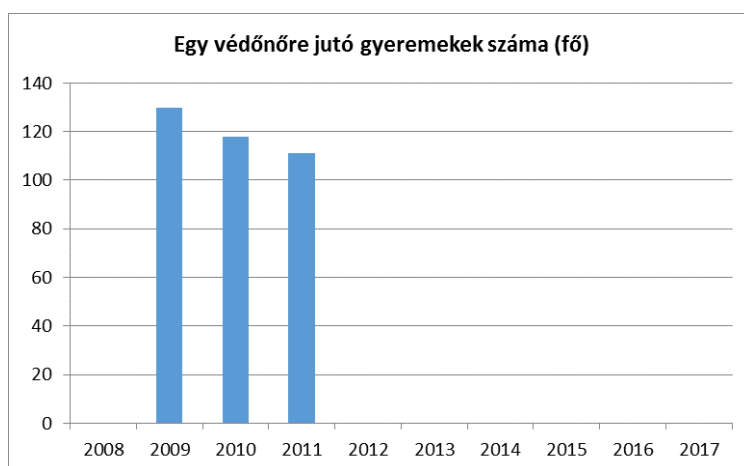
A fent ismertetett lehetőségek közül Csabrendeken a bölcsődei és óvodai elhelyezés teljes körűen biztosított, azonban többi területen időszerű volna az előbbre lépés. A gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei sajnálatos módon nem igazán veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, nem jellemző a rugalmasabb munkaidő és egyéb könnyítéseket biztosítása. Az ún. családbarát munkahelyek hiánya miatt sok édesanya nem tudja vállalnia munkaerőpiacra való visszatérést, különösen akkor, ha nincs segítő nagymama, vagy egyéb lehetőség. Ezekben az esetekben vállalják a családok, hogy az apa külföldi munkavállalással próbálja megteremteni a család fenntartásához szükséges keresetet.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	0	128	
2009	1	130	130
2010	1	118	118
2011	1	111	111
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:TEIR

Egyértelműen kijelenthető, hogy a tudatos családtervezésnek köszönhetően folyamatosan csökken a gyermeklétszám. A fiatalok nem vállalnak gyermeket a megélhetési problémákra, munkahely megtartási kényszerre hivatkozva.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távollattartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Ennél a témakörnél feltétlenül ki kell hangsúlyoznunk, hogy a távollattartás jogintézménye nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, a családon belüli erőszakos események száma nem csökkent. A távollattartás időtartama túl kevés, a kapcsolódó eljárás bürokratikus. A házastársát, élettársát bántalmazó újra és újra elköveti a cselekményt a feljelentést követően akár „megtorlasképpen”.

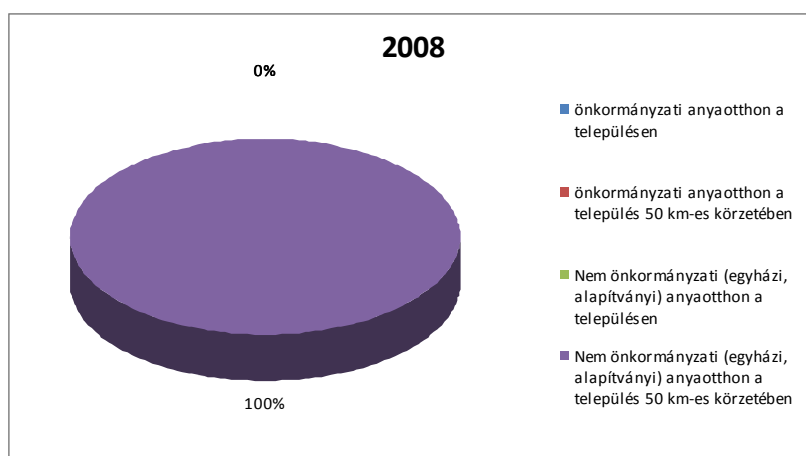
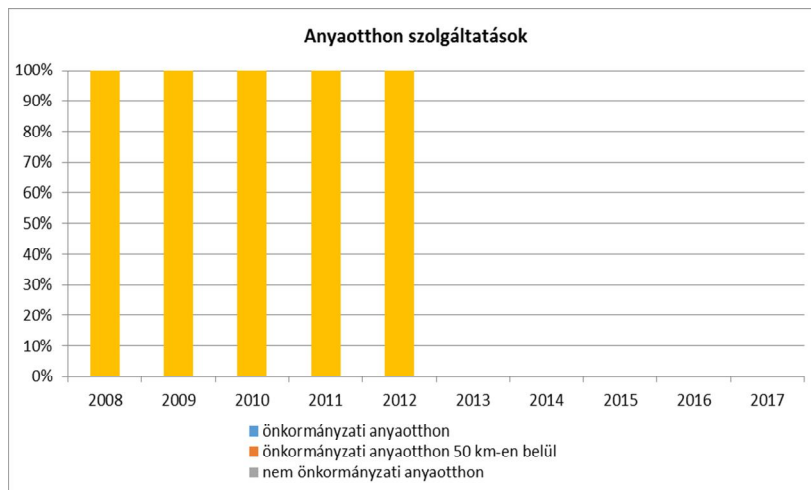
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	0	0	0	1
2009	0	0	0	1
2010	0	0	0	1
2011	0	0	0	1
2012	0	0	0	1
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adat

Az előző fejezetben már történt említés a Taliándörögdi anyaothtonról, ahol két gyermekével egy csabrendeki édesanya is elhelyezést kapott.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	9	2	0	0	1	0
2009	9	2	0	0	1	0
2010	6	1	0	0	0	0
2011	6	1	0	0	0	0
2012	6	1	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A tábla is kitűnően reprezentálja, hogy a közéletben –ahogy ez országos szinten is igaz- a férfiak szerepvállalása a nagyobb mértékű. Ez talán annak tudható be, hogy a férfiak több időt és energiát tudnak a

„családon kívüli” tevékenységeikre fordítani, így nagyobb elhivatottsággal képesek megfelelni a közéleti feladatok ellátásából fakadó kihívásoknak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Elsősorban a **népességcsökkenés folyamatát** kellene sürgősen megállítani, ez azonban kormányzati, gazdasági, politikai feladat.

A gyermekvállalási kedv előmozdításának egyik segítője lehet helyi szinten (elsősorban) a nők számára a családbarát munkahelyek megteremtése mely szinte kizárólag munkáltatói hozzáállás, a vezetők és a kollégák részéről tanúsított tolerancia, rugalmasság kérdése

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Óvodás, kisiskolás gyermeket nevelő anyák munkahelyi nehézségei, különösen a gyermek betegsége esetén	1. Családbarát munkahelyek megteremtése
2. Nőket fokozottan veszélyeztető betegségek megelőzésének fontossága, méhnyakrák és vastagbél szűréshez megfelelő hely, eszközök szakképzés biztosítása	2. Mammográfiai, méhnyak rák szűrő vizsgálatok megszervezése, pályázati úton beszerezni a szükséges eszközöket, finanszírozni a továbbképzés költségét
3. A családon belüli erőszak megfékezése	3. Felvilágosító programok, családterápiás lehetőségek megszervezése a prevenció jegyében

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

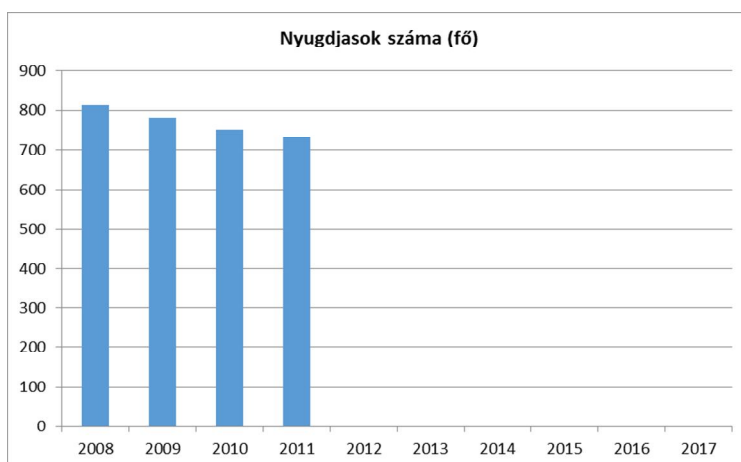
Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak., 2013. január 1-jétől az ellátás iránti kérelmek elbírálása a járási hivatalok hatáskörébe tartozik.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	360	453	813
2009	347	435	782
2010	331	420	751
2011	316	417	733

Forrás:TEIR

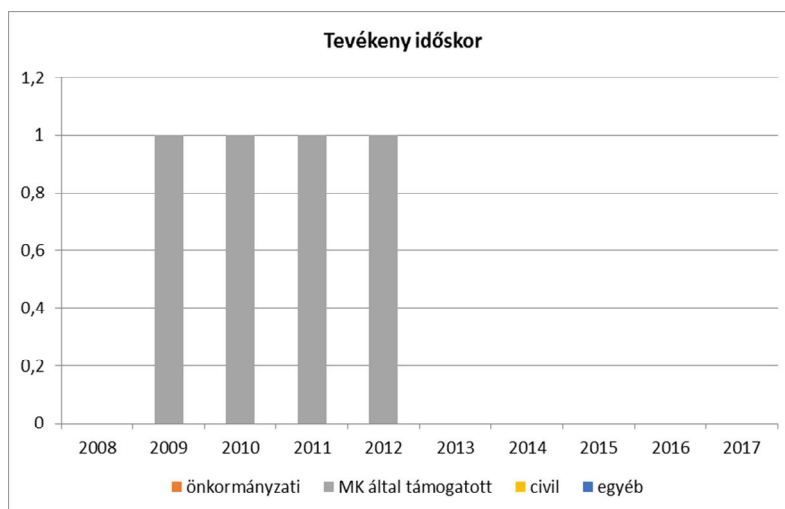
A tábla jól érzékelteti azt az országosan is jellemző helyzetet, hogy eben a korcsoportban több férfi hal meg, mint amennyi nő. Így van ez Csabrendeken is. Láthatjuk, hogy a nyugdíjas nők száma minden évben csaknem száz fővel haladja meg a férfiak számát.

Ennek oka főként egészségügyi természetű, de nyilván egyéb társadalmi, gazdasági tényezők is szerepet játszanak a tendencia kialakulásában.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	n.a.	0	n.a.	n.a.	0
2009	n.a.	1	n.a.	n.a.	1
2010	n.a.	1	n.a.	n.a.	1
2011	n.a.	1	n.a.	n.a.	1
2012	n.a.	1	n.a.	n.a.	1

Forrás:munkaügyi központ

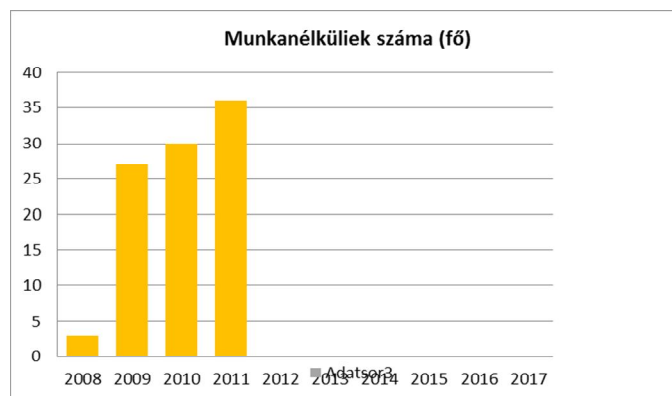
Az idősök /nyugdíjas korúak/ foglalkoztatása, a számukra indított képzések nem jellemzőek. Láthatjuk, hogy 2010-től kezdődően évente csupán egy főt volt érintett.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	107	3	3%	17	n.a.	n.a.
2009	241	27	11%	22	n.a.	n.a.
2010	181	30	17%	47	n.a.	n.a.
2011	193	36	19%	40	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: munkaügyi központ

Ez a tábla nem kifejezetten az időskorú, hanem a közvetlenül nyugdíj előtt állók munkanélküli, illetve tartós munkanélküliek adatait mutatja. Számuk évről-évre nő. Ebből nyilván az a következtetés vonható le, hogy ez a korosztály egyre kevésbé keresett a munkaerőpiacon. Érdekes és a munkáltatók érdekeit tekintve pedig megkérdőjelezhető ez a helyzet. Talán éppen ez az a korosztály lenne a leg” hadra foghatóbb” A munka világában szerzett tapasztalat birtokában jó munkaerőnek bizonyulnak. Megfigyelhető, azonban, hogy napjainkban a munkáltatók részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a kreativitásra, fiatalos lendületre, gyors alkalmazkodóképességre, stressz tűrésre. Nyilván ezeknek az elvárásoknak egy fiatal munkaerő jobban tud felelni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az előzőekben leírtak szerint sajnálatos módon egyre kevésbé jellemző, sőt a nyugdíjasok munkavállalásának lehetőségét kormányzati szinten is megszigorították-

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A nyugdíjasok foglalkoztatása általánosságban nem jellemző, azonban idényjelleggel és alkalmanként kaphatnak munkát. Több példa is van erre, melyek a következők: a helyi varrodában azonban egy-egy alkalommal, amikor a határidős szállítás megkívánja a gyors és hatékony munkát, néhány nyugdíjas hölgy napi munkaszerződéssel besegít.

Egy csabrendeki takarító vállalkozás ugyancsak alkalmaz jó fizikumú, ügyes nyugdíjas hölgyeket. Évek óta szervezeten szállítanak zömében nyugdíjasokat nyáron mákot szedni, ősszel a Balaton partra szüretelni illetve almát szedni. Az ebből származó jövedelem többnyire a téli tüzelő beszerzésére szolgál.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fentebb leírtaknál részletesen kifejtésre került, hogy a nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségeit a központi elképzelések is korlátozzák.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

E tekintetben csak pozitívumokról beszélhetünk, hiszen a Csabrendeken élők számára minden elérhető, a két külterületi lakott helyen élők számára pedig a tanyagondnoki szolgálat által érhető el valamennyi szolgáltatás.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A két házi orvos és a 3 km-re lévő járóbeteg ellátás kielégítő egészségügyi ellátást biztosít. A szociális szolgáltatások tekintetében pedig a Közös Fenntartású Családsegítő Szolgálat munkatársai álnak az igénylők rendelkezésére.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

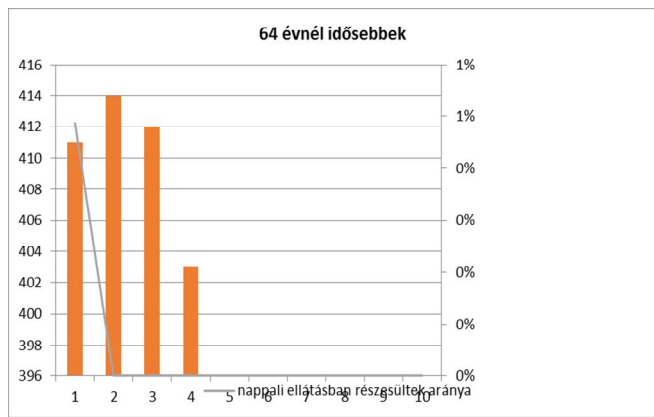
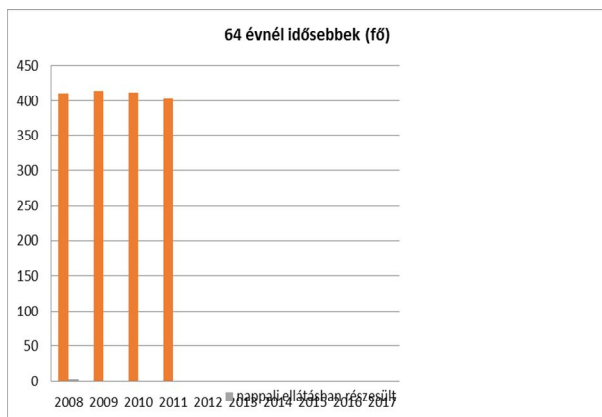
Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	fő	fő	%
2008	411	2	0%
2009	414	0	0%
2010	412	0	0%
2011	403	0	0%
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

A tábla által jelzett helyzet sajnálatos, ugyanis gyakorlatilag a településen nincs igény a nappali ellátásra, ezzel együtt számos olyan élethelyzetről van tudomása az intézmény szakembergárdájának, ahol a család alig tudja megoldani az idős hozzátartozó napközbeni felügyeletét. A szellemi frissessége birtokában lévő, de mozgásában korlátozott személyek nem tartanak igényt az ellátásra. Az sajnós nyilvánvaló, hogy a házi gondozás nem tud teljes körű ellátást biztosítani. Ebédszállítás, gyógyszeríratás, bevásárlás, kisebb takarítás történik, de a beszélgetésre, lelki gondozásra már nincs kapacitás.

Az idős embereknek azonban az elmagányosodás miatt a társaságra, a tevékenységre, a tartalmasan eltöltött napokra lenne szüksége, melyet az idősök klubja lenne hivatott biztosítani.

A csabrendeki szépen felújított, korszerű kényelmes intézmény szinte kihasználatlan, ugyanakkor számos rászoruló idős személy él a faluban. Az igények és a lehetőségek összehangolását kellene megvalósítani.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	n.a.

Forrás:TEIR

Csabrendeken egy személy részesült ebben az ellátásban, ő azonban 2012. év végén elhunyt

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatások széles skálája áll a lakosság rendelkezésére, melynek igénybevételét kizárólag a jelentkező igények befolyásolják.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

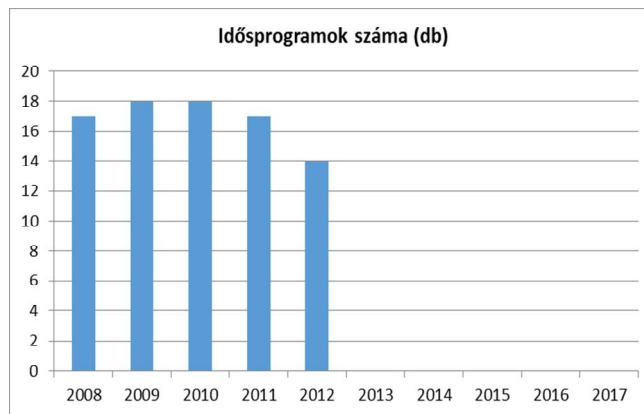
év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatás a	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	1	0	245	29	156	10
2009	0	0	0	250	31	156	21
2010	0	0	0	180	28	156	15
2011	0	1	1	160	33	156	20
2012	0	1	0	150	32	156	25

Forrás:helyi adat

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	17
2009	18
2010	18
2011	17
2012	14

Forrás:helyi adat

A Csabrendekre oly jellemző színes közösségi élet számos programja nyújt kiváló lehetőségeket e korcsoport számára. Különös hangsúlyt kap ezek közül a falunap, amelyen a helyi csoportok bemutatkozása mellett számos kulturális és egyéb szórakoztató élményben lehet részük. Népszerű a szüreti felvonulás és az országosan ismert művészek előadásai.

c) idősek informatikai jártassága

E témakörben nincsenek felmérési adatok, a következők csupán feltételezésen alapulnak: azok a nyugdíjasok, akik fiatalabb korukban is aktívak, érdeklődők voltak, feltehetően családjuk segítségével, vagy autodidakta módon megismerkedhettek a számítástechnikában rejlő lehetőségekkel és bizonyára használják és élvezik az internet által közvetített lehetőségeket. Nyilván egy bizonyos kor után a számítógép használat ez már egyre kevésbé lehet jellemző.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Itt a már fentebb leírtak szorulnak annyi kiegészítésre, hogy az idősebb korosztály részéről mutatkozik nagyobb igény és tisztelet a nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódó rendezvények, megemlékezések iránt, valamint az adventi előkészületek rendezvény sorozaton és a falu karácsonyi ünnepségén vesznek részt szeretettel Csabrendek idősebb lakói.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Hagyományok szokások, régi játékok, szabadidős tevékenységek eltűnőben vannak	1. Gyerekek, fiatalok idősek számára közösen szervezett hagyományörzésre épül programok szervezése
2. Nincs adat arról, hogy az időslakosság hány százaléka nem részesül semminemű ellátásban	2. Ennek feltérképezése, lehetőségek mérlegelése, ügyintézésben segítségnyújtás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	53	n.a.
2009	47	n.a.
2010	44	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR adatgyűjtés

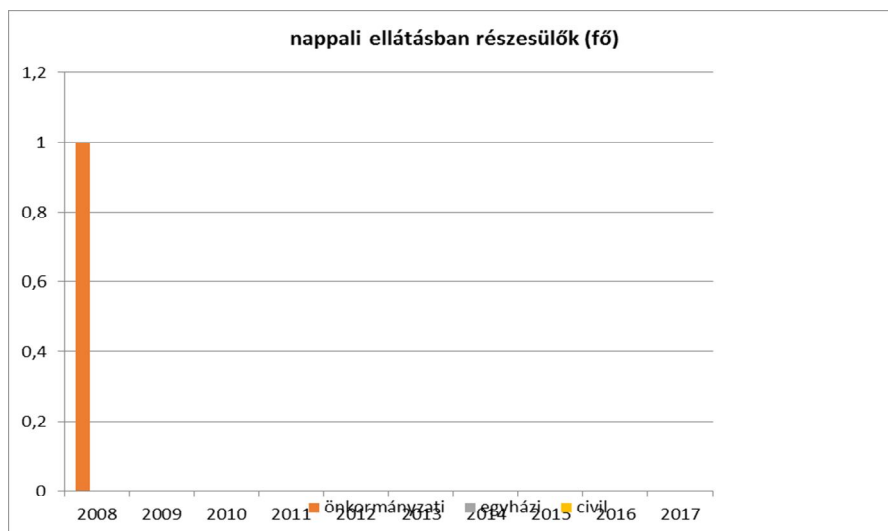

Az országos tendenciához hasonlóan folyamatosan csökken az ellátásban részesülők száma, ugyanis a törvénymódosítás jelentősen megszigorította a jogosultság alapjául szolgáló egészségkárosodás vizsgálatát. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Bizottság számos esetben minősített rokkantnyugdíjas személyeket „gyógyultnak”. Ennek következtében az érintettek a rokkantsági nyugellátásukat elveszítették, jobb esetben ún. rehabilitációs ellátásra lettek jogosultak. Ez a szigorítás felszámolni igyekszik a azokat a rokkantsági ellátásokat, amelyek kevésbé megalapozottan kerültek megállapításra, vagyis a munkaképesség csökkenés mértéke, vagy az egészségkárosodás mértéke nem a valós állapotnak megfelelően került minősítésre.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	1	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás:helyi adat

A csabrendeki Idősek Klubjában mindössze egy fogyatékos személy ellátásáról gondoskodtak. 2009-től már nincs fogyatékkal élő személy.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közszférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	31	51	
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	83		
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma				
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma				
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma				4

Forrás: helyi adat

DARVASTÓI FOGLALKOZTATÓ INTÉZET

Darvastó, a Bakony nyugati lábánál, Csabrendek közelében, egy volt bányaközpont területén kialakult önálló kis településrész, ahol a **Foglalkoztató Intézet** 150 fő szellemileg fogyatékos felnőtt számára nyújt otthont és munkalehetőséget

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 99/B. §-a szerint az intézményi jogviszonyban álló személyek intézményen belüli foglalkoztatását az egyéni gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint a szolgáltatást igénybe vevő meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően szociális foglalkoztatás keretében biztosítja az intézmény.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati									Egyházi								Civil									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	7	7	7							0	0	0							0	0	0						
étkeztetés	2	2	1							0	0	0							0	0	0						
házi segítségnyújtás	1	1	1							0	0	0							0	0	0						
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	0	0	0							0	0	0							0	0	0						
családsegítés	6	6	7							0	0	0							0	0	0						
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére										0	0	0							0	0	0						
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére										0	0	0							0	0	0						
támogató szolgáltatás	3	2	3							0	0	0							0	0	0						
nappali ellátás	0	0	0							0	0	0							0	0	0						

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	243	241	245					
rehabilitációs intézmény								
lakóotthon								
támogatott lakhatás								
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza								

Forrás:helyi adat

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékos ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosításával. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A darvastói Foglalkoztató Intézetben mintegy 20 éves múltat tekint vissza az ún. „Félúton ház” program. (Időközben a jogszabályi előírások miatt ezeket az önálló kis lakásokat vissza kellett minősíteni lakásotthonná) Ezekben a jól felszerelt kis lakásokban élettársi kapcsolatban élő, vagy baráti közösségek kaptak elhelyezést. Gyakorlatilag az önálló életvitelhez hasonló módon lakhatnak itt az enyhébb értelmi sérült, vagy mozgásszervi fogyatékkal élő gondozottak. Pl. Önállóan, ébresztő órára ébrednek, munkába indulnak. Étél készítésről önmaguknak gondoskodhatnak a saját konyhában, a mosást is maguk végezhetik. Természetesen az intézményben dolgozó nevelőktől, gondozóktól segítséget kérhetnek, amennyiben arra szükség van. Ez az „életforma” átmenet az intézeti ellátás és az önálló életvitel között. A több éves gyakorlat rendkívül eredményes.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevétele. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevitelét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi

gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló- gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkn keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselői lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Bátran állíthatjuk, hogy ez nem megoldott, ezért a megvalósításának költségvetési fedezetét biztosítani kell.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Ki kell hangsúlyoznunk, hogy e tekintetben igen nagy a lemaradás. Természetesen nem kérdés, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően valamennyi köztisztviselő akadálymentesítését meg kell oldani, azonban ehhez elő kell teremteni a szükséges anyagi fedezetet.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Valamennyi munkahelyre kiterjedő pontos információk hiányában csak feltételezésen alapul az a megállapítás, hogy a munkahelyek zömében nem, vagy csak részben valósult meg az akadálymentesítés. Például a helyi gyógyszerár bejárata kb. 10 lépcsőfok magasságban van, de ugyanígy az önkormányzati hivatal is az első emeleten van. Pozitív példa az idősek klubja nemrégiben átadott épülete, ahol a közlekedés akadálymentesen biztosított, a fürdő és az illemhelyek méretezése során figyelembe vették a kerekesszékekkel történő igénybevitel lehetőségét is.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

E tekintetben is hatalmas fejlesztési feladatok várnak az önkormányzatra. Szinte valamennyi belterületi út balesetveszélyes a hatalmas kátyúk miatt. Ezeket év közben a KÖZSZER munkatársai év közben igyekeznek „befoltozni”. Természetesen a tartós megoldás az utak megszelésítése, teljes felületében történő újra rétegezése lenne. Ugyanez igaz a járdákra is. Tekintettel arra, hogy az utak rendbetétele hatalmas költség, mindenképpen meg kell találni a megvalósításhoz a megfelelő pályázati lehetőségeket Pozitívum, hogy az új lakóparkban már igényesen megépített utak és járdák, akadálymentesen kialakított közparkok vannak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Itt kell említést tennünk a darvastói Foglalkoztató intézetről, amely minden tekintetben szolgálja az ott élők kényelmét

Egy hajdani bányatelep átalakított épületeinek együttesében laktak sokáig az otthon fogyatékkal élő lakói. Az áldatlan állapotok 2005-ben értek véget, amikor elkészült az új, minden építészeti sallangtól mentes, emberléptékű otthon és foglalkoztató.

A megfogalmazott építészeti és környezetalakítási elképzelések alapvetően megvalósultak és a tervek nyomán átlagon felüli, nívós megjelenésű intézmény született. Az épületegyüttes telepítése során az alkotók sikeresen valósították meg a meglévő, újjáépített és újonnan épített épületek megkomponált építészeti egységét. A szállás, nevelési, foglalkoztató, egészségügyi, igazgatási funkciójú épületek egy hagyományos *campust* fognak közre, jól felismerhető rendben sorakoznak a részben megmaradt, részben újonnan kialakított úthálózat és a belső udvarok körül. A hatályos jogszabályoknak megfelelően valamennyi épületben megvalósult az akadálymentesítés. Az épületek telepítése lehetővé teszi az épületegyüttes további bővíthetőségét és biztosítja a szép természeti környezetben fekvő terület távolabbi részének elérhetőségét is.

A kétszintes szállásépületek és az azok tengelyében elhelyezett közösségi épületrész közötti belső udvar kijelöli a legfontosabb közlekedési irányt. Az épületek kétszintes kialakítása jó térarányokat biztosít az épületek között, a belső udvarok tagolása és az átjárhatóság sokszínűvé, változatosá és érdekessé teszi az épületek közti természetes környezetet.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Helyi szinten nincs ilyen konkrét juttatás, azonban kifejezetten jellemző, hogy az átmeneti segélyezésben feltétlen támogatásra számíthatnak a fogyatékkal élő személyek. Így viszonylag magas összegű segély került megállapításra: hallókészülék, illetve az abba szükséges elem megvásárlására, szemüveg kiváltására, Amputáció következtében mozgásfogyatékosá vált személyek részére lakásuk átalakításának költségeihez való hozzájárulás formájában segített a képviselő-testület.

Központi szinten pedig ilyenekben nyilvánul meg a pozitív diszkrimináció: pl. a Szociális törvény nem tekinti jövedelemnek a Fogyatékosági támogatást, vagy a fogyasztási egység számításánál a fogyatékos személyt, eleve 1 főnek veszi, így kedvezőbben alakul az egy fogyasztási egységre jutó családi jövedelem és például ezért magasabb összegű lakásfenntartási támogatásra lesz jogosult.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Önkormányzati tulajdonú épületek nem felelnek meg az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak	1. pályázati forrásból meg kell valósítani a középületek akadálymentesítését
2. Elavult Információs és Kommunikációs Technológia az önkormányzat intézményeiben	2. pályázati lehetőség esetén korszerűsíteni szükséges az önkormányzat intézményeinek számítógépes eszközparkját

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A település rendelkezik helyi Polgárőr Egyesülettel, mely aktívan működik, tagjai helyi önkéntesekből kerülnek ki.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzati, nemzetiségi kapcsolata nincs a településnek, az egyház révén a plébánossal természetesen kapcsolatban vannak.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A sümegi Kistérségi Többcélú Társulás 21 települést foglal magában, a járások kialakulásával is fennmaradt, bizonyos feladatok ellátása jelenleg is térségi szinten történik. /járó beteg ellátás, belső ellenőrzés, hétközi és hétfégi ügyelet, területfejlesztés, turizmus, idegenforgalom/

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Ilyen kapcsolata nincs a településnek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Csabrendeken 18. éve működik a Kid Dance Egyesület, mely több korcsoportba tartozó gyermeket képez számos tánckategóriában is /mazzorett, show tánc, rock and roll, hip hop /. Az évek alatt ez egy közkedvelt és sikeres elfoglaltsága a gyermekeknek

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs ilyen kapcsolat

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Nemzetiségi Önkormányzat nincs a településen és környékén, civil szervezettel van kapcsolat, azonban ez nem érinti az esélyegyenlőségi programot. Az önkormányzat a 2013.07.01.-től történő változásokkal együttműködési megállapodás alapján látja el ezután a feladatot, az esélyegyenlőségi program keretében feladata lesz a HH és HHH gyermekek 3 éves kortól való ellátása. Közös Fenntartású Intézménye a Családsegítő Szolgálat, mely szintén részt vesz az esélyegyenlőségi program megvalósításában a nők és az idősek célcsoport vonatkozásában.

az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az óvoda vonatkozásában ezt törvényi szabályozás köti, az óvodavezető erről írásban tájékoztatja majd a szülőket, a fejlesztés, felzárkóztatás pedig a szülők nyilatkozata és hozzájárulása alapján történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Közfoglalkoztatás keretében végzett munka nem megfelelő intenzitása és hatékonysága</p> <p>2. Elhanyagolt, igénytelen lakókörnyezet, műveletlen kiskertek, tüzelőről való gondoskodás hiánya</p> <p>3. A külterületi lakott helyen beindult a szegregálódás folyamata Csabrendeken is csökken a lakosság szám</p> <p>4. A Start közmunkaprogramban megtermelt mezőgazdasági termékek megfelelő hasznosítása</p> <p>5. A település belterületi útjai felújításra szorulnak, valamint a felszíni vizek elvezetése is megoldásra vár. Külterületi lakott helyen nincs kiépített szennyvízhálózat.</p> <p>6. Önkormányzat tulajdonában lévő középületek, műemlék épületek állaga romlik, csaknem valamennyi felújításra szorul.</p> <p>7. A lakosságot sújtó magas közterhek, magas önkormányzati működési kiadások</p> <p>8. Az önkormányzati tulajdonban lévő termálvíz sokrétű hasznosításában rejlő lehetőségek kiaknázatlanok</p>	<p>1. Közmunka hatékonyságának növelése, teljesítmény követelmény, következetes szankciók</p> <p>2. A szociális törvény felhatalmazása alapján helyi rendeletben szabályozni a foglalkoztatást helyettesítő támogatás feltételeként a lakókörnyezet rendbetételét, a konyhakert művelését és a tüzelőről való időben történő gondoskodást</p> <p>3. Olcsó bérlakások építése és bérbeadása, családalapító fiatalok számára a mezőgazdasági tevékenység ösztönzéséve. A község rendezési tervének aktualizálása közművesített építési telkek kialakítása</p> <p>4. Szociális szövetkezet megalakítása és működtetése, mezőgazdasági és húsipari termékek feldolgozása, termelői bolt létrehozása és működtetése</p> <p>5. Úthálózat felújítása felszíni vizek elvezetésének kiépítése, pályázati lehetőség esetén külterületeinken a csatornahálózat kiépítése</p> <p>6. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek, műemlék épületek felújítása</p> <p>7. Megújuló energiaforrások igénybevétele, napelemmel történő közvilágítás, ágdarálékkal fűtött biokazán költségkímélő hatása, melynek következménye lehet a helyi adók csökkentése</p> <p>8. A termálvíz gyógyhatására épülő munkahelyteremtő beruházás megvalósítása</p>
Gyermekek	<p>1. Korai fejlesztés biztosítása utazó szakember révén</p> <p>2. A település nem rendelkezik megfelelő számú EU-s játszótérrel, illetve szükséges a meglévők korszerűsítése.</p> <p>3. Nincs tehetségkutatás, tehetséggondozás az iskolában</p> <p>4. A hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulásának támogatása</p> <p>5. A működő bölcsődei csoport helyisége nem felel meg a hatályos jogszabályi</p>	<p>1. Pályázati lehetőségek figyelése, kiaknázása</p> <p>2. EU szabványnak megfelelő játszóterek létrehozása pályázati lehetőség esetén, illetve a meglévők felújítása.</p> <p>3. Kiemelkedő képességű gyermekek felkutatása, tehetséggondozás</p> <p>4. Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázat, Arany János tehetséggondozó Pályázat</p> <p>5. A jogszabályok előírásainak megfelelő</p>

	követelményeknek	bölcsődei helyiségek kialakítása
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hagyományok szokások, régi játékok, szabadidős tevékenységek eltűnőben vannak 2. Nincs adat arról, hogy az időslakosság hány százaléka nem részesül semminemű ellátásban 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyerekek, fiatalok idősek számára közösen szervezett hagyományőrzésre épül programok szervezése 2. Ennek feltérképezése, lehetőségek mérlegelése, ügyintézésben segítségnyújtás
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Óvodás, kisiskolás gyermeket nevelő anyák munkahelyi nehézségei, különösen a gyermek betegsége esetén 2. Nőket fokozottan veszélyeztető betegségek megelőzésének fontossága, méhnyakrák és vastagbél szűréshez megfelelő hely, eszközök szakképzés biztosítása 3. A családon belüli erőszak megfékezése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családbarát munkahelyek megteremtése 2. Mammográfiai, méhnyak rák szűrő vizsgálatok megszervezése, pályázati úton beszerezni a szükséges eszközöket, finanszírozni a továbbképzés költségét 3. Felvilágosító programok, családterápiás lehetőségek megszervezése a prevenció jegyében
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzati tulajdonú épületek nem felelnek meg az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak 2. Elavult Információs és Kommunikációs Technológia 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pályázati forrásból meg kell valósítani a középületek akadálymentesítését 2. Pályázati lehetőség esetén korszerűsíteni szükséges az önkormányzat intézményeinek számítógépes eszközparkját

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Közmunka hatékonyságának növelése 2. A családok motiválása az önellátásra 3. Lakosság megtartó és növelő intézkedések bevezetése 4. Önellátó gazdálkodás, szociális szövetkezet létrehozása 5. Felújításra szoruló úthálózat, járdák, felszíni vízvezetés kiépítésének szükségessége, külterületi csatornahálózat kiépítése 6. Önkormányzati tulajdonban lévő középületek, műemlék épületek állagmegóvása, felújítása 7. Megújuló energiaforrások hasznosítása 8. Önkormányzati tulajdonban lévő termálvíz hasznosítása gyógy turizmus révén, illetve fűtőenergiaként történő igénybevétele céljára 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polgármester, munkaügyi kirendeltségek, üzemorvos, falugondnok, közfoglalkoztatásban résztvevők 2. Család, önkormányzat 3. Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr 4. Szövetkezeti tagok, önkormányzat, pályázatkészítő 5. Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező 6. Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező 7. Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó 8. Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korai fejlesztés biztosítása utazó szakember révén 2. Játsszótér korszerűsítése 3. Kiemelkedő képességű gyermekek felkutatása, tehetség gondozás 4. A hátrányos helyzetű gyermekek középiskolában illetve felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése az Arany János Tehetséggondozó Programban és a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben 5. A jogszabályok előírásainak megfelelő bölcsődei helyiségek kialakítása 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, pályázatkészítő, védőnő 2. Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező 3. Települési önkormányzat, pályázatíró, művelődésszervező 4. Települési önkormányzat, pályázatíró 5. Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hagyományőrzésre épülő programok szervezése az idősek aktív részvételével 2. Valamennyi időskorú részesüljön valamilyen nyugdíjszerű ellátásban 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, művelődés szervező 2. Családsegítő szolgálat, Falugondnok, Jegyző, Polgármester, szociális gondozók
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családbarát munkahely, távmunka feltételeinek, gyakorlatának megteremtése 2. Méhnyakrák és vastagbél szűrés feltételeinek megteremtése 3. Családterápia megszervezése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Munkáltató, munkavállaló, közvetlen felettes 2. Önkormányzat, pályázatíró, védőnő 3. Pályázatíró, családsegítő szolgálat, pszichológus, párkapcsolati terapeuta
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése 2. Számítástechnikai eszközök fejlesztése az önkormányzat intézményeiben 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező 2. Önkormányzat, pályázatkészítő, rendszergazda

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. Romák és/vagy mélyszegénységben élők

1.

Intézkedés címe:	Közmunka hatékonyságának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közfoglalkoztatás keretében végzett munka intenzitás és hatékonysága nem megfelelő
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A közmunka program hatékonyságának növelése teljesítmény követelmény bevezetésével. R: Előzetes helyzetértékelés, a programban résztvevők szakmai kompetenciáinak, motivációinak felmérése függetlenül az iskolai végzettségtől. Kiválasztás. K: Minta erősítése, teljesítmény követelmények felállítása. H: Visszavezetés a munka világába.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Előző évi tevékenységek elemzése. - Együttműködés a munkaügyi kirendeltséggel. - Személyek kiválasztása. - Szerződés-kötés. - Egyéni teljesítmény követelmények felállítása. - Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás. - Következmények érvényesítése. - Foglalkoztatási időszak alatt a fenti pontok hatékonyabbá tétele.
Résztvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltségek, üzemorvos, falugondnok, közfoglalkoztatásban résztvevők
Partnerek	közút, vízügy, erdészet
Határidő (k) pontokba szedve	R: 2013.12.31. K: 2014.06.30. H: 2018 dec. 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: ismételt alkalmazás megtörténik K: együttműködő partnereknél történő foglalkoztatás H: lehetőség szerint az együttműködő partnerek elégedettségének következtében közfoglalkoztatásból kikerülő személy alkalmazása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Visszaélés a lehetőségekkel-ellenőrzés - Állami támogatás csökkentése - Ellenőrzés nem hatékony-ellenőrzés hatékonyságának növelése - Társadalmi, jogszabályi környezet hatása
Szükséges erőforrások	Állami támogatás, önkormányzati hozzájárulás, vállalkozói támogatás,

2.

Intézkedés címe:	A családok motiválása az önellátásra
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A falun élő emberek nagy része napjainkban nem motivált arra, hogy az ingatlanjaikhoz tartozó földterületeiket megműveljék. Ennek hiányában a nyersanyag beszerzése költséges. A téli tüzelőről való gondoskodás késedelmes, vagy nem történik meg. Problémás a lakókörnyezet rendben tartása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy a családok életvitelének javítása érdekében segítséget nyújt a szabad földterületek megműveléséhez. Elérni kívánjuk, hogy friss, egészséges, zöldség és gyümölcs kerüljön a családok asztalára. R: Szemléletformálás annak érdekében, hogy ismét fontosnak tartásák az öngazdálkodást. Ennek érdekében szükséges a településen élő szakemberek, idősek bevonása. Amennyiben a család rendelkezik szabad földterülettel, az önkormányzat minimális ellenszolgáltatás mellett használatra bocsájtja gépeit a területek megműveléséhez. A szociális törvény felhatalmazása alapján helyi rendeletben szabályozni a foglalkoztatást helyettesítő támogatás feltételeként a lakókörnyezet rendbetételét, a konyhakert megművelését és a téli tüzelőről való időbeni gondoskodást. K: Megtermelt növények hasznosítása, befőzés, savanyítás. H: A családok önellátóvá válásának elérése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A családok életkörülményeinek felmérése, tanfolyamok, képzések indítása /START/, idősebbek tapasztalatainak összegyűjtése. Szükség szerint eszközök, vetőmagok biztosítása /pályázati lehetőség révén/.
Résztevők és felelős	Család, önkormányzat
Partnerek	településen élő szakemberek, idősek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 3-6 hónap K: 1-2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A családok egészséges, friss növényeket fogyasztanak, ezeket nem kell megvásárolniuk, és a többletet akár értékesíthetik, jövedelmet szerezve ezzel. Létfenntartásukról való önálló gondoskodás előmozdítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás, cselekvőképes közösség.

3.

Intézkedés címe:	Lakosság megtartó és növelő intézkedések bevezetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Külterületi lakott helyen beindult az elnéptelenedés, illetve a szegregálódás folyamata. Emellett Csabrendeken is csökken a lakosságszám.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fiatalok letelepedését segítő intézkedések R.: rendezési terv felülvizsgálata, tervdokumentációk elkészítése K.: közművesített építési telkek kialakítása H.: külterületi lakott helyen családalapító fiatalok részére olcsó bérlakások megépítése, bérbeadás lehetőségével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr
Partnerek	Önkormányzat, lakosság, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kedvező lakhatási lehetőségek megteremtésével a fiatalok számára vonzóvá válik a település, várhatóan nő a gyermekszületések száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önerő hiánya, pályázati lehetőség hiánya
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

4.

Intézkedés címe:	Önellátó gazdálkodás, szociális szövetkezet létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A START közmunkaprogram keretein belül a mezőgazdasági és állattenyésztési ágon megtermelt javak feldolgozása, értékesítése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Önfenntartó gazdálkodási forma kialakítása R.: folyamatos foglalkoztatás biztosítása mellett a megtermelt javak hasznosítása K.: szociális szövetkezet önfenntartóvá válása H.: A településen megtermelt élelmiszerek népszerűsítése révén Csabrendek közismertté tétele
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Közgyűlés, szövetkezet megalakítása, működtetés munkaszervezetének létrehozása, szükséges gépek, berendezések beszerzése Folyamatos ellenőrzés
Résztvevők és felelős	szövetkezeti tagok, önkormányzat, pályázatkészítő,
Partnerek	képzés koordinátor,
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hosszú távú foglalkoztatás biztosítása, mezőgazdaság és állattenyésztés népszerűsítése a településen, megtermelt javak értékesítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önerő hiánya, pályázati lehetőség hiánya, időjárás viszontagságai, állatbetegségek
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

5.

Intézkedés címe:	Felújításra szoruló úthálózat, járdák, felszíni vízvezetés kiépítésének szükségessége, külterületi csatornahálózat kiépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Járdák és útburkolatok hiányos, rossz minőségűek. A felszíni vízvezetés nem megoldott, a külterületeken nincs kiépített csatornahálózat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben, a település úthálózatát felújítja. Pályázati lehetőség esetén a felszíni vízvezetést megoldja, a külterületeken megteremti a szennyvízvezetés lehetőségét. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H: utak, járdák állapotának javítása, felszíni vízvezetés, csatornarendszer kiépítése külterületen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Tervezési munkálatok, kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cégek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

6.

Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonban lévő középületek, műemlék épületek állagmegóvása, felújítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Felújításra szorulnak az önkormányzati tulajdonban lévő épületek, különösen az önkormányzati bérlakások Műemlék épületeink esetében legalább az állagmegóvásra kell törekedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül különösen a bérlakások, korszerűtlenek. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, műemlék épületeink állagmegóvását. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Tervező, kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég, műemlékvédelmi felügyelőség
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

7.

Intézkedés címe:	Megújuló energiaforrások hasznosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas fűtési költségek okán az önkormányzat egyre nehezebben képes finanszírozni intézményei rezsi költségét. Cél a megújuló energia felhasználása energiatakarékosság és környezetvédelemi szempontok érvényesítésével.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Környezetszennyezés csökkentése, infrastruktúra teljessé válása. R.: pályázati lehetőségek feltárása K.: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H.: megújuló energia források rendszerének kiépítése, bővítése és karbantartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, lakosság, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 3-6 hónap K: 1-2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a környezetszennyezés, nő a hatékonyság, hosszútávon az önkormányzat csökkentheti a lakosság közterheit
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya esetén nem valósítható meg, magas önerő rész
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

8.

Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonban lévő termálvíz hasznosítása gyógy turizmus révén, illetve fűtőenergiaként történő igénybevétele céljára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A termálvízben rejlő lehetőségek jelenleg kihasználatlanok pénzforrás hiányában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Többcélú hasznosítás lehetőségének megteremtése R.: pályázati lehetőségek feltárása K.: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H.: önkormányzati bevételek növelésének lehetősége, hosszú távú munkahelyteremtés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Tervezés, kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, lakosság, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyógy turisztikai beruházással az önkormányzati bevételek növelése, a település hírnevének öregbítése, hosszú távú munkahely teremtés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya esetén nem valósítható meg, magas önerő rész
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

II. Gyermek

1.

Intézkedés címe:	Korai fejlesztés biztosítása utazó szakember révén
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nem megoldott a 0-3 éves korú gyermekek helyben történő fejlesztése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Utazó szakember közreműködésével a fejlesztés helyben történő biztosítása R.: pályázati lehetőségek feltárása K.: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H.: fejlesztésre szoruló gyermekek családjainak segítése, anyagi, pedagógiai, egészségügyi szempontból
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Szakember kiválasztása és megbízása
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, védőnő
Partnerek	Szülők, védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Óvodás kor elérésére a fejlesztés révén a hátrányok leküzdése, esélyegyenlőség megteremtése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya esetén nem valósítható meg
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2.

Intézkedés címe:	Játszótér korszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település nem rendelkezik megfelelő számú EU-s játszótérrel, illetve szükséges a meglévők korszerűsítése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen jelenleg meglévő játszótérek nem biztonságosak és az EU-s normáknak sem felelnek meg. Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően a településen élő felnőtt lakosság önkénteseivel együttműködve, modern, biztonságos játszótérrel épít. Célunk a gyermekek biztonságos mozgásterének kialakítása. R: pályázati lehetőségek feltárása. Pályázatírás. K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H.: biztonságos játszótér kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Önkéntesek bevonása. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Partnerek	Gyermekek, szülők, önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-2 hónap Megfelelő pályázat esetén. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb időtöltés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

3.

Intézkedés címe:	Kiemelkedő képességű gyermekek felkutatása, tehetséggondozás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű térségben élünk, ezért a családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük/gyermekeik továbbtanulását.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Ezért a település önkormányzata célul tűzi ki, hogy az elkövetkező években támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén kimagasló teljesítményre képesek, a szülői/családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése Pályázat elkészítése, benyújtása
Résztvevők és felelős	Települési önkormányzat, pályázatiíró, művelődésszervező
Partnerek	Szülők, óvoda, iskola, gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több fiatalnak teremtsünk lehetőséget arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tehetségük kibontakoztatását.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás hiánya az önkormányzat részéről, anyagi forrás hiánya a szülő részéről
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőség, önerő

4.

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek középiskolában illetve felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése az Arany János Tehetséggondozó Programban és a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű térségben élünk, ezért a családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük/gyermekeik továbbtanulását a közép- és felsőoktatási rendszerben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Ezért a település önkormányzata célul tűzi ki, hogy az elkövetkező években támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén képesek a középiskolai és főiskolai végzettség megszerzésére, a szülői/családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni..
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése Pályázat elkészítése, benyújtása
Részvevők és felelős	Települési önkormányzat, pályázatíró,
Partnerek	Szülők, iskola
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több fiatalnak teremtsünk lehetőséget arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tanulmányai elvégzésében, képzettségük megszerzésében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás hiánya az önkormányzat részéről, anyagi forrás hiánya a szülő részéről
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőség, önerő

5.

Intézkedés címe:	A jogszabályok előírásainak megfelelő bölcsődei helyiségek kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodában kialakított bölcsődei csoport nem felel meg a szakmai követelményeknek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Jogszabály által előírt minimum szakmai követelmények megteremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőség figyelése, határidő nyomon követése Pályázat elkészítése, benyújtása, kivitelező kiválasztása, munkálatok elvégzése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr
Partnerek	intézményvezető, szülők,
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év Megfelelő pályázat esetén. K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyermekek szakszerű ellátása érdekében kialakított feltételek biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, fenntartási költségek
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

III. Idősek

1.

Intézkedés címe:	Hagyományőrzésre épülő programok szervezése az idősek aktív részvételével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hagyományok, szokások, régi játékok, szabadidős tevékenységek eltűnőben vannak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek aktív részvételével, -az általuk őrzött hagyományok átörökítésére törekedve- szabadidős programok szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Összejövetelek, csoportos foglalkozások szervezése idősek, gyermekek részére,
Résztevők és felelős	Önkormányzat, művelődés szervező
Partnerek	intézményvezető, szülők,
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A gyermekek részére átörökíteni a régi szokásokat, hagyományokat, népi játékokat a hasznos szabadidő eltöltés formáit
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érintetlenség
Szükséges erőforrások	Minimális Önerő

2.

Intézkedés címe:	Valamennyi időskorú részesüljön valamilyen nyugdíjszerű ellátásban.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen az időskorúak számáról rendelkezünk adattal, fontos azonban annak felkutatása, hogy van e olyan idős személy, aki semmilyen ellátásban nem részesül
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minden idős korú személy részesüljön valamilyen ellátásban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtések
Résztvevők és felelős	Családsegítő szolgálat
Partnerek	Falugondnok, Jegyző, Polgármester, szociális gondozók
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis, a nyilvántartás folyamatos karbantartása, és a támogatások igényelhetősége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

3.

IV. Nők

1.

Intézkedés címe:	Családbarát munkahely, távmunka feltételeinek, gyakorlatának megteremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kisgyermekes anyák nehezen tudnak elhelyezkedni, munkavégzésüket sok esetben hátráltatja a gyermekek gyakori megbetegedése. Ennek okán érinti Őket hátrányos megkülönböztetés a munkavállalás, és végzés során.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Otthon történő munkavégzés megteremtése távmunka által
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Szabályozni a munkavégzést, munkafolyamat ellenőrzését - Pályázati lehetőségek felkutatása, - Munkavállalók kiválasztása, képzése - technikai feltételek megteremtése - Szoftver fejlesztés, rendszerfejlesztés
Résztevők és felelős	Munkáltató, munkavállaló, közvetlen felettes,
Partnerek	Rendszergazda,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 2 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hatékony és gazdaságos feladatellátás, mind a munkavállaló, mind a munkáltató részéről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alulképzettség, eszközhány. pályázatok hiánya, saját eszközök hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázatok, tárgyi önerő, felhasználói tudás

2.

Intézkedés címe:	Méhnyakrák és vastagbél szűrés feltételeinek megteremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A védőnő feladata lesz a településen élő lakosság méhnyakrák és vastagbél daganatos megbetegedésének szűrése, ehhez megfelelő eszközállományra és továbbképzésre lesz szükség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Védőnő képzése, eszközkészlet beszerzése R: pályázati lehetőségek feltárása. Pályázatírás. K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázat benyújtása, szükséges eszközállomány feltárása, beszerzése H.: a lakosság szűrésének biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Eszközök kiválasztása, beszerzése, beüzemelése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő
Partnerek	védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-6 hónap Megfelelő pályázat esetén. K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Lakosság szűrésének biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, fenntartási költségek
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

3.

Intézkedés címe:	Családterápia megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli gyakori konfliktus helyzetek, melyek sok esetben erőszakhoz vezetnek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Terápiás foglalkozások megszervezése és rendszeressé tétele pályázati lehetőség esetén 1. szakember felkutatása 2. alkalmak megtervezése 3. páciensek felkutatása 4. foglalkozások tematikájának összeállítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	legalább havonta két alkalommal történő egyéni, illetve csoportos terápiás foglalkozások
Résztevők és felelős	Pályázatíró, családsegítő szolgálat, pszichológus, párkapcsolati terapeuta
Partnerek	orvos, rendőrség
Határidő(k) pontokba szedve	R: 6 hónap pályázati lehetőség esetén K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kevesebb konfliktus a családokban, kevesebb válás, kiegyensúlyozottabb gyermekek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A félelem és a szégyenérzet miatt van aki még így sem meri felvállalni problémáját
Szükséges erőforrások	Szakember bérköltsége, terem-bérlés

V. Fogyatékkal élők

1.

Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek korszerűtlenek, ugyanis nem mindegyik akadálymentesített
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek korszerűtlenek, nem mindegyik épület esetében megoldott az akadálymentesítés, ezért nem szolgálják sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2.

Intézkedés címe:	Számítástechnikai eszközök fejlesztése az önkormányzat intézményeiben.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elavult Információs és Kommunikációs Technológia (IKT)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzatnál elavult az infokommunikációs eszközpark. Ennek hiányában kevésbé hatékony a munkavégzés, és nem megfelelő a lakosság kiszolgálása sem. Az önkormányzat ennek figyelembevételével célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerése révén az elkövetkező öt évben fokozatosan modernizálja az eszközparkot. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő számítógépes technológia kiépítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Számítástechnikai eszközök beszerzése, rendszergazda kiválasztása. Folyamatos monitoring, karbantartás, szoftverfejlesztés.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, rendszergazda.
Partnerek	Önkormányzat, rendszergazda.
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap Megfelelő pályázat kiírása esetén. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Korszerű számítástechnikai eszközpark, gyorsabb, hatékonyabb munkavégzés, lakosság számára is elérhető modern IKT biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Korszerű technika hiánya, pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A közmunka hatékonyságának növelése	A közfoglalkoztatás keretében végzett munka intenzitása és hatékonysága nem megfelelő	A közmunkaprogram hatékonyságának növelése teljesítménykövetelmény bevezetésével	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	A teljesítménykövetelmény bevezetése, következetes számonkérése, szankciók	Polgármester, munkaügyi kirendeltség, üzemorvos, falugondnok, közfoglalkoztatásban részt vevők	R: 2013.12.31. K: 2014. 06.30. H: 2018. 12.31.	Napi hatékony munkavégzés	Állami támogatás, önkormányzati hozzájárulás, vállalkozói támogatás	5 év
2	Családok motiválása az önellátásra	Elhanyagolt, igénytelen lakókörnyezet, műveletlen kiskertek, tüzelőről való gondoskodás hiánya	Családok önellátók legyenek	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Minél többen legyenek érdekeltek abban, hogy saját maguk megtermeljék a nyersanyagot, amit a család felél.	Család, önkormányzat	R: 3-6 hónap K: 1-2 év H: 5 év	Megtermelt zöldség, gyümölcs	Önerő, pályázati forrás, cselekvőképes közösség	5 év
3	Lakosságmegtartó és növelő intézkedések bevezetése	Külterületi lakott helyen beindult az elnéptelenedés, illetve a szegregálódás folyamata, emellett Csabrendeken is csökkent a lakosság szám	Lakosság szám megtartása, növelése	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Olcsó bérlakások építése, bérbeadása, község rendezési tervének aktualizálása, új közművesített építési telkek kialakítása	Önkormányzat, pályázatkészítő,, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	6 db új bérlakás, 40 db építési telek	Önerő, pályázati forrás	5 év
4	Önellátó gazdálkodás, szociális szövetkezet létrehozása	Start közmunkaprogramban megtermelt mezőgazdasági termékek megfelelő hasznosítása	Önfenntartó gazdálkodási forma kialakítása, folyamatos foglalkoztatás mellett a megtermelt javak hasznosítása	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Szövetkezet működtetése, szükséges gépek, berendezések beszerzése	Szövetkezeti Tagok, Önkormányzat, pályázatkészítő,,	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	1 db önfenntartó szociális szövetkezet	Önerő, pályázati forrás	5 év

5	Felújításra szoruló úthálózat, járdák, felszíni vízvezetés, külterületi csatornahálózat kiépítése	A település belterületi útjai felújításra szorulnak, a felszíni vizek elvezetése megoldásra vár, külterületi lakott területen nincs kiépített szennyvízhálózat	Úthálózat felújítása, felszíni vízvezetés, külterületi szennyvízcsatorna a kiépítése	Költségvetés	Szükséges beruházások megvalósítása	Önkormányzat, pályázatkészítő,, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	Felújított úthálózat, kiépített felszíni vízvezetés, külterületi csatornahálózat	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció						
6	Önkormányzati tulajdonban lévő középületek, műemlék épületek állagmegóvása, felújítása	Felújításra szorulnak az önkormányzati tulajdonú épületek, különösen a bérlakások. A műemlék épületek legalább minimális állagmegóvását biztosítani szükséges.	Felújított bérlakások, építészeti értékeink megóvása	Költségvetés	Felújítási, állagmegóvási munkálatok elvégzése	Önkormányzat, pályázatkészítő,, tervező, kivitelező,	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	Felújított épületek	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció						
7	Megújuló energiaforrások hasznosítása	Önkormányzatot és a lakosságot sújtó magas működési költségek	Megújuló energia felhasználása energiatakarékos ság és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével	Költségvetés	Megújuló energiaforrások rendszerének kiépítése, bővítése és karbantartása	Önkormányzat, pályázatkészítő,, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó	R: 3-6 hónap K: 1-2 év H: 5 év	Közvilágítás napelemmel, intézmények fűtése biokazánnal, napelemes meleg víz szolgáltatás	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció						
8	Önkormányzati tulajdonban lévő termálvíz hasznosítása gyógy turizmus révén, illetve fűtőenergiaként történő igénybe vétel céljára.	Termálvízben rejlő lehetőségek kihasználatlanok pénzforrás hiányában	Többcélú hasznosítás lehetőségeinek megteremtése	Költségvetés	Gyógy turisztikai beruházással önkormányzati bevételek növelése, hosszú távú munkahely teremtés	Önkormányzat, pályázatkészítő,, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	1 db gyógyfürdő, 50 db munkahely, meleg vizes fűtési rendszer	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció						
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Korai fejlesztés biztosítása utazó szakember révén	A településen nem megoldott a 0-3 éves korú gyermekek helyben történő fejlesztése	Rászoruló gyermekek helyben történő fejlesztése	Költségvetés	Utazó szakember foglalkoztatása	Önkormányzat, pályázatkészítő, védőnő	R: 1 év K: 2 év H: 5 év	1 db utazó szakember	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program						
				Szolgáltatástervezési koncepció						
				Köznevelési						

				Koncepció						
2	Játszótér korszerűsítése	A település nem rendelkezik megfelelő számú EU-s játszótérrel, illetve szükséges a meglévők korszerűsítése	Biztonságos játszótér kialakításával biztosítani a gyermekek szabadidejének megfelelő eltöltését	Költségvetés	Játszótér korszerűsítés	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező	R: 1-2 hónap K: 6 év H: 5 év	3 db játszótér	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program						
				Szolgáltatástervezési koncepció						
3	Kiemelkedő képességű gyermekek felkutatása, tehetséggondozás	Nincs tehetségkutatás, tehetséggondozás az iskolában	Kimagasló tehetségű gyermekek támogatása	Költségvetés	Tehetséggondozás	Önkormányzat, pályázatkészítő, művelődésszervező	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év	Tehetséges gyermekek gondozása	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program						
				Szolgáltatástervezési koncepció						
4	Hátrányos helyzetű gyermekek középiskolában illetve felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése az Arany János Tehetséggondozó Programban és a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíj rendszerben	Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is biztosított legyen a továbbtanulás	Minden gyermeknek legyen lehetősége a továbbtanulásra anyagi helyzetétől függetlenül	Költségvetés	Továbbtanuláshoz havi ösztöndíj biztosítása	Települési önkormányzat, pályázattíró	R: 1-6 hónap K: 1 év H: 5 év	Gyermekek középiskolában és felsőoktatásban való támogatása	Pályázati lehetőség, önerő	5 év
				Gazdasági program						
				Szolgáltatástervezési koncepció						
5	A jogszabályok előírásainak megfelelő bölcsődei helyiségek kialakítása	Az Óvodában kialakított bölcsődei csoport nem felel meg az előírt tárgyi követelményeknek	Jogszabály által előírt minimum szakmai követelmények megteremtése	Költségvetés	Szükséges építési és egyéb bővítési feladatok elvégzése	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év megfelelő pályázat esetén K: 2 év H: 5 év	Szakmai követelményeknek megfelelően kialakított bölcsőde	Önerő, pályázati forrás	5 év
				Gazdasági program						
				Szolgáltatástervezési koncepció						
III. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Hagyomány őrzésre épülő programok szervezése az	Hagyományok, szokások, régi játékok, szabadidős	Idősek aktív részvételével az általuk őrzött hagyományok	Költségvetés	Hagyományőrző szabadidős programok	Önkormányzat, művelődésszervező	folyamatos H: 5 év	Évi 6 alkalommal ezen IT alapján szervezett program	Minimális önerő	5 év
				Gazdasági program						

	idősek aktív részvételével	tevékenységek eltűnőben vannak	átörökítése	Szolgáltatástervezési koncepció						
2	Valamennyi idős lakos részleges részvételével valamilyen nyugdíjszerű ellátásban	Annak felkutatása, hogy van-e olyan idős lakos, aki semmilyen ellátásban nem részesül	A település minden lakója részére megfelelő megélhetés biztosítása	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Idős lakosok lakónépesség anyagi helyzetének feltérképezése	Családsegítő Szolgálat	2013.12.31.	Új ellátások a lakosoknak	humán erőforrás	5 év
IV. A nők esélyegyenlősége										
1	Családbarát munkahely, távmunka feltételeinek, gyakorlatának megteremtése	A kisgyermekes anyák munkavállalásának nehézségei	Otthon történő munkavégzés lehetőségének megteremtése távmunka által	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Távmunka rendszerének kiépítése	Munkáltató, munkavállaló, közvetlen felettes	R: 1 év megfelelő pályázat esetén K: 2 év H: 5 év	3 db távmunkahely	Pályázatok, tárgyi önértékelés, felhasználói tudás	5 év
2	Méhnyakrák és vastagbél szűrés feltételeinek megteremtése	A szűrővizsgákhoz szükséges megfelelő feltételek és képzettség biztosítása	A település egész lakossága számára biztosítva legyen a helybeni, ingyenes szűrés	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Eszközök beszerzése, továbbképzés finanszírozása	Önkormányzat, pályázati, védőnő	R: 1-6 hónap megfelelő pályázat esetén K: 1 év H: 5 év	Megszűrt lakosság, egészségmegőrzés	Önértékelés, pályázati forrás	5 év
3	Családterápia megszervezése	Családon belüli gyakori konfliktushelyzetek, melyek sok esetben erőszakhoz vezetnek	Kevesebb konfliktushelyzet legyen a családokban	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Legalább havonta 2 alkalommal egyéni, illetve csoportos terápiás foglalkozások	Pályázati, családsegítő szolgálat, pszichológus, párkapcsolati terapeuta	R: 6 hónap megfelelő pályázat esetén K: 1 év H: 5 év	Éves szinten 24 alkalommal tartott foglalkozás	Szakember bérköltsége, terem bérlet	5 év
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése	Önkormányzati épületek korszerűtlenek, ugyanis nem mindenhol megoldott az akadálymentesítés	Korszerű közintézmények, akadálymentes közlekedés	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	Korszerűsítés, újjáépítés, akadálymentesítés	Önkormányzat, pályázati, kivitelező	R: 1-2 hónap megfelelő pályázat esetén K: 6 hónap H: 5 év	Akadálymentesített, korszerű intézmények	Önértékelés, pályázati forrás	5 év
2	Számítástechnikai eszközök fejlesztése az önkormányzat intézményeiben	Elavult IKT	Korszerű IKT, gyors ügyintézés	Költségvetés Gazdasági program Szolgáltatástervezési koncepció	IKT korszerűsítése	Önkormányzat, pályázati, rendszergazda	R: 1-2 hónap megfelelő pályázat esetén K: 6 hónap H: 5 év	Új IKT rendszer	Önértékelés, pályázati forrás	5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közzolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

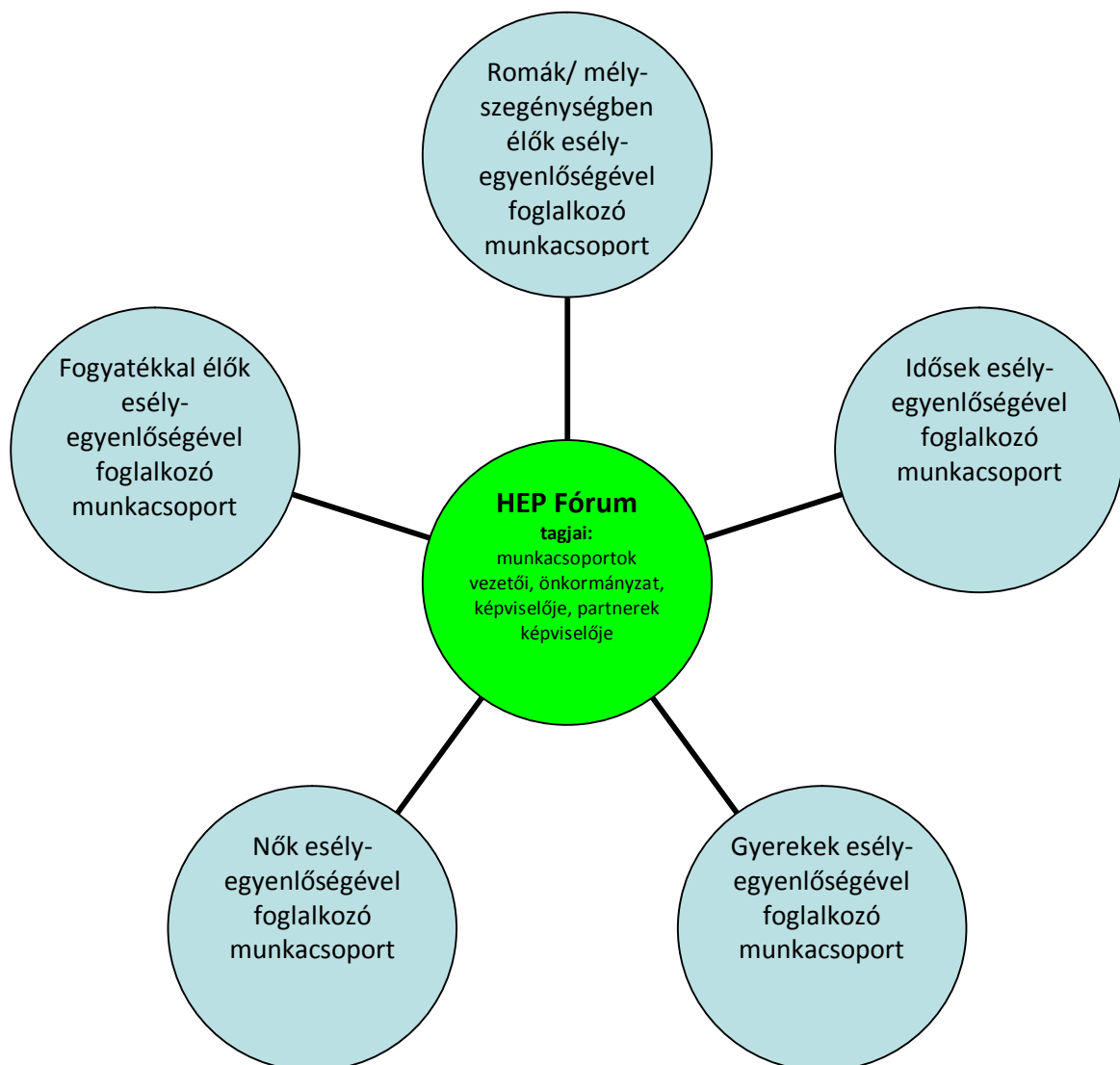
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről **Turcsi József polgármester** felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Csabrendek** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Csabrendek község képviselő-testülete** a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 103/2013. (VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 1 db

2013.06.27.

Turcsi József
polgármester

Csabrendek Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2013.06. 27.

Baráthné Bardon Zsuzsanna
jegyző
Közös Önkormányzati Hivatal

2013.06. 27.

Kondor Anett
védőnő

2013.06. 27.

Menyhárthné Tanai Edit
óvodavezető

2013.06. 27.

Gósi Zoltán
Iskola Igazgató

2013.06. 27.

Balázs Beáta
Családsegítő Szolgálat
intézményvezető

NÉV ¹	HEP részei ²										Alíráás ³	
	2013.04.10.	2013.06.18.	2013.06.25.	4	5	6	7	8	9	10		
Gósi Zoltán	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dr. Szentes Márta	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Újhelyiné Szabó Márta	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Balázs Beáta	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Turcsi József	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Bardonné Baráth Zsuzsanna	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dr. Domina Csaba	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

1 A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

2 A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezett.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezett.

3 Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

NÉV ¹	HEP részlet ²										Aláírás ³	
	2013.04.10.	2013.06.18.	2013.06.25.	4	5	6	7	8	9	10		
Menyhártné Tasnai Edit	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Handwritten signature]</i>
Kondor Anett	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Handwritten signature]</i>
Kovács László	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Handwritten signature]</i>
Mögerné Molnár Ildikó	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Handwritten signature]</i>
Hofmanné Ruzsa Mónika	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>[Handwritten signature]</i>

- 1 A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.
- 2 A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű kerikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezett.
R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezett.
- 3 Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Csabrendek** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Csabrendek község képviselő-testülete** a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 103/2013. (VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 1 db

2013.06.27.

Turcsi József
polgármester

Csabrendek Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2013.06.27.

Baráthné Bardon Zsuzsanna
jegyző
Közös Önkormányzati Hivatal

2013.06.27.

Kondor Anett
védőnő

2013.06.27.

Menyhárthné Tanai Edit
óvodavezető

2013.06.27.

Gósi Zoltán
Iskola Igazgató

2013.06.27.

Balázs Beáta
Családsegítő Szolgálat
intézményvezető

Csabrendeki Közös Önkormányzati Hivatal

8474 Csabrendek, Árpád u. 4.

Telefon, fax: 87/453-167

Szám: 877-5/2013.

KIVONAT

Csabrendek Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2013. június 27-én megtartott rendkívüli nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvéből

103/2013. (VI.27.) határozat

Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Csabrendek Község Önkormányzat Képviselő-testülete Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta.

Csabrendek Község Önkormányzat Képviselő-testülete Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról és jóváhagyásáról határozott.

A képviselő-testület felhatalmazza a jegyzőt, hogy a Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program Túrr István Képző és Kutató Intézet Veszprémi Oktatóbázis - 8200 Veszprém, Ádám Iván u. 20/B. - esélyegyenlőségi mentora részére történő megküldéséről gondoskodjon.

Felelős: Bardonné Baráth Zsuzsanna jegyző

Határidő: 2013. június 30.

Kmf.

Turcsi József sk.
polgármester

Bardonné Baráth Zsuzsanna sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Csabrendek, 2013. június 27.

Csabrendeki Közös Önkormányzati Hivatal
8474 Csabrendek, Árpád u. 4.
Telefon, fax: 87/453-167

Szám: 468-6 /2015.

KIVONAT

Csabrendek Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. május 28-án megtartott nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvből

91/2015. (V.28.) határozat

Csabrendek Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról

Csabrendek Község Önkormányzat Képviselő-testülete Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról szóló előterjesztést megtárgyalta.

Csabrendek Község Önkormányzat Képviselő-testülete Csabrendek Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában bekövetkezett változásokra tekintettel, annak felülvizsgálata mellett dönt.

A képviselő-testület utasítja a polgármestert, hogy a felülvizsgálat elvégzéséről gondoskodjon és terjessze a módosítási javaslatokat a képviselő-testület elé.

Felelős: Turcsi József polgármester

Határidő: 2015. június havi képviselő-testületi ülés

Kmf.

Turcsi József sk.
polgármester

dr. Gutmayer Bernadett sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Csabrendek, 2015. május 29.

Csabrendek Község Önkormányzata
8474 Csabrendek, Árpád u. 4.
Tel/fax: 06/87/453-167

HEP MÓDOSÍTÁS 2015

Bevezetés – település bemutatása – Csabrendek ma: "Csabrendek lélekszáma 3.111 fő."

"Nagytárkánypuszta Csabrendektől 7 km-re helyezkedik el, lakosainak száma 225 fő. Nyírespuszta 5 km-re van Csabrendektől, itt 69-en élnek." (lakosság szám változás).

"Nyírespusztán 2014-ben megszűnt az élelmiszerbolt, a falugondnok látja el a lakosságot friss pékáruval."

Demográfia mutatók: 2012-es, 2013-as adatok gyűjtése; "A 2015. január 1-i adatok szerint Csabrendeken az állandó lakosok száma 3111 fő."

A frissített adatokhoz tartozó módosított elemzés: "Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban:TEIR) adatbázisából letöltött adatok a lakónépesség számának alakulását mutatják 2007-től 2013-ig. A 2015. január 1-i adatok szerint Csabrendeken az állandó lakosok száma 3111 fő. A vizsgált időszakban ingadozás mutatkozott. Kezdetben csökkenés majd 2012-ben ugrásszerű növekedés. Ez a kedvező változás annak tudható be, hogy az önkormányzat több mint 50 közművesített építési telket alakított ki és értékesített fiatal családok számára. Természetesen ezek egy részét csabrendeki lakosok vásárolták meg, de az építkezők másik része a környező településekről költözött ide. Ebben az időszakban több kisgyermek született. Sajnálatos azonban, hogy a halálozások magas száma miatt átlagában nem mutatkozik jelentős mértékű népességnövekedés."

1. számú **Állandó népesség** tábla frissítése 2013-as állapotra.
2. számú **öregedési index** tábla frissítése: 2012,2013-as adatok. Elemzés kiegészítés: "2013-ra mutat csökkenést ez az érték."
3. számú **belföldi vándorlások** tábla frissítése: 2012, 2013-as adatok.
4. számú **természetes szaporodás** tábla frissítése: 2012, 2013-as adatok.

Jogszabályi környezet

- 1.2.: Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:

rendelet módosítás: 3/2015. (II.18.) önkormányzati rendelet. Tartalmi beillesztés:

"**7. § (1)** Szociális rászorultság esetén Csabrendek Község Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) e rendeletben meghatározott feltételek szerint

a) rendszeres települési támogatásként

aa) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez helyi lakhatási támogatást,

- ab) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó ápolását, gondozását végző személyek részére gondozási, ápolási ellátást,
- ac) a 18. életévét be nem töltött fogyatékkal élő vagy tartósan beteg gyermek hozzátartozójának nevelési támogatást, valamint
- b) rendkívüli települési támogatásként
 - ba) születési támogatást,
 - bb) temetési támogatást, valamint
 - bc) rendkívüli létfenntartási támogatást nyújt."

Stratégiai környezet bemutatása

- 2.1.: Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal: új gazdasági program készült, annak elemzése:

"**Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Az önkormányzat gazdasági programja 2015-2019 éves időszakra határozza meg azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyeket a költségvetési lehetőségekkel összhangban meg szeretne valósítani. A gazdasági programban elsődleges szempont a helyi közszolgáltatások biztosítása, különös tekintettel a kötelezően ellátandó feladatokra. E mellett fontos feladata az önkormányzatnak az egészséges ivóvízellátás, az óvodai nevelés, az általános iskolai oktatás és nevelés, az egészségügyi és szociális alapellátás, a közvilágítás, a helyi közutak és köztemető fenntartása.

Csabrendek hosszú távú stratégiájának meghatározásakor négy fő hangsúly jelenik meg, amelyek részben átfedik egymást:

1. A hiányzó infrastrukturális feltételek pótlása
2. Településfejlesztés
3. Környezetfejlesztés
4. Önfenntartó foglalkoztatás, gazdálkodás kialakítása

Az önkormányzat gazdasági programjában meghatározta azokat a feladatokat is, amelyeket az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tenni szeretne. Kitért a tanulói képesség kibontakoztatásának elősegítésére, az önkormányzati épületek akadálymentesítésének megvalósítására. A szociális és egészségügyi alapellátás, a gyermek és ifjúsági feladatok, munkahelyteremtés kiemelt szerepet kapnak a gazdasági programban."

Településszerkezeti terv: beillesztés – "felülvizsgálata folyamatban van."

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

- 3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet: adófizetők számának frissítése: "Gépjárműadót 952 fő, kommunális adót 1242 fő, iparüzési adót 199 fő fizet. A személyszállításról az önkormányzat nem rendelkezik nyilvántartással."

- 3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció:

3.2.1. táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése,

3.2.2. táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése, táblázathoz tartozó elemzés frissítése: "A munkanélküliek száma összességében csökkenést mutat. A fent említett korosztályok

jelentős részében csökkenés vagy stagnálás figyelhető meg. Az 51-35 és az 56-60 éveseknél azonban lényegesen megemelkedik az álláskeresők száma. A munkáltatók már kevésbé tartanak igényt ezekre a munkavállalókra. Különösen a férfiakra igaz ez a nem csak helyi tendencia."

3.2.3. táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése,

3.2.4. táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése, Elemzés módosítása: "A nyilvántartott pályakezdő álláskereső nők száma -2010. év kivételével – mindig lényegesen magasabb, mint a férfiaké, a 2013-as évben egyenlő."

3.2.5. táblázat: 2011-es népszámlálási adatok beillesztése, Elemzése: "A táblázat a 2001. és 2011. évi népszámlálás adatait mutatja. 10 éves viszonylatban egyértelműen csökkent azon tanulók száma, akik nem fejezték be az általános iskola 8. osztályát. Míg 2001-ben ez az arány a nőknél volt magasabb, addig 2011-ben már a férfiaknál. A középfokú tanulmányok elvégzésére jelenleg is van lehetőség a környéken."

3.2.6. táblázat: 2012,2013-as adat beillesztése,

3.2.9. táblázat: 2012,2013,2014-es adat beillesztése,

3.2.10. táblázat: 2013,2014-es adat beillesztése, elemzés 1. bekezdésének módosítása: "Csabrendeken a kiskereskedelmi üzletek száma kezdetben csökken majd jelentősen megemelkedett, a vendéglátóhelyek száma pedig lassú csökkenést mutat. Ez nem azt jelenti, hogy valamennyi stabilan működő, nyereséges üzlet. A kereslethez igazodóan változik az üzletek profilja és ezzel együtt a tulajdonosa illetve bérlője is. Bizonyos területeken, mint például a zöldség, illetve pékáru értékesítés, egyértelmű fejlődés, kínálatbővítés történt az elmúlt időszakban. Ugyanakkor kereslet hiányában az ún." vasbolt",- amelyben műanyag árut, műszaki- és vegyipari cikket kínáltak- évekkal ezelőtt megszűnt. Ugyanígy a papír- és írószert bolt. Helyette az elmúlt évben már nyílt kettő megfelelő árszínvonalon elérhető vegyi áru bolt."

3.2.12. számú táblázat: Aktuális állapot beillesztése, annak elemzése: "Közmunkaprogram működik a településen, a létszámkeret attól függ, hogy a munkaügyi központ milyen mértékű támogatást tud juttatni a településnek. A vonzásközpontban Sümegen elérhető a TÁMOP 1.1.2-11/1. program, melynek célja a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása, a GINOP 5.2.1-14 – Az Ifjúsági Garancia rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program pedig 2015-től nyújt lehetőségeket a lakosság számára."

3.2.14. számú táblázat: Aktuális állapot beillesztése, a táblázathoz tartozó elemzés frissítése: "Az előző táblázattal összefüggően itt is a közmunkaprogram keretében szervezett START munkaprogramot tudjuk említeni. A vonzásközpontban elérhetőek az előző táblázat alapján elemzett programok, valamint a vonzásközpontban egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások is: egyéni munkatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, munkaerő-piaci és foglalkoztatási információk nyújtása, képzési információnyújtás, munkaközvetítés, csoportos tájékoztató beszélgetés, pályaválasztási tanácsadás.

A munkanélküliek helyi foglalkoztatásának lehetőségét egyértelműen a START Közmunka program jelenti. Elsősorban mezőgazdasági tevékenységet, településrendezési és köztisztasági feladatokat látnak el a dolgozók. A feladatellátás hatékonyságát, a foglalkoztatás negatívumait és pozitív hatását illetően szerzett tapasztalat az előzőekben már ismertetésre került.

2014-2015-ben a településen a TÁMOP-5.3.8.-B-12/1 projekt keretében Háztáji állattartás képzésben vett részt 25 fő.

Emellett az idei évben (2015.) 1 személy a következő program keretében dolgozik a településen: TÁMOP 1.1.1-12/1 „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése.”

3.2.13. számú táblázat: a táblázat törlése, az arányosítás pontatlansága miatt. Az összesítő adatok pótolják ennek hiányát.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások:

3.3.1. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok beillesztése,

3.3.2. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok beillesztése,

3.3.3. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok beillesztése,

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció:

támogatási forma módosítása miatt, bevezetés 2. és 3. bekezdésének aktualizálása: "Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1- jétől. A helyi lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Az önkormányzat a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez helyi lakhatási támogatást nyújt.

A helyi lakhatási támogatás önkormányzati rendelet alapján 2015. március 1-étől rendszeres települési támogatásként nyújtott ellátási forma."

3.4.1. számú táblázat: 2012, 2013-as adatok beillesztése, elemzés 1. bekezdésének módosítása: "A településen a teljes lakásállományból 7 olyan épület van, amely elégtelen lakhatási feltételeket biztosít. Az önkormányzat tulajdonát képező bérlakások lakhatók, valamennyi komfortos. Forrás hiányában a teljes körű felújításra nem, csak az alapvető állagmegővésre jut pénz."

3.4.3 számú táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése, elemzés törlése az önkormányzati rendelet módosítása miatt.

e) pont. – lakásfenntartási támogatás helyett – helyi lakhatási támogatás

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

3.6.1. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése, korábbi évek adatainak pontosítása,

3.6.2. számú táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése,

3.6.3. számú táblázat: 2012,2013-as adatok beillesztése. A támogatási formák változása miatt a táblázathoz tartozó elemzés módosítása: "2013. január 1-től a járási hivatalok hatáskörébe tartozik a Szt. 40. §-ában rögzítettek alapján folyósítható ún. „alanyi” ápolási díj megállapítása. Ez az ellátás a súlyosan fogyatékos felnőtt, illetve kiskorú személy ápolását végző hozzátartozó részére biztosított juttatás.

Csabrendek Község Önkormányzata rendszeres települési támogatásként a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó ápolását, gondozását végző személyek részére gondozási, ápolási ellátást nyújt."

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés - egészségmegőrző torna és zumba megszűnt.
- h) pozitív diszkrimináció - a bekezdés tartalmi változtatás a helyi támogatási formák változása miatt.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység:

Pénzbeli és természetbeni ellátások: - rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, és otthonderemelési támogatás nincs a településen - ennek törlése.

4.1.1. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek törvényi meghatározásának módosítása: 1. és 2. bekezdés.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmáról a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik:

"67/A. § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és

halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére."

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A támogatási forma bemutatásának csökkentése, az említett törvény hatályának lejáratá miatt.

4.1.2. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése, A táblázat elemzésének módosítása a helyi támogatási forma változása miatt: " A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2009-2010-2011 években növekvő tendenciát mutatott, majd 2012-es évben jelentősen lecsökkent. Ennek pontos okát nem ismerjük. A jogosultak köréből néhányan biztosan azért kerültek ki, mert nagykorúvá válásukat követően nem folytatták nappali tagozaton tanulmányaikat. Valamint ezt követő években a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás helyett inkább önkormányzati segítyt adunk. 2015 március 1-étől pedig rendkívüli települési támogatást nyújtunk."

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A 2013. évi XXVII. törvény 78. § (1) bekezdés b)-c) pontja hatályon kívül helyezte.

4.1.3. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése.

4.1.4. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése. Az elemzés tekintetében: már az óvodás kisgyermek is szerepel a táblázatban.

4.3.3. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok beillesztése.

4.3.4. számú táblázat törlése: nincs családi napközi a településen - szöveges említés.

4.4.1. számú táblázat: adatok frissítése aktuális állapotra. Elemzés igazítása az aktuális állapothoz: " A táblázat adataiból kitűnik, hogy az intézményben a személyi feltételek teljes körűen biztosítottak. A 8 fős óvodapedagógusi létszámból 7-en diplomás óvónők, illetve egy fő óvoda- és gyógypedagógus is. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkák, valamennyien rendelkeznek a munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel. A kiváló szakmai munkát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az óvoda 2012. évben megkapta a „Referencia intézmény” előminősítést.

Az óvoda kollektívája különösen nagy hangsúlyt fektet a szakmai továbbképzések megszervezésére is. Így a „nevelőtevékenység fejlesztése” c. TÁMOP pályázati keretből az elmúlt időszakban három képzésen történő részvételre is lehetősége nyílt a szakembereknek. Ebből két továbbképzés itt Csabrendeken került megszervezésre."

4.4.3. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése. Az elemzés 2. mondatának törlése, mely teljesült és meghaladta a várt értéket.

4.4.4. számú táblázat: aktuális adatok beillesztése. Elemzés: 2. és 3. bekezdés törlése - nincs jelenleg hátrányos helyzetű gyermek. - ennek okán a 4.4.5 és 4.4.6. számú táblázat indokolatlanná vált.

4.4.7. számú táblázat: 2013/14, 2014/15-ös tanév adatainak beillesztése,

4.4.8. számú táblázat: 2013/14, 2014/15-ös tanév adatainak beillesztése,

4.4.9. számú táblázat: aktuális adatok beillesztése. Az elemzés 1. bekezdésének módosítása: " Ez a tábla arról nyújt tájékoztatást, hogy az összlétszámból több mint 64 gyermek más településről jár a csabrendeki általános iskolába. Szentimrefalva, Hosztót, Zalaszegvár, Veszprémgalsa községekből, valamint Gyepükajánból és Káptalanfáról is járnak gyerekek. A 27-es kiegészítés a Nagytárkánypuszta településrészeiről bejárókat jelenti."

4.4.10. számú táblázat törlése - nincs iskolai körzethatár, szerepeltetése indokolatlan. Az elemzés tekintetében - a hátrányos helyzet bemutatása fentebb.

4.4.11. számú táblázat: aktuális adatok beillesztése. Az elemzés 1. mondatának módosítása: " Az általános iskola pedagógus létszáma tekintetében a szaktanítást végző tanárok számában van 1 hiányzó létszám."

4.4.12. számú táblázat: 2013/14, 2014/15-ös tanév adatainak beillesztése; Elemzés módosítását indokolja az adatok változása: " Sajnálatos, hogy az elmúlt években nem nevezhető evidenciának az, hogy az általános iskola 8 osztályát mindenki eredményesen befejezi. Az elmúlt két tanévben viszont ez az érték már 100%-os mutató, amely pozitív változás."

4.4.14. számú táblázat: 2013,2014-es adatok beillesztése,

4.4.15. számú táblázat: 2013/14, 2014/15-ös tanév adatainak beillesztése, elemzés beillesztése: " A továbbtanulási mutatók tekintetében az elmúlt években a tanulók első helyen a gimnáziumi oktatást részesítették, a második helyen pedig a szakközépiskola állt."

4.4.16. számú táblázat: 2013/14, 2014/15-ös tanév adatainak beillesztése, elemzés módosítása: " Az évfolyamismétlők aránya az idei évben 3%-os volt. A táblázat is jól mutatja, hogy ezek a gyermekek nem feltétlenül hátrányos helyzetűek, mely jelentős változás a korábbi adatokhoz képest. Az magántanulók és a hiányzók aránya alacsony, csökkenést mutat."

4.4.17. számú táblázat törlése: annak hiányosságai miatt, a működő programok szöveges elemzése pótolja.

4.3.1. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok beillesztése,

4.3.2. számú táblázat: adatok hiányában indokolatlan, elemzés bemutatja a jelenlegi állapotot.

c) 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozó adatok

Egy Down szindrómával rendelkező gyermekről van tudomásunk arról, hogy korai fejlesztést igénybe vesz-e nincs tudomásunk.

j) pozitív diszkrimináció: bekezdés utolsó mondatja módosult támogatási forma változott: " Emellett rendkívüli települési támogatást nyújt az önkormányzat."

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége: Bursa Hungarica ösztöndíj már van a településen, eltérő tantervű csoportok szöveges elemzése előnyösebb.

Nők helyzete, esélyegyenlősége:

- 5.1.1. számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése,
- b) nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban
- 5.1.2. számú táblázat helyett szöveges elemzés: a korábbi foglalkoztatási adatok pontos számadatot adnak, a nők és férfiak aránya nem mérvadó, lehetőségeik azonosak.
- 5.1.4. számú táblázat: 2013, 2014-es adatok gyűjtése,
- 5.2. számú táblázat: 2012,2013,2014-es adatok gyűjtése,
- 5.3. számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése,
- 5.5. számú táblázat: 2013-as adatok gyűjtése,
- 5.6. számú táblázat: 2013,2014-es adatok gyűjtése,

Idősek helyzete, esélyegyenlősége:

- 6.1.1. számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése,
- 6.2.2. számú táblázat: helyett szöveges elemzés, a képzések megszűntek: " Az idősek /nyugdíjas korúak/ foglalkoztatása, a számukra indított képzések nem jellemzőek. 2010-től kezdődően évente csupán egy főt volt érintett, 2013-14 években pedig már egy sem."
- 6.2.3 számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése, elemzés módosítása: " Ez a tábla nem kifejezetten az időskorú, hanem a közvetlenül nyugdíj előtt állók munkanélküli, illetve tartós munkanélküliek adatait mutatja. Számuk évről-évre nő, csak az elmúlt két évben látható csökkenés, főleg a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően. Ebből nyilván az a következtetés vonható le, hogy ez a korosztály egyre kevésbé keresett a munkaerőpiacon. Érdekes és a munkáltatók érdekeit tekintve pedig megkérdőjelezhető ez a helyzet. Talán éppen ez az a korosztály lenne a leg" hadra foghatóbb" A munka világában szerzett tapasztalat birtokában jó munkaerőnek bizonyulnak. Megfigyelhető, azonban, hogy napjainkban a munkáltatók részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a kreativitásra, fiatalos lendületre, gyors alkalmazkodóképességre, stressz tűrésre. Nyilván ezeknek az elvárásoknak egy fiatal munkaerő jobban meg tud felelni. "
- 6.3.1. számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése,
- 6.3.2. számú táblázat: 2012,2013-as adatok gyűjtése,
- 6.3.3. számú táblázat: 2013,2014-as adatok gyűjtése,
- 6.4. számú táblázat: 2013,2014-as adatok gyűjtése,

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége:

- 7.1.1. számú táblázat elemzése,kiegészítés: " Az adatok 2011. évtől már nem állnak rendelkezésre a megváltozott munkaképességűek esetében sem."
- 7.1.2. számú táblázat: indokolatlan, elemzés bemutatja a korábbi és jelenlegi állapotot.
- 7.1.3. számú táblázat: számadatok frissítése aktuális állapotra.
- 7.1.4. számú táblázat: 2013,2014-es adatok gyűjtése, a civil és egyházi létesítmény nemlegessége miatt szerepeltetése indokolatlan.
- 7.3.4. számú táblázat: aktuális adatok gyűjtése,
- d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége: kiegészítés: "2014-ben megtörtént a Zrínyi utca és Széchenyi tér aszfaltozása."

Helyi partnerség

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége: KID Dance Egyesület 20. éve működik

Helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága:

a) Tartalmi módosítás, hátrányos helyzetű gyermekek nincsenek az óvodában.

Intézkedési tervek (a változások indokát a jegyzék tartalmazza)

Romák és mélyszegénységben élők

1. középtáv határidő hosszabbítás: 2016.12.31.
2. középtáv határidő hosszabbítás: 2-3 év
3. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: 3 és 4 év
4. középtáv határidő hosszabbítás: 4 év
5. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 4 hónap
6. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 3 hónap
7. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 2 hónap
8. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 3 hónap

Gyermekek

1. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 2 hónap
2. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 2 hónap
3. határidő folyamatosság tétele
4. határidő folyamatosság tétele
5. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 2 hónap

Idősek

2. határidő folyamatosság tétele

Nők

1. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: 4 év és 4,5 év
2. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 1 hónap
3. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 5 hónap

Fogyatékkal élők

1. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 3 hónap
2. rövid- és középtáv határidő hosszabbítás: folyamatos és 1 hónap

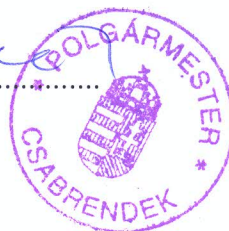
Összegző táblázat: határidő módosítások átvezetése

Kiegészítés: A felülvizsgálatot elfogadó képviselő-testületi határozattal.

Kelt.: Csabrendek, 2015. június 23.

Turcsi József
polgármester

Csabrendeki Közös Önkormányzati Hivatal

8474 Csabrendek, Árpád u. 4.

Telefon, fax: 87/453-167

Szám: 468-8 /2015.

KIVONAT

Csabrendek Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. június 25-én megtartott nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvéből

103/2015. (VI.25.) határozat

A felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Csabrendek Község Önkormányzat Képviselő-testülete Csabrendek Község Önkormányzat felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a változások listájának aláírására, továbbá utasítja, hogy a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program honlapon történő közzétételéről gondoskodjon.

Felelős: Turcsi József polgármester

Határidő: azonnal

Kmf.

Turcsi József sk.
polgármester

dr. Gutmayer Bernadett sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Csabrendek, 2015. június 26.

Molnár Tiborné
főmunkatárs

Csabrendeki Közös Önkormányzati Hivatal
8474 Csabrendek, Árpád u. 4.
Telefon, fax: 87/453-167

Szám: 883-4 /2017.

KIVONAT

Csabrendek Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. június 14-én megtartott nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvből

98/2017. (VI.14.) határozat
Helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

Csabrendek Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programját az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglaltaknak megfelelően áttekintette, és megállapította, hogy nincs szükség a Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó felülvizsgálatára, azt változatlan formában jóváhagyja.

A Képviselő-testület utasítja a polgármestert, hogy a jóváhagyott Helyi Esélyegyenlőségi Programnak az Önkormányzat hivatalos honlapján való közzétételéről gondoskodjon.

Felelős: Turcsi József polgármester

Határidő: 2017. június 27.

Kmf.

Turcsi József sk.
polgármester

dr. Gutmayer Bernadett sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Csabrendek, 2017. június 15.

Molnár Tiborné
főmunkatárs

